

Aan de colleges van de in
SOWECO Gemeenschappelijke Regeling
deelnemende gemeenten
Almelo
Twenterand
Tubbergen
Wierden
Hellendoorn
Rijssen-Holten

betreft Jaarstukken 2017 SOWECO

uw referentie

datum 25 april 2018

onze referentie JC/RvB/ES

Geachte colleges,

Op donderdag 19 april jl. zijn tijdens de Vergadering van het Algemeen Bestuur, gecombineerd met de Algemene Vergadering van Aandeelhouders bijgaande stukken aan de orde geweest. De stukken zijn besproken met de Raad van Commissarissen en de directie en goedgekeurd en vastgesteld.

Het doet ons genoegen u hierbij de volgende documenten te doen toekomen:

1. Jaarstukken GR SOWECO 2017 op basis van BBV
2. Jaarstukken SOWECO NV 2017
3. Jaarverslag SOWECO NV 2017

Wij vragen u de documenten ook beschikbaar te stellen aan uw gemeenteraden.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Namens het Dagelijks Bestuur Openbaar Lichaam SOWECO

F. J. Cornelissen

Bijlagen

JAARSTUKKEN 2017

op basis van het
BESLUIT BEGROTING EN VERANTWOORDING
Provincies en gemeenten

**Gemeenschappelijke regeling
Sociaal Werkvoorzieningschap Centraal Overijssel**

statutair gevestigd te Almelo

Inhoudsopgave

Jaarverslag

1. Vooraf	3
2. Missie en visie	4
3. Organisatiestructuur	5
4. Verslag Algemeen Bestuur	
4.1 Introductie	6
4.2 Algemene ontwikkelingen	9
4.3 Bedrijfsvoering	11
4.4 Resultaten	17
4.5 Vooruitzichten	24
5. Verplichte paragrafen	
5.1 Verbonden partijen	26
5.2 Treasuryparagraaf	26
5.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	29
5.4 Onderhoud kapitaalgoederen	30

Jaarrekening

6. Balans	32
7. Overzicht van baten en lasten	33
8. Toelichting behorende bij jaarrekening	
8.1 Algemeen	34
8.2 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva	35
8.3 Grondslagen voor bepaling van resultaat	38
8.4 Verantwoording WNT	39
8.5 Toelichting op de balansposten	40
8.6 Toelichting op de staat van baten en lasten	46

Overige gegevens

9. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	50
--	----

Bijlagen

A. Normenkader	54
B. Personele samenstelling	55
C. Verantwoordingsinformatie	57

1. Vooraf

Het Sociaal Werkvoorzieningschap Centraal Overijssel (SOWECO), gevestigd te Almelo, is namens de gemeenten Almelo, Hellendoorn, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand en Wierden vanaf 1969 belast met de uitvoering van de Wsw. SOWECO is een openbaar lichaam, opgericht op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR). SOWECO bezit uit dien hoofde publiekrechtelijke rechtspersoonlijkheid en wordt in dit verslag ter onderscheiding, aangeduid als GR SOWECO.

Per 1 januari 1998 is SOWECO NV opgericht. In opdracht van GR SOWECO geeft SOWECO NV vanaf die datum uitvoering aan de Wsw. Per 1-1-2015 is de Wet Sociale Werkvoorziening onderdeel geworden van de Participatiewet. Sindsdien behelst de dienstverlening van SOWECO NV een palet aan werkzaamheden met betrekking tot mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Het wettelijk kader vormt de uitdaging voor zowel de opdrachtgever, GR SOWECO, als voor de uitvoerder van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw), SOWECO NV. SOWECO NV geeft hieraan vorm in een structuur waarin recht wordt gedaan aan de volwaardigheid van ieder individu. Ondernemerschap en een bedrijfsmatig klimaat gaan daarbij samen met maximale individuele ontwikkeling van de medewerkers en een zorgvuldig plaatsingsbeleid om hen een zo regulier mogelijke arbeidsplaats te bieden, waarbij maximale loonwaarde gerealiseerd wordt.

2. Missie en visie

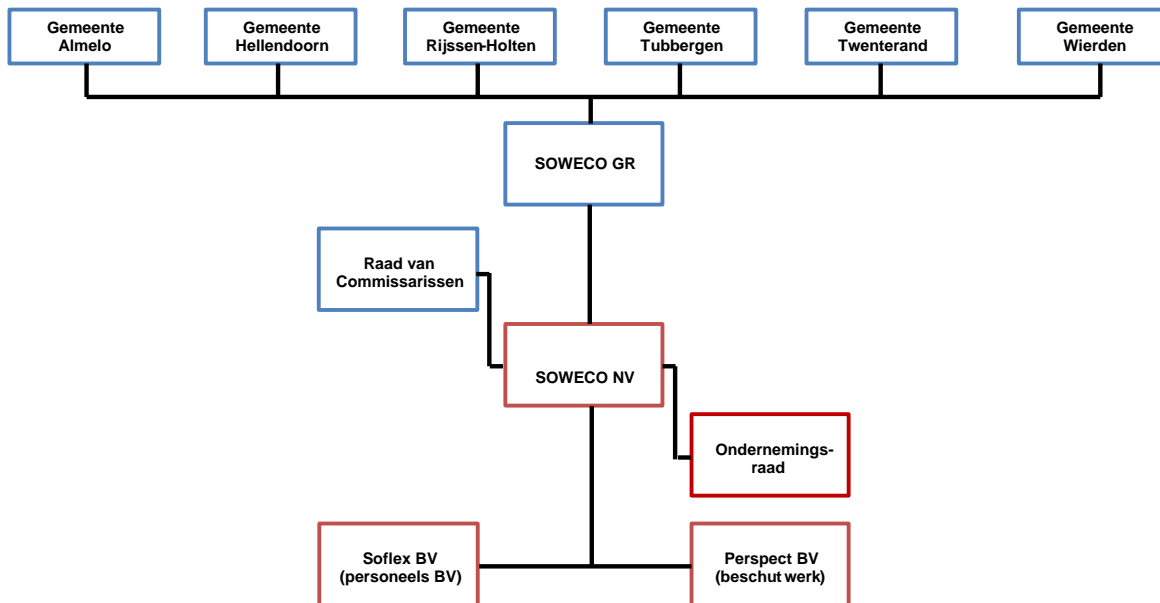
Missie

Als betrokken dienstverlener creëren wij kansen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en realiseren daarmee een meerwaarde voor de inclusieve samenleving.

Visie

- Wij geloven in een inclusieve samenleving waarin het sociaal en economisch gezien van groot belang is dat kansen gecreëerd worden voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Wij benaderen deze kansen vanuit het perspectief van werkgever en individu.
- Wij realiseren economische en maatschappelijke meerwaarde bij werkgevers en binnen ons eigen bedrijf door het detacheren en plaatsen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt die wij actief en duurzaam opleiden, begeleiden en coachen.
- Wij ondersteunen bedrijven en instellingen bij het geschikt maken van hun organisatie voor de inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Wij ontzorgen werkgevers tegen redelijke kosten.
- Daarmee zijn wij dé professionele dienstverlener, die bekend staat om zijn kwalitatief goede dienstverlening en zijn innovatieve, klantgerichte arrangementen.

3. Organisatiestructuur

GR SOWECO is een publiekrechtelijke rechtspersoon ingevolge de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR) en kent een Algemeen Bestuur en een Dagelijks Bestuur. Beide besturen bestaan uit leden van de colleges van B&W van de in GR SOWECO deelnemende gemeenten, Almelo, Hellendoorn, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand en Wierden. De bestuursvoorzitter is uit hun midden gekozen en vertegenwoordigt GR SOWECO in en buiten rechte.

GR SOWECO is enig aandeelhouder van alle aandelen in SOWECO NV. GR SOWECO is eveneens de formeel-juridische werkgeefster van alle werknemers met een Wsw-dienstbetrekking en alle medewerkers met een ambtelijke status. Beide groepen personeel zijn door hun werkgeefster gedetacheerd bij SOWECO NV.

SOWECO NV kent een Raad van Commissarissen (RvC), die namens de aandeelhouder GR SOWECO toezicht houdt op het beleid van de directie van SOWECO NV en tevens de directie adviseert.

De Ondernemingsraad fungeert voor alle bij SOWECO werkzame personeelsleden.

4. Verslag Algemeen Bestuur SOWECO

4.1 Introductie

Het Algemeen Bestuur van de GR SOWECO heeft met genoegen geconstateerd dat de uitvoering van de Wsw door SOWECO NV op een goede wijze is uitgevoerd. Dit vond plaats in een jaar waar opnieuw sprake was van een lagere rijkssubsidie. In dit jaar is ook de doorontwikkeling van SOWECO NV verder doorgezet en zijn er meer activiteiten voor gemeenten en derden uitgevoerd. De resultaten hiervan worden weergegeven in het bijgevoegde jaarverslag.

Resultaten van de bedrijfsactiviteit

De eerste gevolgen van de doorontwikkeling van SOWECO NV zijn zichtbaar in een steeds breder wordend pallet aan activiteiten gericht op mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. In 2017 is daardoor een stijging van nieuwe dienstverlening ontstaan. Meer dan 950 mensen uit de gemeentelijke doelgroepen zijn geactiveerd, begeleid en deels geplaatst. Daarbij zijn onder meer de volgende activiteiten uitgevoerd: Arbeidsactivering, arbeidsmatige dagbesteding, beschut werk, trajecten voor statushouders, geactiveerd, begeleid en deels geplaatst. Deze positieve trend heeft zich in 2017 ook vertaald in een financieel positief resultaat op de bedrijfsactiviteiten.

SOWECO NV heeft naar alle tevredenheid alle medewerkers (zo regulier mogelijk) aan het werk gehad. Naast de eigen activiteiten op het gebied van Groenonderhoud en in- en ompakwerkzaamheden, is een grote groep mensen gedetacheerd en uitgeleend. Naast de SW-doelgroep wordt voor het eerst ook werk geboden aan medewerkers onder de noemer Beschut werk onder de Participatiewet. Beschut werk is bedoeld voor mensen die alleen kunnen werken in een 'beschutte' omgeving, onder aangepaste omstandigheden. Zij hebben meer begeleiding en aanpassing van hun werkplek nodig dan van een reguliere werkgever is te verwachten.

In het afgelopen jaar zijn veel mensen die o.a. onder de Participatiewet vallen door SOWECO NV geactiveerd, begeleid en/of geplaatst bij organisaties, instellingen en het bedrijfsleven. De maatschappelijke waarde van adequate activering en/of begeleiding in of naar een werkzame situatie is groot, want het:

- Heeft een positieve invloed op eigenwaarde, gezondheid en welzijn van betrokkenen
- Verkleint de kans op schulden
- Leidt tot een daling van overlast en criminaliteit
- Heeft effect op uitvoeringskosten van gemeenten
- Bespaart uitkeringen

Daarom is het goed te melden dat :

- Meer dan 2.200 mensen uit de doelgroep geactiveerd en/of begeleid zijn (geweest)
- Gemiddeld ongeveer 50% van de SW-populatie is uitgeleend of gedetacheerd
- Gedurende 2017 zijn 20 statushouders in traject gekomen met als doel regulier werk
- Eind 2017 zijn, onder het label Perspect, 7 medewerkers in Beschut werk zijn gestart
- Als gevolg van alle inspanningen 71 mensen gedurende het jaar een betaalde arbeidsplaats hebben verworven

Bestuurlijke visie t.a.v. de doorontwikkeling van SOWECO NV

In maart 2017 is de notitie “gezamenlijke conclusies vervolg ontwikkeling SOWECO” in het Algemeen Bestuur en vervolgens in alle colleges van de deelnemende gemeenten vastgesteld. Het betreft de doorontwikkeling van SOWECO NV, waarbij is gesteld dat:

- GR SOWECO en SOWECO NV worden ontvlochten door middel van deconsolidatie, opdat transparantie ontstaat op bezittingen en onderlinge verhoudingen en verantwoordelijkheden
- SOWECO NV wordt doorontwikkeld naar een Maatschappelijke Onderneming die zich inzet voor de SW-populatie en andere, nieuwe doelgroepen met en afstand tot de arbeidsmarkt
- GR SOWECO zich zal richten op haar verantwoordelijkheid voor de SW-populatie en het beperken van “de erfenis”
- Onderdeel hiervan is dat het vastgoed zal worden afgestoten

Omdat het besluit tot ontwikkeling nog gepaard gaat met vele onduidelijkheden en meerdere risico's is fasering en nadere uitwerking noodzakelijk. De hieruit voortvloeiende stappen worden daarom nader uitgewerkt. Concreet zijn de volgende doelstellingen afgesproken:

1. Per 1-1-2021 is het vastgoed van de GR SOWECO vervreemd.
2. Het aantal (ambtelijke) dienstverbanden van de GR SOWECO wordt zoveel mogelijk teruggebracht (en zo mogelijk over te dragen aan de MO).
3. De GR is per 1-1-2021 niet langer aandeelhouder van de NV/MO. Dit betekent dat de GR haar aandelen uiterlijk op die datum overgedragen heeft aan de gemeenten en/of andere nieuwe aandeelhouders.
4. Er wordt gewerkt naar de situatie dat de GR per 1-1-2021 alleen nog uit SW-personeel bestaat, dat wettelijk (met of zonder GR) voor rekening van de afzonderlijke gemeenten is.

Een dergelijke transitie vraagt tijd en aandacht van het Algemeen Bestuur en ook van de SOWECO NV en zal daarom fasegewijs uitgevoerd worden. Per fase zal, door zowel het Algemeen Bestuur als de Raad van Commissarissen, een besluit over verder voortgang genomen worden. Daarmee kunnen op een zorgvuldige wijze de organisatorische, financiële en (fiscaal-)juridische consequenties worden onderzocht voordat besluitvorming plaatsvindt. In 2018 wordt gestart met de uitwerking van deconsolidatie. Hieruit zullen nieuwe bilaterale afspraken voortvloeien die worden vastgelegd in dienstverleningsovereenkomsten tussen GR SOWECO en SOWECO NV.

Rijksbezuinigingen

Gemeenten worden blijvend geconfronteerd met extra tekorten op de rijkssubsidie. Hoewel gebleken is dat de Rijksoverheid onjuiste aannames, vooral voor de uitstroom SW, heeft gehanteerd bij het vaststellen van het macrobudget, is deze niet conform aangepast. De hieruit voortvloeiende tegenvallers zijn voor rekening van gemeenten en worden zichtbaar in GR SOWECO. Voor 2018 zijn opnieuw kortingen voorzien.

De macrobudget SW is wel met 2,565% aangepast voor loon-prijzontwikkelingen. De rijkssubsidie per arbeidsjaar is per saldo alsnog gedaald van € 25.457 over 2016 naar € 25.240 over 2017, terwijl de gemiddelde loonkosten SW stijgen.

Het resultaat uit bedrijfsactiviteiten blijft als gevolg het in de markt zetten van nieuwe dienstverlening, ondanks een jaarlijkse daling van ongeveer 6% SW-medewerkers, op niveau, hetgeen helpt om het subsidieverlies te verminderen. Het kan echter onmogelijk de stijgende tekorten op rijksvergoedingen naar gemeenten te compenseren.

Het zogenaamde subsidieresultaat bedraagt voor 2017 € 5.956.000 negatief (-/-) en blijft daarmee, ondanks een lagere SW-populatie, op het niveau van 2016 ad € 5.939.000

Exploitatieresultaat SOWECO

Het totale exploitatieresultaat is € 861.000 beter is dan begroot (+), waardoor gemeenten niet aanvullend financieel worden belast.

Verandering en financieel resultaat kunnen alleen ontstaan door de motivatie, inzet en focus van alle betrokkenen. Daarom bedanken we de medewerkers van het bedrijf en alle participanten voor hun bijdrage aan deze resultaten.

F.J. Cornelissen
Voorzitter Algemeen Bestuur GR SOWECO

4.2 Algemene ontwikkelingen

Het jaar kenmerkt zich door meerdere externe en interne ontwikkelingen, die gevolgen hebben voor de bedrijfsvoering en de resultaten, zowel sociaal als financieel. In het verslag wordt hier nader op ingegaan.

Participatiewet

SOWECO NV heeft voor gemeenten meer bijgedragen aan de ontwikkeling van doelgroepen binnen de Participatiewet op het gebied van training, coaching en begeleiding in de werksetting.

Statushouders

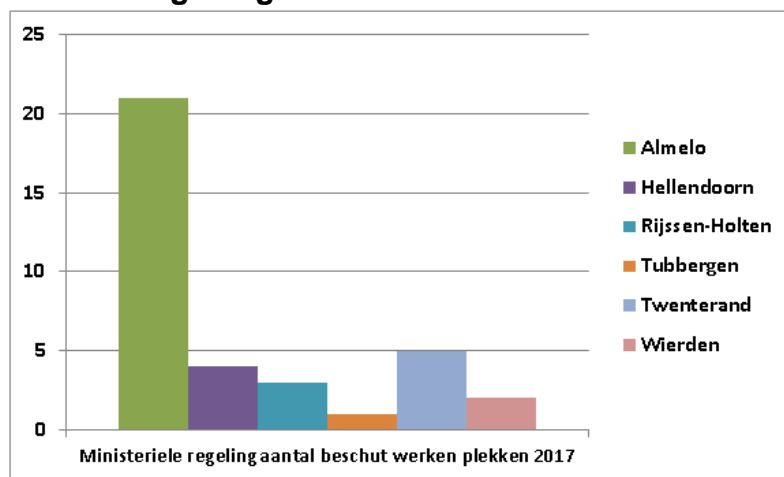
Statushouders, de nieuwe Nederlanders, vallen onder de Participatiewet en hebben extra aandacht nodig. In dit jaar is deze groep mensen in omvang toegenomen en zij kent verschillende problematieken op gebied van onder andere taalvaardigheid en culturele transitie.

Beschut werk (nieuw beschut)

Personen die in een werksituatie werkaanpassingen en/of begeleiding nodig hebben, die redelijkerwijs niet van werkgevers verwacht kunnen worden, krijgen een advies Beschut werk van UWV. Gemeenten werden tot 2017 door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid slechts gestimuleerd om Beschut werk aan te bieden. Vanaf 1 januari 2017 is dit bij wet geregeld.

Zowel individuen als gemeenten kunnen een advies Beschut werk aanvragen bij UWV. Indien een indicatie wordt afgegeven zijn gemeenten verplicht deze persoon een dienstbetrekking aan te bieden, tenzij gemeenten geen formatie meer hebben. Dan ontstaat een wachtlijst.

Taakstelling GR gemeenten 2017

WMO

De Wmo is een wet in het kader van zorg en ondersteuning voor mensen die niet op eigen kracht zelfredzaam zijn en wordt uitgevoerd door gemeenten in Nederland. De wet heeft als doel om burgers zo goed mogelijk in staat te stellen deel te nemen aan de samenleving. SOWECO NV heeft ervaring opgedaan met de Wmo in het kader van arbeidsmatige dagbesteding en begeleiding.

Sectorplan sociale werkvoorziening

Het kabinet heeft in 2015 budget beschikbaar gesteld om de transitie van de SW-sector te ondersteunen. De arbeidsmarktregio Twente heeft daartoe een plan ingediend, "Twente maakt er werk van" waarbij innovatie en transformatie van en binnen de SW-organisaties centraal staat.

4.3 Bedrijfsvoering

SOWECO NV verleent in opdracht van het Algemeen Bestuur van GR SOWECO diensten aan GR SOWECO. Deze dienstverlening is gericht op de Wsw en het beheer van het onroerend goed.

4.3.1 Kritische succesfactoren

Ten aanzien van een juiste uitvoering van projecten in het Sociaal Domein is het van belang continu oog te hebben voor en aandacht te schenken aan onze kritische succesfactoren.

Deze zijn:

- het leveren van maatschappelijke meerwaarde
- de realisatie van de opgedragen taakstelling
- het bevorderen van de ontwikkeling van werknemers naar een zo hoog mogelijke trede op de werkladder en dus naar een zo regulier mogelijke werksituatie
- het bevorderen van de ontwikkeling van kandidaten uit allerlei projecten en het toeleiden van hen naar duurzaam werk

4.3.2 MVO bij SOWECO NV

People

SOWECO is een organisatie, die maatschappelijk betrokken ondernemen hoog in het vaandel heeft staan. Daarom wil SOWECO NV zoveel mogelijk bedrijven hiervoor enthousiast maken. Het functioneren van bedrijven en instellingen wordt steeds meer getoetst aan de mate waarin zij maatschappelijk betrokken ondernemen concretiseren. In de Participatiewet wordt een groot beroep op bedrijven gedaan om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een arbeidsplaats in het bedrijfsleven te bieden.

Onze leveranciers worden beoordeeld op hun bijdrage op het gebied van sociaal ondernemen. Extend speelt hierbij een rol en inspireert bedrijven om mogelijkheden te ontdekken om zowel bedrijfseconomisch te renderen alsook sociaal te ondernemen.

Planet

Er zijn Energieaudits uitgevoerd (EED). Er is een groot aantal energiebesparende maatregelen uitgewerkt. Het doel is een verlaging van het energieverbruik met 20% over een termijn van vijf jaar.

De meeste jaardoelen voor 2017 zijn gerealiseerd. Het betreft onder andere:

- de inzet van elektrische auto's met een eigen laadpunt
- het toepassen van de CO2 prestatieladder
- het voorkomen van bodemverontreiniging

Gedurende het jaar is een begin gemaakt met het vervangen van traditionele verlichting door LED verlichting en de sanering van asbest in enkele onderkomens van Groen

4.3.3 Opleiding en training

SOWECO NV heeft in totaal 198 medewerkers een opleiding en/of training aangeboden, waarvan:

- 132 aan SW-medewerkers
- 66 aan niet-SW medewerkers (Soflex en ambtelijk)

De externe kosten voor opleidingen bedragen € 50.000. De BHV-uitvoeringskosten zijn niet als opleidingskosten geboekt. Daarnaast is subsidie Praktijkleren toegekend door Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (o.b.v. begeleidingsuren 2 stagiaires MBO BBL AA2) € 3.428. De belangrijkste opleidingen en trainingen zijn:

Gericht op de werkbedrijven/ SW

- VCA opleidingen (verlengingen VOL en Basis)
- Groen opleidingen
- Heftruckcursus en herhalingen
- Veilig werken met de Hoogwerker
- Workshop Voedselveiligheid
 - Schoonmaakopleidingen

Gericht op management en begeleiding

- Korte Jobcoachopleiding
- Public Controlling
- Intervisie
- Strategisch HRM (post-hbo)
- Weerbaarheidstraining

Algemeen

- Cursus BHV
- Herhaalcursus BHV

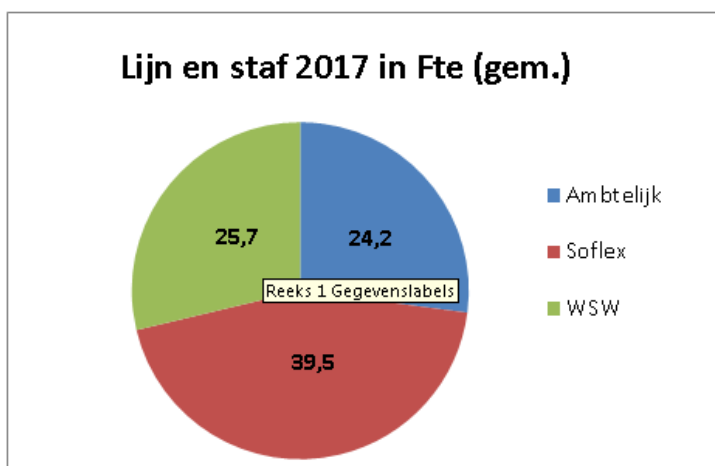
Stages, erkenningen

- Uitbreiding Erkenningen: Logistiek medewerker (niveau 3), Vakbekwaam medewerker voeding en technologie (niveau 3)
- Stages: 3 stagiaires uit het HBO

4.3.4 Personeel en organisatie

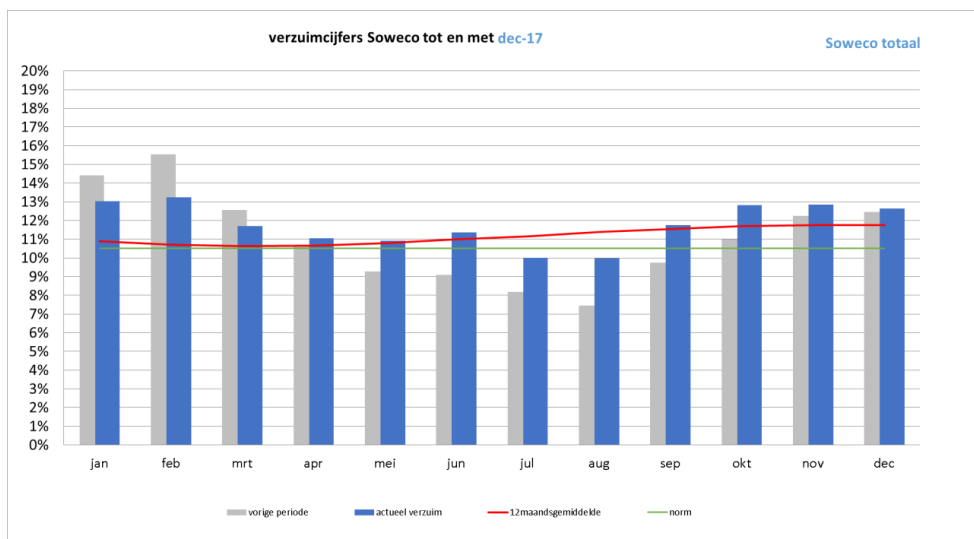
Personeelsomvang en verloop

De gemiddelde personeelsomvang met betrekking tot staf en leidinggeven bedraagt in dit jaar 101 personen, zijnde 89,4 Fte. Onderstaande diagram toont de verdeling in arbeidsrechtelijke status. Het personeelsverloop bedraagt 8.25 % en beperkt zich tot de Soflex medewerkers.

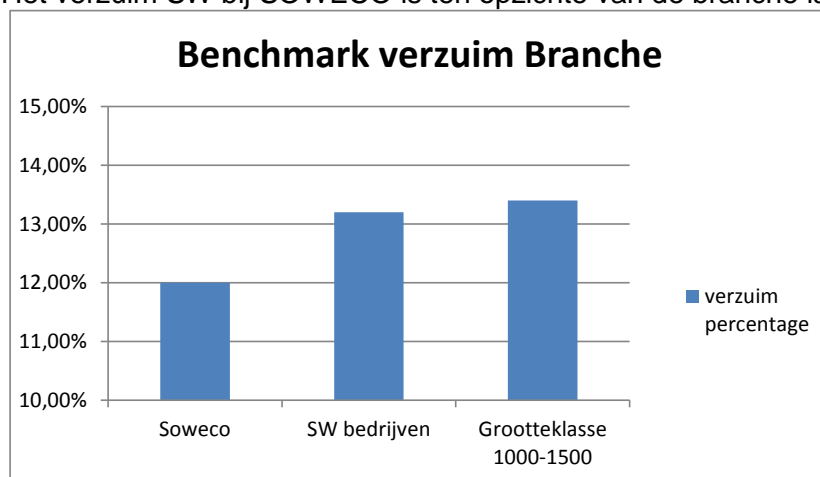
Verzuim organisatiebreed

In tegenstelling tot de daling in 2016, is het verzuim gestegen. De start van het jaar kende nog een lager verzuim, vanaf april is het verzuim echter hoger dan het voorgaande jaar. Daardoor bedraagt het gemiddelde verzuimpercentage van alle medewerkers 11,76% ten opzichte van 11,02% over 2016.

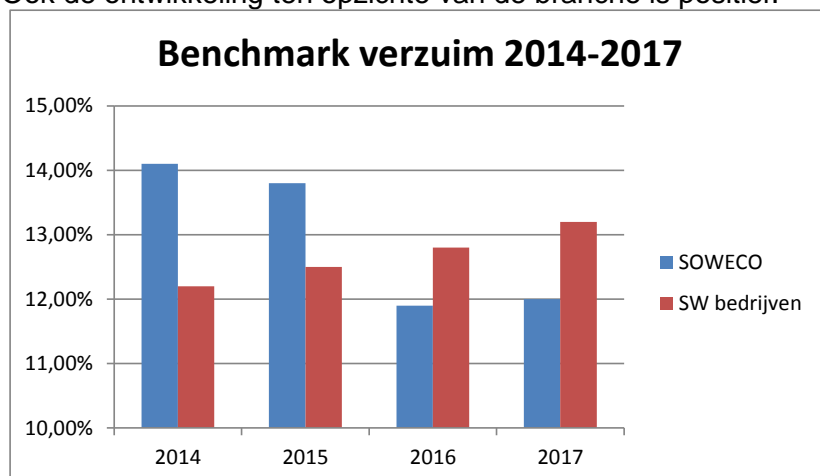

Het verzuim van staf en leiding, bestaande uit zowel ambtenaren en Soflex medewerkers als SW-medewerkers in gemeenschappelijke functies is gestegen van 5,29% in 2016 naar 6,45%.

Het verzuim SW bij SOWECO is ten opzichte van de branche lager.

Ook de ontwikkeling ten opzichte van de branche is positief.

NB: De benchmark verzuimgegevens hebben betrekking op de meetperiode 1 oktober 2016 t/m 30 september 2017.

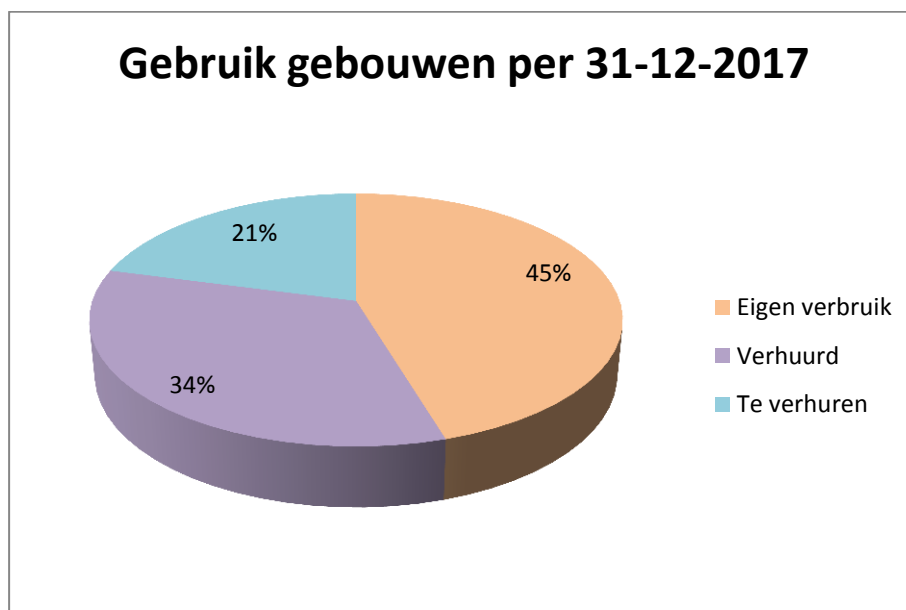
4.3.5 Huisvesting

SOWECO NV is door GR SOWECO gemandateerd om haar vastgoed te beheren. Als gevolg van de krimp in SW-formatie en de focus op detachering en uitleen is de behoefte aan eigen productie- en kantoorruimten afgenomen. Dit heeft geleid tot gedeeltelijke leegstand van de in het bezit zijnde panden.

SOWECO NV verhuurt daarom sinds enige jaren de vrijgekomen ruimten onder de naam Matrix Bedrijvencentrum. Op de grote productie- en magazijnruimten na zijn alle verhuurbare ruimten verhuurd. De formule van gefaciliteerde gekoppelde verhuur aan flexibele huurcontracten slaat aan in de markt. De behoefte aan huur van kantoorruimten van ca. 100 m² is dermate groot dat dit jaar een dekkingsgraad van meer dan 95% is gerealiseerd. In totaliteit zijn meer dan 35 externe huurders op de SOWECO-complexen gehuisvest.

De verhuur van containerunits op het terrein aan de Plesmanweg is dit jaar beëindigd. Doordat enerzijds de technische staat minder wordt en anderzijds de vergunning was verlopen zijn de units afgevoerd. Hierdoor is het verhuurbare oppervlak afgenomen.

Onderstaande grafiek geeft de verhouding weer tussen eigen gebruik, verhuur en leegstand per ultimo 2017.

In opdracht van het bestuur van GR SOWECO is een projectgroep geformeerd, die als opdracht heeft om te komen met een advies met betrekking tot het bij GR SOWECO in bezit zijnde vastgoed. De projectgroep, bestaand uit leden van zowel gemeenten als SOWECO NV, heeft een advies uitgebracht aan het Algemeen Bestuur. Het bestuur heeft besloten het advies te volgen waardoor vanaf 2018 het vastgoed, daar waar mogelijk, gefaseerd wordt vervreemd voor 2021. Alle huurdersbelangen, waaronder die van SOWECO NV, worden daarbij gerespecteerd.

4.3.6 Overige informatie

Kwaliteitsbeheersing

SOWECO NV vindt het belangrijk dat processen en procedures eenduidig worden toegepast en voortdurend worden verbeterd. Gedurende het jaar is een project afgerond voor herontwerp van de primaire processen, welke in de nieuwe organisatie toegepast worden. Ook ondersteunende processen als beleidscycli en jaarplanningen, klanttevredenheidsmetingen en het bepalen van KPI's, worden projectmatig en/of in werkgroepen doorontwikkeld en geïmplementeerd.

SOWECO NV is ten aanzien van kwaliteit gecertificeerd volgens ISO 9001.

De verbindingen tussen het kwaliteitssysteem, risicomanagement en key-controls zijn verder uitgewerkt en worden in 2018 geïmplementeerd.

Arbeidsomstandigheden en veiligheid

SOWECO NV stuurt op gezondheid en veiligheid en is gecertificeerd volgens de OHSAS18001 norm. Daarnaast zijn de groenafdelingen gecertificeerd volgens VCA. Gedurende het verslagjaar zijn 13 meldingen van ongevallen binnengekomen. Dat zijn er 11 minder dan in het voorgaande jaar; geen van allen ernstig.

Er zijn maatregelen getroffen in het kader van agressiebeheersing. Doelstelling is om het veiligheidsgevoel van staf en leidinggevenden te verhogen.

Auditering

Naast het interne auditprogramma door de eigen auditeurs, zijn door DEKRA externe audits uitgevoerd in het kader van ISO 9001 VCA** en OHSAS 18001. De geconstateerde tekortkomingen en verbeterpunten zijn pro-actief uitgewerkt, waardoor de certificeringen zijn gecontinueerd.

Automatisering en informatievoorziening

De automatisering van SOWECO is gericht op hoge up-time, opdat primaire en secundaire bedrijfsprocessen adequaat verlopen. Daarnaast worden de benodigde applicaties technisch en functioneel ondersteund. In de afgelopen drie jaar is de ICT-infrastructuur voor zowel SOWECO NV- als Matrix-klanten ge-upgrade naar moderne maatstaven. Dit alles tegen een Total Costs of Ownership (TCO) dat op of onder het landelijk gemiddelde ligt.

Gedurende het jaar is aandacht geweest voor o.a.:

- Informatiebeveiligingsbeleid als gevolg van de invoering van AVG /GDPR
- Uitbouw van toekomstbestendige IT-infrastructuur
- Ontwikkelen en inrichten van een hybride cloudomgeving

Risicomanagement

Risicomanagement is essentieel voor het realiseren van onze strategische ambities. De risico's die het behalen van onze doelen kunnen belemmeren worden geïnventariseerd en beperkt. Om die reden is risicomanagement een belangrijk onderdeel van de bedrijfsvoering.

Niet alle risico's liggen binnen de invloedssfeer van SOWECO NV. De risico's met betrekking tot de continue ontwikkeling van de sociale wetgeving en de daarbij beschikbaar gestelde (SW-gerelateerde) rijkssubsidie enerzijds en de daaruit voortvloeiende beleidsmatige keuzes die lokaal worden gemaakt binnen de deelnemende gemeenten anderzijds zijn niet of nauwelijks door SOWECO NV te beïnvloeden. Deze risico's blijven buiten de scope van de interne werkgroep risicomanagement.

Gedurende het jaar heeft de werkgroep zich gericht op de beïnvloedbare risico's. Binnen het interne auditprogramma zijn risico's actief bevraagd. Daarnaast is een risicoprogramma opgesteld voor 2018, waarbij pro-actief risico's worden uitgevraagd. Het frauderisico is uitgevraagd, ten behoeve van een frauderisico-analyse.

Voornaamste risico's en onzekerheden

Bevinding		Beheersingsmaatregel
Strategie		
Strategiewijziging	De bestuurlijke visie, welke in 2017 is geaccordeerd, behelst nog veel open einden. Gemeenteraden lijken het besluit op verschillende wijze te interpreteren.	In gesprek zijn met Dagelijks en Algemeen Bestuur en aandeelhouders over: <ul style="list-style-type: none"> • één en gezamenlijk doel en proces • sociale doelstelling en impact voor betrokken kwetsbare doelgroepen.
Objectivering ten behoeve van politieke keuzes	De bezetting van werkgroepen om uitwerking van visie vorm te geven bestaat uit derden.	<ul style="list-style-type: none"> • Betrokkenen volledig, tijdig en juist informeren ten behoeve van objectiviteit
Maatschappelijke ontwikkelingen	Door wettelijke stopzetting van de indicatiestelling SW is sprake van leegloop SW als gevolg van natuurlijke uitstroom. Hierdoor daalt de dekking voor de vaste kosten van de onderneming.	Bewust kiezen als het gaat om: <ul style="list-style-type: none"> • Vervanging personeel • Investeringsvraagstukken • Rationalisatie (door onder andere workflowprocessen)
	Door zeer beperkte instroom van nieuwe doelgroepen staat het kwaliteitsniveau van productie-gerelateerde werksoorten (vooral bij groen) onder druk en daarmee ook de marge.	<ul style="list-style-type: none"> • Bijstelling van aanbod in werksoorten. • Dienstverlening blijven ontwikkelen en leveren op basis van behoefte van klant en/of gemeenten
Marktomstandigheden	Door bezuinigingen binnen gemeenten ontstaat prijsdruk op groenprojecten en daarmee op de marge.	Hercalculatie op groenprojecten en eventueel aanpassen van opdracht/werkbestek
Operationele activiteiten		
	De operationele risico's zijn in beeld. Er zijn geen nadrukkelijk te benoemen, dan wel specifieke risico's of onzekerheden.	Algemene beheersingsmaatregelen naast AO/IC: <ul style="list-style-type: none"> • Werkgroep risicomangement • Actief informatie-beveiligingsbeleid • Pro-actieve uitvraag naar risico's
Financiële positie		
	De financiële positie van SOWECO NV is in belangrijke mate afhankelijk van GR SOWECO.	<ul style="list-style-type: none"> • Continuïteitsparagraaf die ongestoorde bedrijfsvoering mogelijk maakt • Ex-ante voorfinanciering
Financiële verslaglegging		
	Geen specifieke risico's of onzekerheden.	
Wet-en regelgeving		
Vennootschapsbelasting	De gevolgen van de per 2016 gewijzigde wetgeving is nog niet volledig uitgekristalliseerd voor SW-gerelateerde bedrijven.	Extern onderzoek is uitgevoerd en besproken met fiscus. In afwachting van oordeel fiscus.
AVG 2018	Nieuwe regelgeving inzake privacy is nog explicieter	<ul style="list-style-type: none"> • Aanvullend extern onderzoek starten voor benodigde maatregelen

4.4 Resultaten

4.4.1 Sociaal maatschappelijke resultaten

SW doelgroep

In het verslagjaar heeft SOWECO NV steeds voldoende werk weten te genereren om alle 1.222 SW-medewerkers gedurende het jaar te voorzien van zinvol werk. Dit is waardevol voor betrokkenen en creëert toegevoegde waarde voor de gemeenschap. In algemene zin blijft de focus onveranderd gericht op de bevordering van de ontwikkeling van competenties van al onze medewerkers en deelnemers.

Zowel bij intern werkende als bij uitgeleende of gedetacheerde medewerkers gaat de aandacht uit naar het vinden van een passende en uitdagende werkplek, waar iedereen (medewerker, klant-werkgever en SOWECO) tevreden over is. Dit is voor iedereen die in het kader van re-integratie, leren werken of arbeidsactivering deelneemt aan door SOWECO NV aangeboden en verzorgde (ontwikkel)trajecten, even belangrijk.

Ultimo 2017 zijn 1.155 SW-medewerkers werkzaam bij SOWECO NV en 124 SW-medewerkers bij Larcom.

Dit jaar is meer dan 50% van de SW-medewerkers buiten de eigen productie activiteit van SOWECO NV, in het reguliere bedrijfsleven, aan het werk geweest door middel van detachering of uitleen. Ondanks alle inspanning op dit gebied, is het steeds complexer om met de SW-populatie die nu nog beschut werkt tot detachering te komen. Uitleen is vaak het maximaal haalbare. Ook de komende jaren zullen weinig beschutte SW-medewerkers alsnog tot detachering komen.

Daarentegen detacheert SOWECO NV meer mensen vanuit de Participatiewet, hetgeen een kostenbesparing oplevert voor gemeenten en een meerwaarde biedt voor de samenleving.

Gemiddelde realisatie doelgroep Wsw in arbeidsjaren (AJ)

SOWECO NV heeft voor de binnen GR SOWECO betrokken gemeenten Almelo, Hellendoorn, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand en Wierden gemiddeld 1.194,83 arbeidsjaren onder verantwoordelijkheid van SOWECO gerealiseerd.

Realisatie SOWECO 2017 versus 2016			
SW-medewerkers in arbeidsjaren	realisatie 2017	realisatie 2016	verschil
Populatie GR werkzaam bij SOWECO NV	1.054,53	1.075,21	-20,68
idem ex-Larcom populatie Hellendoorn	21,53	23,78	-2,25
Totale GR populatie werkzaam bij SOWECO NV	1.076,06	1.098,99	-22,93
Populatie Hellendoorn bij Larcom	4,84	5,68	-0,84
Populatie Twenterand bij Larcom	113,93	121,41	-7,48
idem Begeleid werken	0,00	1,15	-1,15
Taakstelling / Realisatie SOWECO NV	1.194,83	1.227,23	-32,40
Populatie niet deelnemende gemeenten *	0,00	36,79	-36,79
Beheerde SW-populatie SOWECO	1.194,83	1.264,02	-69,19

Toelichting:

- De verdeelsleutel voor de aanvullende bijdrage is gebaseerd op 1.054,53 gemiddeld gerealiseerde arbeidsjaren. Dit is 20,68 AJ minder dan de verdeelsleutel over 2016 (ad 1.075,21 AJ).
In het verleden zijn separate afspraken over de kostenneutrale verrekening van zowel de ex-Larcom populatie van Hellendoorn als de deelpopulatie van Hellendoorn en Twenterand, werkzaam bij Larcom.
- Inclusief de ex-Larcom populatie is gemiddeld 1.076,06 AJ gerealiseerd door inzet bij SOWECO NV. Aanvullend is 118,77 AJ gerealiseerd door medewerkers onder te brengen bij Larcom.
- De totale realisatie van SOWECO NV bedraagt daarmee 1.194,83 AJ. Dit is 32,40 AJ minder dan in 2016 (ad 1.227,23 AJ).
- De beperkte daling is een gevolg van aangepaste wet- en regelgeving. De SW-populatie uit niet deelnemende gemeenten werd tot 31-12-2016 door de woongemeente gefinancierd. De financiering, zo ook het landelijk budget, is per 1-1-2017 overgeheveld naar de (werk)gemeenten binnen GR SOWECO. Dit betreft primo 2017 in totaal een overheveling van 36,79 arbeidsjaren, welke in bovenstaande tabel onder 2016 separaat staan vermeld (*). De verdeling tussen (werk)gemeenten is door het Ambtelijk Overleg voorbereid en afgestemd.
- De beheerde SW-populatie is met 69,19 arbeidsjaren afgenomen van 1.264,02 AJ (over 2016) naar 1.194,83 AJ. De uitstroom is daarmee 5,5%.

Werkzame medewerkers ultimo 2017

De hoeveelheid gedetacheerde medewerkers daalt in absolute zin van 482 per ultimo 2016 naar 447 ultimo 2017. Percentueel is sprake van een lichte daling van 39,4% naar 38,7%.

- Eind 2017 zijn 127 medewerkers (109,1 Fte) in individuele detachering en 320 medewerkers (287,9 Fte) in groepsdetachering werkzaam.
- Eind 2016 betrof het 138 medewerkers (117,1 Fte) in individuele detachering en 344 medewerkers (310,4 Fte) in groepsdetachering.

Bovenstaande is vervat in onderstaand overzicht:

Recapitulatie SW-medewerkers werkzaam bij SOWECO NV						
ultimo verslagjaar	2017			2016		
Laddering naar werksoort	Nom.	Fte	AJ	Nom.	Fte	AJ
Begeleid werken	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
Individuele detachering	127	109,1	111,6	138	117,1	120,9
Groepsdetachering	320	287,9	298,2	344	310,4	319,9
Werken op locatie *	233	217,3	225,1	245	227,3	235,1
Beschutte werkplek *	475	391,0	413,0	495	405,2	428,9
Totalen	1.155	1.005,3	1.047,9	1.222	1.059,8	1.104,7

(excl. Larcom populatie)

(*) Naast gedetacheerde medewerkers is een groot aantal medewerkers vanuit de beschutte productie- en groenafdelingen uitgeleend aan vele bedrijven, als semi-permanente ondersteuning in hun productieproces of om pieken in de productie op te vangen. Ultimo 2017 is omgerekend 107,8 Fte in uitleensituaties aan het werk. Dientengevolge is afgerond 50% van de SW-medewerkers geheel of gedeeltelijk extern werkzaam geweest.

Het aantal gedetacheerden per eind 2017 is een saldering van nieuw gerealiseerde en, om uiteenlopende redenen, beëindigde plaatsingen.

Dynamiek Detacheringen 2017			
Medewerkers	Mutaties	nwe plaatsing	beëindigd
Individueel gedetacheerden	145	80	65
Groepsgedetacheerden	70	26	44
Totaal aantal mutaties	215	106	109

Het verloop van de binnen SOWECO NV werkzame SW-medewerkers is in onderstaande tabel weergegeven. De aantallen betreffen personen (nominalen) per ultimo van elk jaar.

Ontwikkeling SW-medewerkers werkzaam bij SOWECO NV naar feitelijke werkplek						
ultimo verslagjaar - nominaal	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Laddering naar werksoort	Nom.	Nom.	Nom.	Nom.	Nom.	Nom.
Begeleid werken	0	0	0	0	0	38
Individuele detachering	127	138	141	151	129	168
Groepsdetachering	320	344	344	380	342	235
Werken op locatie	233	245	251	271	508	516
Beschutte werkplek	475	495	526	531	430	540
Totalen	1.155	1.222	1.262	1.333	1.409	1.497

(excl. Larcom populatie en tot 2016 werknemers uit niet deelnemende gemeenten)

Begeleid Werken

De gemeenten begeleiden in eigen beheer de deelnemers met een Begeleid Werken contract.

SiSa 2011

De geconstateerde omissie in de SiSa verantwoording over 2011 is door betrokken partijen juridisch in onderzoek. Inmiddels is uitspraak gedaan ten nadele van betrokken gemeenten.

Wachlijst

Met de invoering van de Participatiewet is de wachtlijst Wsw opgenomen in het doelgroepenregister, welke wordt beheerd door UWV. De mensen met een Wsw-indicatie hadden voorrang op een baan in het kader van de zogenaamde Banenafpraak. Deze voorrangpositie is per 1 januari 2017 komen te vervallen.

Los van het doelgroepenregister ontstaat vanaf 2015 een nieuwe SW-wachlijst. Indien het dienstverband wordt beëindigd anders dan om reden van:

- Bereiken van pensioengerechtigde leeftijd
- Overlijden
- Indicatie ondergrens
- Intrekking van Wsw-indicatie

behoudt betrokkene de status "zittende populatie" en kan daarom opnieuw door de gemeente worden geplaatst.

Per ultimo 2017 staan 44 personen op deze wachtlijst: 32 personen zijn geïndiceerd als “matig” en 12 als “ernstig”. De verantwoordelijkheid voor deze wachtlijst ligt onveranderd bij gemeenten.

Beschut werk (nieuw beschut)

Beschut werk onder de Participatiewet wordt door gemeenten nog minimaal ingezet. Vanaf oktober zijn zeven mensen met een advies beschut werk ingestroomd bij Perspect, waar het werkgeverschap wordt uitgevoerd, en bij SOWECO NV, waar een werkplek met begeleiding wordt geboden. Dit aantal groeit de komende jaren gestaag, aangezien GR gemeenten hebben besloten mensen met een beschikking Beschut werk bij SOWECO NV te plaatsen, indien er geen mogelijkheden bij reguliere bedrijven zijn.

Overige doelgroepen

SOWECO NV bedient, naast de traditionele doelgroep SW, steeds meer nieuwe doelgroepen. Het aantal mensen uit deze doelgroepen is gestegen van 548 per ultimo 2016 naar 735 ultimo 2017. Het totale aantal begeleide mensen gedurende het jaar bedraagt meer dan 950.

De gemiddelde NTW per deelnemer is beperkt in vergelijking met de gerealiseerde loonwaarde van SW-medewerkers. Bij de meeste deelnemers wordt geen NTW uit productie of detachering gegenereerd; het betreft alleen een ontwikkel- en/of begeleiding fee. Doordat ook loonkosten achterwege blijven, zijn deze opdrachten, naast de maatschappelijke waarde, ook voor SOWECO NV (resultaat-technisch) weldegelijk belangrijk.

De nieuwe doelgroepen komen vanuit verschillende organisaties en bedrijven. De mensen komen veelal uit de bestanden van de deelnemende gemeenten, maar ook uit die van niet deelnemende gemeenten, UWV, VSO scholen en reguliere bedrijven. De inhoud van de trajecten varieert van activering, training en werkervaring tot beschut werken. Voor een belangrijk deel gaat het hierbij ook om arbeidsmarkttoeleiding van doelgroepen. Onderstaande grafiek geeft een beeld van de ontwikkeling in aantallen van de verschillende doelgroepen.

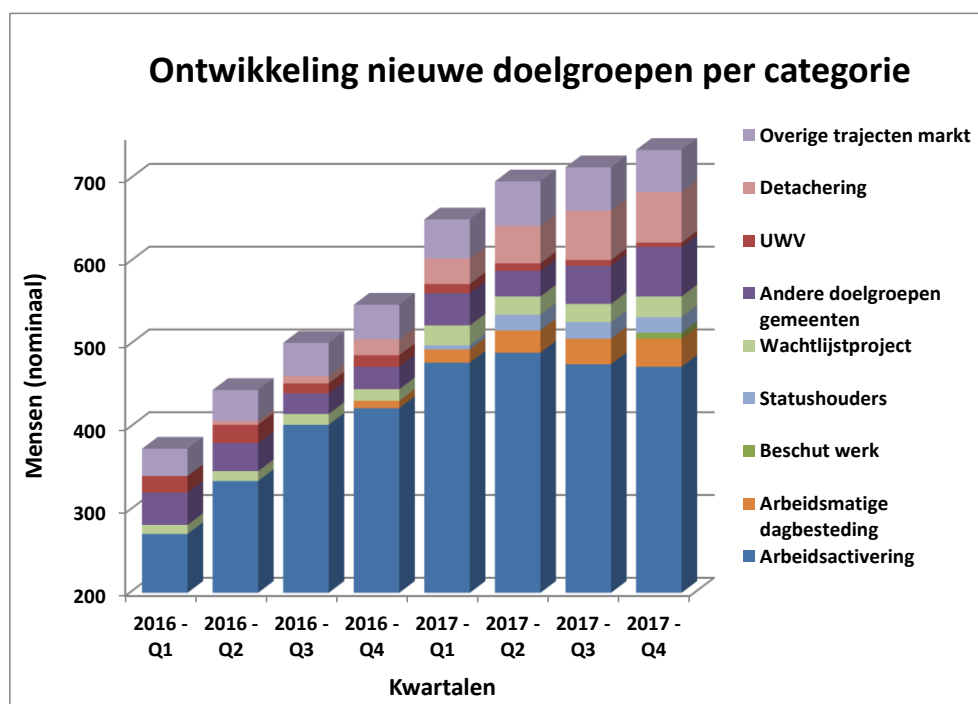
Plaatsing in regulier werk

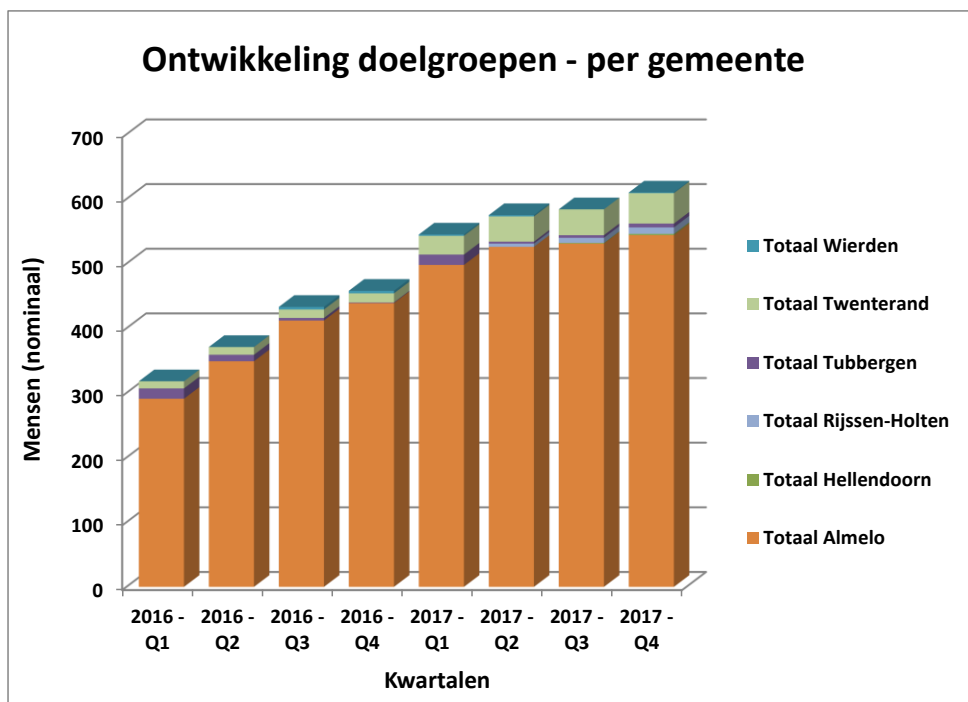
Al onze inspanningen zijn erop gericht mensen aan werk te helpen. Bij voorkeur duurzaam en volledig uit de uitkering. Dit levert gemeenten en UWV besparingen op en mensen zijn niet meer of minder afhankelijk van een uitkering. Daarnaast is het hebben van werk voor velen van grote betekenis door het verkrijgen van status, structuur en sociale contacten. Dit jaar hebben we door onze inspanningen 81 mensen op basis van een regulier arbeidscontract aan het werk gekregen.

Ontwikkeling doelgroepen in traject

- Arbeidsmatige dagbesteding kent een stijgende lijn van 9 naar 34 mensen, die gemiddeld 3 dagdelen in de week bij ons in de dagbesteding aanwezig zijn. De komende jaren wordt verdere groei verwacht.
- Arbeidsactivering, een project, uitgevoerd voor de gemeente Almelo, is vanaf 2015 gericht op activering van mensen met een zeer grote afstand tot de arbeidsmarkt en loopt door tot 2020. Eind december zijn 473 mensen ingezet bij diverse bedrijven en organisaties in de regio. Het succes van deze formule is dat er, naast activering, ook 35 mensen regulier werk hebben gevonden in de afgelopen 3 jaar.
- Met de gemeente Twenterand is begin van het jaar een pilot gestart met 20 personen uit de doelgroep statushouders. SOWECO begeleidt en traint deze doelgroep, met als doel het verkrijgen van regulier werk. In 2018 wordt deze pilot voortgezet en zal het aantal statushouders groeien.

- Het aantal deelnemers in traject uit het doelgroepenregister is gegroeid. Na een praktijkdiagnose wordt een advies gegeven voor een vervoltraject. Ook hier is het ultieme resultaat het verkrijgen van een baan in het reguliere bedrijfsleven.
- Voor de gemeenten is vanaf 2016 ondersteuning geboden aan mensen die een Wsw indicatie hadden en nog op de wachtlijst stonden. Hiervoor zijn arbeidsfit-trajecten ingezet en zijn mensen, daar waar mogelijk, aan werk geholpen.
- In 2016 zijn meer trajecten voor UWV uitgevoerd in het kader van een specifiek project (Pauw) dat toen is ontstaan, hetgeen nog deels is doorgelopen in 2017. Halverwege 2016 heeft UWV het Inkoopkader Re-integratie (percelen Werkfit en Naar werk) neergezet, waarin mensen met een uitkering van UWV zelf konden kiezen met welk re-integratiebureau ze zaken wilden doen. Hier zijn weinig trajecten uit voortgekomen. In 2018 wordt een stijgende lijn in deze trajecten verwacht, aangezien daar zwaarder op wordt ingezet en het contact met UWV is geïntensiveerd.
- Een van de mogelijkheden om aan regulier werk te komen, vanuit de Participatiewet of een UWV uitkering, is via onze detachingsfaciliteit. Deze detachering is gegroeid van 19 naar 61 personen aan het eind van dit jaar.
- Naast trajecten van onze eigen gemeenten en UWV, worden ook trajecten voor andere gemeenten uitgevoerd, waaronder Dinkelland. Dit betreft diverse doelgroepen, waaronder mensen uit het doelgroepenregister en statushouders. Dit jaar is het aantal stabiel gebleven. De verwachting is dat het aantal trajecten afneemt, omdat de stichting Participatie Dinkelland de uitvoering zelf ter hand gaat nemen.

Sectorplan sociale werkvoorziening

In 2016 is een 14 tal projecten verder uitgerold bij SOWECO NV. Hiervan zijn zes projecten doorgelopen in 2017. De laatste projecten zijn in 2017 afgesloten en hebben onder andere betrekking op:

Werkgeversportal MVO check
Marketing en commercie
Transformatie naar marktgerichte sociale onderneming

Maatschappelijke initiatieven

SOWECO NV heeft medewerking verleend aan initiatieven en activiteiten van organisaties, die zich bezighouden met het bevorderen van participatie en/of het welbevinden van personen.

- In 2017 is Stichting Twentsewens Ambulance in Enschede, een organisatie die het mogelijk maakt dat mensen met een beperking of chronische ziekte vervoerd worden bij speciale gelegenheden, ondersteund door het doneren van de maandelijkse opbrengst van de SOWECO loterij, zijnde in totaal € 6.000.
- Eind december heeft SOWECO NV een ruimte ter beschikking gesteld voor het inpakken van kerstpakketten ten behoeve van minima gezinnen in Almelo.
- De schoonmaakafdeling heeft bij de Triathlon Holten in juli de schoonmaak verzorgd als sponsoring in natura.
- De afdeling Groen heeft een kleine bijdrage geleverd aan de musical “Het verzet kraakt” in Almelo.
- SOWECO NV is partner van de stichting De Slinger en verleent bestuurlijke ondersteuning. Deze stichting stelt zich ten doel om partijen te verbinden, die – ieder op hun eigen manier – een bijdrage leveren aan het bevorderen en uitbreiden van het maatschappelijk betrokken ondernemen. SOWECO NV heeft ondersteuning geboden bij een zestal klussen, die een waarde van € 3.000,- vertegenwoordigen.

4.4.2 Financiële resultaten

Het financiële resultaat van GR SOWECO is nihil. Het financiële resultaat van SOWECO NB is € 861.000 voordeling (begroot nihil) en is daarmee € 851.000 beter dan 2016 (€ 10.000).

Het subsidieresultaat over 2017 bedraagt afgerond € 5,9 miljoen negatief (2016: idem). Het negatieve subsidieresultaat wordt conform begroting voor een bedrag van afgerond € 4,9 miljoen (2016: € 3,7 miljoen) gedekt door aanvullende bijdragen van de deelnemende gemeenten en door een bijdrage vanuit SOWECO NV van afgerond € 1,0 miljoen (2016: € 2,2 miljoen)

4.5 Vooruitzichten

Algemeen

- Er is een groeiend besef dat de inclusieve samenleving een resultante is van gezamenlijke inspanning van landelijke overheid, bedrijfsleven en gemeenten, waarbij het betrekken van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, naast sociaal lonend ook financieel aantrekkelijk kan zijn.
- Dit heeft een zuigende werking naar het inzetten van doelgroepen op de reguliere arbeidsmarkt enerzijds en naar commerciële vraag tot advies, begeleiding en training op gebied van MVO-people anderzijds. Veelal zullen vormen van detacheren voorloper zijn van eventuele definitieve plaatsing.
- Ter stimulering van marktpartijen zal in samenwerking met de Provincie Overijssel bij enkele gemeenten een werkgeverscampagne worden gestart.
- Nu de landelijke overheid het inzetten van beschutte werkplekken op basis van vrijwilligheid niet meer accepteert, zal deze doelgroep langzaamaan groeien, hetgeen ook nieuw financieel resultaat met zich meebrengt.

Bedrijfsmatig

- De organisatie zal haar wendbaarheid moeten ontwikkelen en inzetten om aan de veranderende vraag te voldoen.
- Dit vraagt om hernieuwde aanpassingen in de organisatie en haar structuur, zo ook om verdere ontwikkeling van kwaliteiten en vaardigheden van het personeel. Alhoewel de ontwikkeling is ingezet met bestaand personeel zal verandering leiden tot dynamiek en daarmee verloop in het personeelsbestand. Met een krapper wordende arbeidsmarkt zal het werven van personeel ook voor SOWECO een uitdaging zijn.
- Verbinding maken met de markt vraagt gerichte aandacht en een impuls voor marketing en sales. Tegelijkertijd zal de organisatie haar focus moeten blijven richten op effectiviteit van handelen.
- Het zoeken naar samenwerking met externe partijen kan helpen om het aanbod van nieuwe dienstverlening te vergroten.
- De dynamiek in groenonderhoud leidt tot voorbereidingen van productie naar detacheringen bij de gemeenten Wierden en Almelo. Dit zal resultaatneutraal zijn.

Bestuurlijk

- Het besluit tot deconsolidatie vraagt in samenspraak met gemeenten om nadere uitwerking, waarmee inhoud kan worden gegeven aan bilaterale afspraken.
- Ter ondersteuning van transparantie enerzijds en het kunnen maken van onderbouwde besluiten anderzijds wil SOWECO haar bijdrage leveren aan uitwerkingen en advisering van werkgroepen en Bestuur en daarmee aan toekomstige besluitvorming.

Financieel

- De rijksbijdrage SW per arbeidsjaar blijft dalen ten laste van gemeenten.
- Nieuwe vormen van dienstverlening dempen het groeiende financiële tekort op SW-activiteiten en worden dientengevolge belangrijker voor het bedrijfsresultaat.
- SOWECO NV zal terughoudend omgaan met kostenintensivering. Daar waar zicht is op meer omzet, kunnen investeringen echter noodzakelijk zijn.

Continuïteit

Ter waarborging van de continuïteit van SOWECO NV verbindt GR SOWECO zich, door het vaststellen van de jaarrekening 2017, aan SOWECO NV de financiële middelen te verschaffen, die nodig zijn voor de ongestoorde bedrijfsvoering van de vennootschap in het jaar 2018 en voor de betaling van opeisbare verplichtingen van de vennootschap, zoals beoogd in artikel 4a van het aanwijzingsbesluit d.d. 30 juni 2010.

Voorts verbindt GR SOWECO zich, ter continuering van de financiële bijdragen die zij uit hoofde van bankfaciliteiten kan verkrijgen, deze ter beschikking te stellen aan en te houden van SOWECO NV, opdat de vennootschap daarover duurzaam kan beschikken.

GR SOWECO verbindt zich jegens SOWECO NV, als zelfstandige verplichting, de verplichtingen na te komen, die rusten op SOWECO NV en/of de daarmee verbonden partijen jegens:

- crediteuren, zoals opgenomen in de jaarrekening 2017 van SOWECO NV, zoals deze verplichtingen voortvloeien uit de normale bedrijfsactiviteiten en bedrijfsvoering van de vennootschap in het jaar 2017;
- personen uit hoofde van geldende aanspraken, waarvan melding is gemaakt in de jaarrekening 2017, doch waarvoor in de balans geen voorziening is opgenomen, welke verplichtingen worden aangeduid als niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen.

Daarnaast zal GR SOWECO, voor het geval SOWECO NV schriftelijk een daartoe strekkend verzoek aan haar richt, aan schuldeisers van de vennootschap een garantie verschaffen voor de nakoming van de jegens hen op de vennootschap rustende verplichtingen, op de wijze die met het oog daarop gebruikelijk is. Indien en voor zover GR SOWECO geldmiddelen aan SOWECO NV ter beschikking stelt in het kader van deze continuïteitsparagraaf zullen deze betalingen gelden als informele kapitaalstorting.

5. Verplichte paragrafen

5.1 Verbonden partijen GR SOWECO

In het kader van effectieve bedrijfsvoering en risicospreiding is SOWECO zowel bestuurlijk als financieel verbonden aan onderstaande partijen:

SOWECO NV

Algemene gegevens

Inschrijfnummer handelsregister KvK:	06084483
Plaats van vestiging:	Almelo
Oprichtingsdatum:	1 januari 1998

Doel

In opdracht van GR SOWECO geeft SOWECO NV uitvoering aan de Wsw, sinds 2015 overgegaan in de Participatiewet.

Bestuurlijke betrokkenheid

Door middel van een mandateringsbesluit aan de directeur en de daarbij horende budgettaire kaders heeft GR SOWECO 100% bestuurlijke bevoegdheid.

Financiële betrokkenheid

GR SOWECO is 100% aandeelhouder

Resultaat en vermogen

SOWECO NV heeft een positief exploitatieresultaat over 2017 van € 861.000. Haar vermogen is, als gevolg van het exploitatieresultaat en dividenduitbetaling over 2016, per saldo gestegen met 853.000 naar € 2.965.000 ultimo 2017 op een balanstotaal van € 8.929.000.

5.2 Treasuryparagraaf

Inleiding

GR SOWECO moet voldoen aan de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). In deze wet worden de kaders gesteld voor een verantwoorde, prudente en professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van decentrale overheden. De Wet fido definieert de treasuryfunctie daarbij als:

Het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

GR SOWECO onderkent het belang van een verantwoord en adequaat beheer van haar financiële middelen. Mede als gevolg van de Wet fido wenst zij haar activiteiten op het gebied van treasury op een zo transparant en beheersbaar mogelijke wijze in te richten.

Dit statuut is vastgesteld op 5 juli 2012 en nog steeds actueel.

Uitvoering treasurybeleid 2017 in relatie tot de doelstelling

De treasuryfunctie van GR SOWECO dient ex art 2 van het treasurystatuut tot:

1. het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
2. het beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten van de organisatie tegen ongewenste financiële risico's, zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
3. het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
4. het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet fido, respectievelijk de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut.

Daarbij dient opgemerkt te worden dat de doelstellingen breed geformuleerd zijn. SOWECO heeft als gemeenschappelijke regeling de taak de Wsw uit te voeren. In een netto financieringsbehoefte is voorzien in de vorm van langlopende leningen (uitsluitend bij huisbankier BNG) en wordt gebruik gemaakt van kortlopend krediet in rekening-courant voor eventuele tijdelijke liquiditeitsbehoeften. Alleen voor het afstorten van kasgeld (m.n. van de kantines) voert SOWECO nog een rekening bij ABN-AMRO.

Als gevolg van schatkistbankieren mag GR SOWECO haar overtollige middelen enkel en alleen aan te houden in de schatkist bij het ministerie van Financiën. Dit houdt in dat geld en vermogen niet langer bij bijvoorbeeld banken buiten de schatkist mogen worden aangehouden. Door deze wettelijke wijziging is punt vier van het statuut niet meer van kracht.

Risicobeheer

Algemeen

Met ondersteuning en begeleiding van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement heeft de stuurgroep risicomanagement de belangrijkste risico's gedefinieerd. De hieruit voortvloeiende adviezen inzake strategische, operationele en financiële risico's zijn vastgelegd in de nota Risicomanagementbeleid. De risico's zijn opnieuw beoordeeld en gekwalificeerd naar beïnvloedbaar en niet beïnvloedbaar, om effectiever aan te kunnen sluiten op het dagelijkse opereren van de organisatie.

Financieel

In 2017 werden reguliere aflossingen ad € 508.000 op langlopende leningen verricht. Liquiditeitsschommelingen werden met het rekening-courantkrediet opgevangen. Ook werd gebruik gemaakt van leverancierskrediet in de vorm van uitstaande crediteuren. Als gevolg van het lage investeringsniveau en van de ex ante financiering door de in SOWECO deelnemende gemeenten, bleek het in 2017 niet noodzakelijk om een nieuwe langlopende lening af te sluiten. In de begroting was een uitbreiding van € 1.000.000 voorzien.

Relevante ontwikkelingen in de treasuryorganisatie

De administratieve organisatie rondom de treasuryfunctie is vastgelegd in het treasurystatuut.

De treasuryfunctie binnen SOWECO richt zich in eerste instantie op cash- en creditmanagement, zonder daarbij de overige instrumenten te negeren. Aandacht voor Corporate Finance is minder relevant, omdat de jaarlijkse bestemming van het resultaat, het belangrijkste instrument is. Door de introductie van schatkistbankieren zijn de valuta-gerelateerde risico's zoals financieringskosten en –opbrengsten en saldobehoor tot een minimum beperkt.

Zowel de dagelijkse instrumenten inzake geldstromen en liquiditeiten, als de periodieke

rapportages in het kader van werkkapitaal en liquiditeit worden door SOWECO FA&C verzorgd.

Het interne treasuryproces, waarmee de financierings- en liquiditeitsbehoefte binnen GR SOWECO is geregeld, heeft in 2017 naar behoren gefunctioneerd. In onderstaande overzichten worden de werkelijke omvang van de kasgeldlimiet over dit verslagjaar en het renterisico getoetst aan de wettelijke normen uit hoofde van de Wet fido:

Realisatie kasgeldlimiet 2017 (per kwartaal)					
bedragen x € 1.000		kwartaal 1	kwartaal 2	kwartaal 3	kwartaal 4
1	Toegestane kasgeldlimiet (8,2% van het begrotingstotaal)	3.868	3.868	3.868	3.868
2	Omvang vlottende schuld (crediteuren)	-441	-472	-387	-491
3	Vlottende middelen (bank + debiteuren)	2.091	2.801	2.993	2.898
4	Totaal netto vlottende schuld (2 + 3)	1.650	2.329	2.606	2.407
Ruimte (1 + 4)		5.518	6.197	6.474	6.275
Renterisico versus renterisiconorm - vaste schuld vanaf 2017 (op jaarbasis)					
bedragen x € 1.000		2017	2018	2019	2020
Renterisico					
1a	Renteherziening op vast schuld o/g	0	0	0	0
1b	Renteherziening op vast schuld u/g	nvt	nvt	nvt	nvt
2	Netto renteherziening (1a - 1b)	0	0	0	0
3a	Nieuw aangetrokken vaste schuld	0	1.000	0	800
3b	Nieuw verstrekte leningen	nvt	nvt	nvt	nvt
4	Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a - 3b)	0	1.000	0	800
5	Aflossingen	508	432	432	432
6	Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	0	432	0	432
7	Renterisico op vaste schuld (2 + 6)	0	432	0	432
Renterisiconorm					
8	Stand van vaste schuld primo jaar	3.043	2.535	3.103	2.671
9	wettelijk vastgelegd percentage	20%	20%	20%	20%
10	Renterisiconorm (8 * 9 / 100)	609	507	621	534
Renterisico versus renterisiconorm (10 - 7)		609	75	621	102

5.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In 2003 zijn door het Algemeen Bestuur afspraken gemaakt omtrent het minimum en maximum weerstandsvermogen van SOWECO (minimum 8% van het begrotingstotaal met een vast minimum ad € 4 mln.; maximum € 11 mln.). Beneden het minimum zullen de deelnemende gemeenten een bijdrage leveren om de reserves op peil te houden.

Tevens is in het verleden besloten, dat het solvabiliteitspercentage (EV/TV) van SOWECO NV, jaarlijks, indien van toepassing, minimaal op het niveau van 30% gebracht dient te worden vanuit GR SOWECO.

Financiële Kengetallen			
bedragen x € 1.000	2017	begroot	2016
Netto schuldquote	46,1%	53,5%	53,5%
idem gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	62,3%	70,2%	70,2%
Solvabiliteitsratio	15,9%	18,0%	18,0%

Het vermogen bedraagt € 1.945.000, wat ontoereikend is. Dientengevolge wordt nu jaarlijks bekrachtigd dat de deelnemende gemeenten het resterende deel van het subsidietekort ex-ante financieren, opdat SOWECO NV in staat blijft om haar financiële verplichting als werkgever en zakenpartner na te komen. Zo ook is in de afgelopen jaren het subsidietekort, na aftrek van de operationele winst, ex-ante gefinancierd.

Als gevolg van veranderende wetgeving en mogelijke wijzigingen in haar opdracht acht SOWECO het wenselijk dat, zodra de impact van deze veranderingen helder zijn, de opbouw van het weerstandsvermogen opnieuw beleidsmatig wordt herzien ten behoeve van reële risicoafdekking inzake:

- het verkrijgen van voldoende werkkapitaal en een acceptabele solvabiliteit om zelfstandig operationele bedrijvigheid te kunnen financieren
- dekking van de NIBOV
- het kunnen managen en financieren van de verwachte toekomstige afbouw

Eigen vermogen

Het Eigen Vermogen bedroeg ultimo 2016 € 1.940.000.

Door bestemming van het bedrijfsresultaat over 2016 ad € 5.000 (+) stijgt het vermogen ultimo 2017 naar € 1.945.000.

Het vermogen is niet toereikend voor de dekking van de niet in de balans opgenomen verplichtingen jegens personeel ad circa € 2,5 mln per 31 december 2017.

Dit bedrag bestaat o.a. uit verplichtingen jegens het personeel met betrekking tot:

- vakantie- en verlof ad circa € 1,0 mln.
- opgebouwd vakantiegeld ad circa € 1,2 mln.
- uitkeringen in verband met jubilea ten bedrage van afgerond € 0,3 mln.

De niet in de balans opgenomen verplichtingen zijn dit boekjaar met € 0,5 mln. afgenomen.

Het Algemeen Bestuur stemt in met de amendering van het in 2003 overeengekomen weerstandsvermogen daar zij aanvullende garant staat met betrekking tot de financiering van het exploitatietekort van SOWECO en de niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen.

Het Algemeen Bestuur heeft met het vaststellen van de BBV begroting 2018 haar garantstelling voor 2018 afgegeven.

Risicomanagement

Risicomanagement is essentieel voor het realiseren van onze strategische ambities. De risico's die het behalen van onze doelen kunnen belemmeren worden geïnventariseerd en beperkt. Om die reden is risicomanagement een belangrijk onderdeel van de bedrijfsvoering.

Niet alle risico's liggen binnen de invloedssfeer van SOWECO. De risico's met betrekking tot de continue ontwikkeling van de sociale wetgeving en de daarbij beschikbaar gestelde (SW-gerelateerde) rijkssubsidie enerzijds en de daaruit voortvloeiende beleidsmatige keuzes die lokaal worden gemaakt binnen de deelnemende gemeenten anderzijds zijn niet of nauwelijks door SOWECO te beïnvloeden. Deze risico's blijven buiten de scope van de interne werkgroep risicomanagement.

Gedurende het jaar heeft de werkgroep zich gericht op de beïnvloedbare risico's. Binnen het interne auditprogramma zijn risico's actief bevraagd. Daarnaast is een risicoprogramma opgesteld voor 2018, waarbij pro-actief risico's worden uitgevraagd. Het frauderisico is uitgevraagd, ten behoeve van een frauderisico-analyse.

5.4 Onderhoud kapitaalgoederen

SOWECO heeft een meerjarig onderhoudsplan voor gebouwen en installaties. Het meerjarenplan is op basis van het verlangde onderhoudsniveau tot stand gekomen.

Voor het groot onderhoud is geen "voorziening onderhoud gebouwen" gevormd of aangehouden, omdat is gekozen voor de componentenbenadering. Dit houdt in dat elk (nieuw) materieel vast actief afzonderlijk wordt afgeschreven op grond van het individuele waardeverloop van het betreffende actief, ook al is het actief een onderdeel van een groter geheel.

Hierdoor worden enerzijds de kosten van groot onderhoud verwerkt in de boekwaarde van het actief en anderzijds komen de werkelijke onderhoudskosten direct ten laste van de exploitatie. Dit vereist meer beheersing om grote schommelingen in de jaarlijkse kosten te voorkomen.

Elk individueel vast actief wordt geregistreerd in een vaste activa module van de financiële administratie, welke periodiek de boekwaarde bijstelt.

JAARREKENING 2017

6. Balans

Balans per 31 december 2017 SOWECO GR (voor verwerking voorstel resultaatbestemming)

		31-12-2017		31-12-2016	
		x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Vaste activa					
Materiële vaste activa	1		5.353		5.739
Investerings met een economisch nut		5.353		5.739	
Financiële vaste activa	2		2.337		2.320
Kapitaalverstrekkingen aan: - Deelnemingen		1.134		1.134	
Leningen aan: - Deelnemingen		1.134		1.134	
Overige langlopende leningen		67		51	
Totaal vaste activa			7.690		8.059
Vlottende activa					
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	3		1.473		2.355
- Vorderingen op openbare lichamen		1.073		655	
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		400		1.700	
Liquide middelen	4		3.035		380
- Banksaldi		3.035		380	
Totaal vlottende activa			4.508		2.735
Totaal activa			12.198		10.794
Vaste passiva					
Eigen vermogen	5		1.945		1.940
- Algemene reserve		1.945		1.940	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer			2.535		3.043
Onderhandse leningen van: - binnenlandse banken en ov. financiële instellingen	6	2.535		3.043	
Totaal vaste passiva			4.480		4.983
Vlottende passiva					
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar			6.153		3.992
Overige schulden	7	6.153		3.992	
Overlopende passiva	8		1.565		1.818
- Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren		1.565		1.818	
Totaal vlottende passiva			7.718		5.811
Totaal passiva			12.198		10.794

7. Overzicht van baten en lasten 2017

		Raming begrotingsjaar vóór wijziging x € 1.000	Raming begrotingsjaar ná wijziging x € 1.000	Realisatie 2017 x € 1.000	Realisatie 2016 x € 1.000
Personeelskosten SW	9	36.226	37.728	37.197	39.124
Personeelskosten niet SW	9	2.055	1.966	2.018	1.913
Afschrijvingen op materiële vaste activa	10	607	561	531	552
Overige bedrijfskosten	11	38	38	40	39
Som der bedrijfslasten		38.926	40.293	39.786	41.629
Rentelasten en soortgelijke kosten	12	230	202	187	138
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		-	-	-	0
		230	202	187	138
Totaal lasten		39.156	40.495	39.973	41.767
Ontvangen subsidie gemeenten	13	29.582	29.852	30.157	32.164
Bijdrage Gemeenten/Larcom	14	1.093	1.141	1.081	1.020
Gemeentelijke bijdragen deelnemende gemeenten	15	4.313	4.989	4.989	3.736
Bijdrage SOWECO NV	16	4.168	4.513	3.746	4.840
Totaal baten		39.156	40.495	39.973	41.760
Dividend SOWECO NV		-	-	5	616
Uitkering deelnemende gemeenten		-	-	-	616-
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		-	-	-	6
Toevoeging/ontrekking aan reserves:					
Toevoeging aan reserve		-	-	-	-
Onttrekking aan reserve		-	-	-	6
Gerealiseerd resultaat		-	-	-	-

8. Toelichting

8.1 Algemeen

SOWECO, statutair gevestigd te Almelo, Plesmanweg 9 (7602 PD), is een openbaar lichaam, opgericht op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR). GR SOWECO is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) voor de deelnemende gemeenten voor zover door hen opgedragen.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld op basis van het BBV. Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topinkomens in de (semi)publieke sector (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de WNT en deze als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

Programmaverantwoording

SOWECO heeft 1 programma in het kader van haar programmaverantwoording. Deze bestaat feitelijk uit twee taken:

1. Het ondersteunen en begeleiden van personen met een afstand tot de arbeidsmarkt en de ontwikkeling van hun arbeidsbekwaamheden en het beïnvloeden van werk aan diegenen die (blijvend) niet zelfstandig op de arbeidsmarkt kunnen functioneren o.s. in het kader van de Wsw. De uitvoering van deze activiteiten is ondergebracht bij SOWECO NV. Het financieel resultaat voor GR SOWECO is in principe neutraal.
2. De exploitatie van het gebouw en bijhorende terreinen, hetgeen beschikbaar wordt gesteld aan de uitvoerende organisatie SOWECO NV. Deze draagt de afschrijvings- en rentelasten. Het financieel resultaat voor GR SOWECO is in principe neutraal.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld op basis van de veronderstelling dat de onderneming haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. GR SOWECO is voor haar continuïteit afhankelijk van subsidiebijdragen door de deelnemende gemeenten.

De in GR SOWECO deelnemende gemeenten hebben bij de goedkeuring van de BBV begroting 201 op 14 december 2017 besloten, naast de gerelateerde Rijksbijdragen over 2018 voor de te realiseren AJ's, € 5,2 miljoen ex-ante te financieren. De continuïteit van de bedrijfsvoering in 2018 is hiermee zeker gesteld. Als gevolg van de strategische heroriëntatie kan met ingang van 2018 het takenveld van SOWECO wezenlijk veranderen, met daaruit voortvloeiende juridische, organisatorische en financiële gevolgen. Op het moment van aanbieden van deze jaarstukken heeft nog geen besluitvorming met wezenlijke veranderingsimpact plaats gevonden.

In financieel opzicht gaat de directie ervan uit dat de deelnemende gemeenten ook in 2018 hun verantwoordelijkheid nemen om eventuele tekorten ingevolge de daling van rijkssubsidie SW ten aanzien van GR SOWECO af te dekken. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het directieverslag.

8.2 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De grondslagen, die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling, zijn gebaseerd op historische kosten. Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en lasten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen cq. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de het overzicht van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Baten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's met betrekking tot de handelsgoederen zijn overgedragen aan de koper.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de onderneming. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt, die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: verstrekte leningen en overige vorderingen en overige financiële verplichtingen. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaardering worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in het overzicht van baten en lasten, worden direct toerekenbare transactiekosten direct verwerkt in de lasten.

GR SOWECO heeft gedurende het verslagjaar geen gebruik gemaakt van afgeleide instrumenten (derivaten) en geen handelsportefeuille aangehouden.

Vaste activa

Materiële vaste activa met economisch nut

Investeringen met een economisch nut

De bedrijfsgebouwen en -terreinen, machines en installaties, andere vaste bedrijfsmiddelen en materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De kostprijs bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik. De kostprijs van de activa die door de onderneming in eigen beheer zijn vervaardigd, bestaat uit de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de vervaardiging. Verder omvat de vervaardigingsprijs een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente op schulden over het tijdvak dat kan worden toegerekend aan de vervaardiging van de activa. Overheidssubsidies worden in mindering gebracht op de kostprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Voorzieningen aan terreinen: 4% - 25%
- Gebouwen: 2,5% - 20%
- Installaties: 5% - 20%
- Machines: 7% - 20%
- Inventarissen: 5% - 20%
- Vervoermiddelen: 10% - 25%.

Financiële vaste activa

Deelnemingen, waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde.

Leningen u.g. worden gewaardeerd op de nominale waarde per balansdatum; dit betreft uitstaande leningen van verzelfstandigde BV's en verstrekte leningen voor personeel, betreffende een fietsproject. Indien nodig wordt op de waardering van de financiële vaste activa een voorziening wegens incourantheid in mindering gebracht.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere actuele waarde, onder aftrek van verkoopkosten.

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa

Deze worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Passiva

Langlopende schulden

De leningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. Het betreft schulden met een looptijd langer dan één jaar.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Deze verplichtingen omvatten de binnen één jaar vallende schulden.

8.3 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Diensten

Baten uit het verlenen van diensten worden in het overzicht met baten en lasten verwerkt wanneer het bedrag van de baten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Rentebaten/rentelasten

De rentebaten betreffen de opbrengst uit deposito's, rekening-courantovereenkomsten en verstrekte leningen. De rentelasten bestaan uit rentelasten van langlopende geldleningen en kort vreemd vermogen.

Personeelskosten

Hieronder wordt verstaan het bruto bedrag van de uitbetaalde lonen aan werknemers, vermeerderd met de sociale lasten, het werkgeversaandeel in de pensioenvoorziening en overige personeelskosten (vervoer, opleiding, arbozorg enz.), verminderd met de van UWV ontvangen uitkeringen op grond van de Ziektewet (ZW), de ontvangen WAO-uitkeringen (in het kader van loon met betrekking tot doorbetalingsverplichtingen bij ziekte) en de niet af te dragen loonheffing in het kader van de WVA.

De vakantierechten, verlofrechten en jubileumrechten worden, conform het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, vermeld als niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen. Bij onverhoopte ontbinding van de Gemeenschappelijke Regeling zouden deze rechten ineens opeisbaar worden. Bij normale voortgang is hiervan geen sprake. De vordering inzake LIV (laag inkomens voordeel) wordt vermeld als niet in de balans blijvende rechten.

Pensioenen

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

De van toepassing zijnde pensioenregelingen zijn:

- ABP (Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds)
- PWRI (stichting Pensioenfonds Werk en (re-)Integratie)

Gemeentelijke subsidie/bijdragen

Deze post omvat de bijdrage, zoals bedoeld in artikel 8 van de Wet Sociale werkvoorziening. Deze wordt door de gemeenten bij voorschot toegekend op basis van de verwachte, door SOWECO te realiseren, aantallen binnen de taakstelling aan de gemeenten. Tevens worden bijdragen ontvangen van niet-deelnemende gemeenten voor zover het bij GR SOWECO werkzame inwoners betreft.

Aan het einde van het jaar vindt er een verrekening plaats op basis van de daadwerkelijk gerealiseerde arbeidsjaren. De deelnemende gemeenten hebben aanvullend het geaccordeerde begrotingstekort ex ante gefinancierd.

Belastingen

De SOWECO-groep is een fiscale eenheid ten aanzien van de BTW.

GR SOWECO is op basis van haar SW-activiteiten vrijgesteld van vennootschapsbelasting.

8.4 Verantwoording WNT

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op SOWECO van toepassing zijnde regelgeving inzake het algemene WNT-maximum Het bezoldigingsmaximum in 2017 voor SOWECO is € 181.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen

Niet van toepassing

Toezichthoudende topfunctionarissen

Alle toezichthouders van GR SOWECO zijn onbezoldigd.

NORMERING TOPINKOMENS 2017		
x € 1	Dhr. F.J. Cornelissen	Dhr. Drs. G.J. Binnenmars Mw. J.H. van den Dolder-Soeten Mw. F.R.B.M. Slagers-Bekhuis Dhr. B. D. Tijhof Dhr. R. de Witte
Gegevens functie	Voorzitter AB/DB	(per) Lid AB/DB
Duur dienstverband in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-maximum 2017	27.150	18.100
Bezoldiging	nihil	nihil
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-
Totaal bezoldiging 2017	nihil	nihil
Motivering bij overschrijding	niet van toepassing	niet van toepassing

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

In 2017 zijn geen ontslaguitkeringen betaald aan topfunctionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

In 2017 zijn geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

8.5. Toelichting op de balansposten

1 Materiële vaste activa

De materiele vaste activa bestaat uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde per 31-12-2017 x € 1.000	Boekwaarde per 31-12-2016 x € 1.000
Investerings met een economisch nut	5.353	5.739
Totaal	5.353	5.739

Investerings met een economisch nut

De investeringen kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Gebouwen en terreinen x € 1.000	Installaties** x € 1.000	Totaal x € 1.000
Stand per 1 januari 2017			
Aanschafprijs	15.071	3.818	18.889
Cumulatieve afschrijvingen	10.348	2.801	13.149
Boekwaarde 1 januari 2017	4.723	1.017	5.739
Mutaties in de boekwaarde			
Bij: Investerings	146	12	157
Af: Desinvestering	-	-	-
Bij: Afschrijving desinvestering	10	-	10
Af: Afschrijving	430	123	553
Saldo	275-	111-	386-
Stand per 31 december 2017			
Aanschafprijs	15.217	3.829	19.046
Cumulatieve afschrijvingen	10.769	2.924	13.693
Boekwaarde 31 december 2017	4.448	905	5.353

In 2017 is de zonwering aangepast aan het pand (50K). Daarnaast zijn er 2 laadpalen geplaatst (10K). Tevens hebben er enkele interne verbouwingen plaatsgevonden en is het dak van de fietsvoorziening vervangen (86K). De werkelijke investeringen overschrijden niet de begrote investeringen voor het jaar 2017.

2 Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2017 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2017 x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2016 x € 1.000
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	1.134	1.134
Leningen aan deelnemingen	1.134	1.134
Overige langlopende leningen	67	51
	<hr/>	<hr/>
	2.337	2.320
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

Soweco GR te Almelo staat aan het hoofd van de Groep en heeft de volgende kapitaalbelangen:
De kapitaalverstrekking betreft het aandelenkapitaal, zijnde de verkrijgingsprijs.

Naam	Vestigingsplaats	Aandeel in geplaatst kapitaal %
Soweco NV	Almelo	100%

Leningen aan deelnemingen

	31-12-2017 x € 1.000	31-12-2016 x € 1.000
Boekwaarde per 1 januari	1.134	1.134
Af: Aflossingen	-	-
Bij: Verstrekkingen	-	-
	<hr/>	<hr/>
Boekwaarde per 31 december	1.134	1.134
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Dit betreft een achtergestelde lening aan SOWECO NV voor onbepaalde tijd, zonder rente- en aflossingsverplichtingen.

Overige langlopende leningen

	31-12-2017 x € 1.000	31-12-2016 x € 1.000
Boekwaarde per 1 januari	51	72
Af: Aflossingen	70	77
Bij: Leningen personeel	86	56
	<hr/>	<hr/>
Boekwaarde per 31 december	67	51
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Dit betreffen verstrekte leningen aan personeel inzake het fietsproject, conform fiscale regelingen.
Hierop wordt geen rente in rekening gebracht.

3 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

	Boekwaarde 31-12-2017 x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2016 x € 1.000
Vorderingen op openbare lichamen	1.073	655
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	400	1.700
	1.473	2.355
	1.473	2.355

Vorderingen op openbare lichamen

Gemeentelijke bijdragen nto subsidie AJ 2017	879	493
Nog te ontvangen bijdrage Larcom	101	154
Overige vorderingen	92	8
	1.073	655
	1.073	655

De post overige vorderingen betreft de nog te ontvangen dividendbelasting 2016 ad 92K. Bedrag is in januari 2018 ontvangen.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Schatkistbankieren	400	1.700
	400	1.700
	400	1.700

In het kader van de "wet financiering decentrale overheden (FIDO)" zijn lagere overheidsorganen verplicht overtollige liquide middelen bij het Rijk te deponeren. In onderstaande tabel is dit voor 2017 verder gespecificeerd.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	355			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	190	192	246	260
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	165	163	109	95
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	47.327			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	47.327			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	355			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	17.058	17.510	22.660	23.947
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	190	192	246	260

4 Liquide middelen

	31-12-2017 x € 1.000	31-12-2016 x € 1.000
Banksaldi	3.035	380
	<hr/>	<hr/>
	3.035	380
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

De banksaldi staan alle ter vrije beschikking van de organisatie.

5 Eigen vermogen

	Alg. reserve Gem. Bijdragen x € 1.000	Bestemmings reserve x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2017 x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2016 x € 1.000
Stand per 1 januari 2017	1.940	-	1.940	1.947
Bestemming resultaat	-	-	-	-
Onttrekkingen/dividend	-	-	-	6-
Dotaties	5	-	5	-
Resultaat boekjaar	-	-	-	-
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december 2017	1.945	-	1.945	1.940
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Hieronder worden deze posten nader gespecificeerd.

Het eigen vermogen bestaat uit:

Reserves, bestaande uit:

* Algemene reserves, gevormd uit de gemeentelijke bijdragen, met een algemene bestemming in het kader van de sociale werkvoorziening, alsmede ingehouden winsten.

* Bestemmingsreserves, gevormd uit de resultaten van voorgaande jaren. De bestemming vindt plaats conform de voorschriften in het belang van de uitvoering van de sociale werkvoorziening. Deze reserves dienen binnen de afgesproken termijn overeenkomstig die bestemming feitelijk te worden besteed. De onttrekkingen aan de bestemmingsreserves komen ten gunste van het overzicht van baten en lasten.

6 Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2017 x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2016 x € 1.000
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen		
Boekwaarde per 1 januari 2017	3.043	3.552
Bij: vermeerderingen	-	-
Af: aflossingen	508	508
	<hr/>	<hr/>
Boekwaarde per 31 december 2017	2.535	3.043
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

De betaalde rentelast in 2017 bedroeg 185K. De aflossing voor 2018 bedraagt 508K.
2 leningen zijn binnen 5 jaar afgelost (900K), 1 lening binnen 10 jaar (875K) en 1 binnen 20 jaar (760K).

7 Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar

	Boekwaarde 31-12-2017 x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2016 x € 1.000
Overige schulden	6.153	3.992
	<hr/>	<hr/>
	6.153	3.992
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Overige schulden		
Te betalen overige belastingen en premies sociale verzekeringen	1.143	946
Te betalen rente	65	73
Rekening courant SOWECO NV *	4.903	2.526
Verlof sluimeraars	2	39
Gemeentelijke bijdragen	39	408
	<hr/>	<hr/>
	6.153	3.992
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Kortlopende schulden hebben allen een looptijd niet langer dan 1 jaar.

* De rente op de rekening courant met SOWECO NV wordt berekend op basis van het gemiddelde rente % van de langlopende leningen (zie 12 rentebaten en -lasten).

8 Overlopende passiva

	Boekwaarde 31-12-2017 x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2016 x € 1.000
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	1.565	1.818
	<hr/>	<hr/>
	1.565	1.818
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen

Vooruitontvangen amendement Bussemaker	17	17
Loonkostensubsidie gemeente Almelo	904	1.015
Frictiekosten	635	764
Premie ongevallen verzekering	5	23
Nog te betalen nettoloon	5	-
	<hr/>	<hr/>
	1.565	1.818
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Afkoop loonkostensubsidie gemeente Almelo

Stand per 1 januari 2017	1.015
Vrijval in 2017	110
	<hr/>
Stand per 31 december 2017	904
	<hr/> <hr/>

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Vakantie- en verlofverplichtingen

De opgebouwde vakantiedagen en verlofrechten zijn per 31 december 2017 ca € 1,0 miljoen.
Dit saldo was per 31 december 2016 ca. € 1,4 miljoen.

De verplichting wegens opgebouwd vakantiegeld is per 31 december 2017 ca € 1,2 miljoen
Dit saldo was per 31 december 2016 ca. € 1,3 miljoen.

Jubileumverplichtingen

De opgebouwde jubileumrechten per 31 december 2017 zijn € 320.000.
Dit saldo was per 31 december 2016 ca. € 313.000.

Compensabel stelsel BNG

Soweco GR en haar dochterondernemingen hebben een compensabel stelsel voor alle binnen SOWECO aangehouden banksaldi bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Dit compensabel stelsel houdt in dat alle debet en credit saldi van de bankrekeningen met elkaar verrekenend kunnen worden. Uit dien hoofde zijn Soweco GR met haar dochterondernemingen, elk afzonderlijk hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden aan de Bank Nederlandse Gemeenten.

SiSa 2011

Gedurende boekjaar 2014 is gebleken dat er een omissie in de verantwoording van de SiSa over 2011 is geweest. De in de GR deelnemende gemeenten zijn, voor zover betrokken, begonnen met een bezwaar- en beroepsprocedure tegen de besluitvorming van het Ministerie van Sociale Zaken (ten tijde van de verantwoording het Ministerie van Binnenlandse Zaken).

Niet uit de balans blijkend recht

Lage-inkomensvoordeel (LIV)

Het lage-inkomensvoordeel, een tegemoetkoming voor werkgevers op grond van de Wet tegemoetkomingen loondomein (Wtl), is over 2017 geraamd op ca. € 0,4 miljoen. Het LIV is een tegemoetkoming in de loonkosten van werknemers met een laag loon en geldt met ingang van 1 januari 2017.

8.6. Toelichting op de staat van baten en lasten

9 Personeelskosten

	2017 x € 1.000	Begr. 2017 x € 1.000	2016 x € 1.000
SW Personeel			
Bruto loon	28.248	28.820	29.733
Sociale lasten	5.029	5.135	5.276
pensioenlasten	2.581	2.646	2.662
ov. pers. kosten	1.338	1.126	1.453
Totaal	37.197	37.728	39.124
Gemiddeld aantal FTE	1195,00	1165,70	1264,00
Gemiddelde personeelskosten per FTE	31,127	32,365	30,953
Niet SW Personeel			
Bruto loon	1.678	1.648	1.672
Sociale lasten	227	216	223
pensioenlasten	223	212	197
ov. pers. kosten	110-	110-	180-
Totaal	2.018	1.966	1.913
Gemiddeld aantal FTE	32,18	33,00	33,77
Gemiddelde personeelskosten per FTE	62,704	59,578	56,642

Stijging van de gemiddelde personeelskosten komt door de invoering van het IKB. In 2017 is in totaal 230K aan lasten verantwoord. Per FTE is dit 7K.

10 Afschrijvingen op materiële vaste activa

	2017 x € 1.000	Begr. 2017 x € 1.000	2016 x € 1.000
De afschrijvingskosten bedragen	531	561	552
Totaal	531	561	552

Het betreft hier uitsluitend afschrijvingskosten gebouwen, terreinen en installaties. Alle andere activa zijn in SOWECO NV ondergebracht en verantwoord. Zie ook vaste activa.

11 Overige bedrijfskosten

	2017 x € 1.000	Begr. 2017 x € 1.000	2016 x € 1.000
Kosten externe dienstverlening	1	-	3
Kosten ondernemingsraad	-	-	1
Personeelskrant	14	20	14
Overige bedrijfskosten	26	18	21
Totaal	40	38	39

12 Rentelasten

	2017 x € 1.000	Begr. 2017 x € 1.000	2016 x € 1.000
Rentelasten			
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	-		0
Af: Rentelasten en soortgelijke kosten	187	202	138
	187	202	138
Rentelasten en soortgelijke kosten			
Rente leningen o/g	76	91	59
De door SOWECO GR aan SOWECO NV per saldo in rekening gebrachte rente	111	111	79
	187	202	138

13 Ontvangen subsidie gemeenten

	2017 x € 1.000	Begr. 2017 x € 1.000	2016 x € 1.000
Betreft voor 2017 1194,84 AJ x een bedrag van € 25.240 per AJ	30.157	29.852	32.164
	30.157	29.852	32.164

14 Bijdrage Gemeenten/Larcom

	2017 x € 1.000	Begr. 2017 x € 1.000	2016 x € 1.000
Larcom	857	857	819
Hellendoorn	224	284	201
Totaal	1.081	1.141	1.020

Voor de ingezetenen van de voormalige gemeente Den Ham, die nu onder Twenterand en Hellendoorn vallen, is een regeling getroffen dat zij in de exploitatie van SOWECO opgenomen worden, echter het exploitatietekort wordt aangevuld door de gemeenten c.q. Larcom. Een en ander afhankelijk van de afspraken die daarover zijn gemaakt.

15 Gemeentelijke bijdrage

	2017 x € 1.000	Begr. 2017 x € 1.000	2016 x € 1.000
	4.989	4.989	3.736
	4.989	4.989	3.736

Dit betreft de gemeentelijke bijdrage in het tekort van de GR omdat besloten is dat de GR altijd een resultaat van nihil realiseert. De bijdrage bedraagt voor 2017 € 4.681 per AJ.

16 Bijdrage SOWECO NV

	2017 x € 1.000	Begr. 2017 x € 1.000	2016 x € 1.000
Personeelskosten ambtelijk GR	2.018	1.966	1.913
Huisvestingskosten GR	758	801	723
Bijdrage subsidietekort	970	1.746	2.204
Totaal bijdragen SOWECO NV	3.746	4.513	4.840
Samenstelling Bijdrage subsidietekort			
Personeelskosten SW	37.197	37.728	39.124
Ontvangen subsidie gemeenten SW	30.157-	29.852-	32.164-
Ontvangen Larcom	1.081-	1.141-	1.020-
Gemeentelijke bijdrage	4.989-	4.989-	3.736-
Totaal bijdrage subsidietekort	970	1.746	2.204

Rechtmatigheidsverantwoording van het resultaat 2017

De totale werkelijke lasten van GR SOWECO bedragen € 39.973.000 versus € 40.592.000 begroot. Hierdoor is geen sprake van een begrotingsoverschrijding en daarmee geen sprake van een begrotingsonrechtmatigheid.

Voorstel tot bestemming van het resultaat 2017

Het gerealiseerde resultaat bedraagt nihil.

Dientengevolge is besluitvorming omtrent bestemming van resultaat over 2017 niet relevant.

Vaststelling en goedkeuring

Aldus goedgekeurd en vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van GR SOWECO d.d. 19 april 2018.

Voorzitter GR SOWECO

F.J. Cornelissen

Algemeen Directeur SOWECO NV

R.J.M. van Broekhoven

OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Soweco

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van de gemeenschappelijke regeling Soweco te Almelo gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2017 als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Soweco op 31 december 2017 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

- De balans per 31 december 2017.
- Het overzicht van baten en lasten over 2017.
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het door het bestuur vastgestelde normenkader en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2017. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Soweco zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 399.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgescreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2017.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen
- Overige gegevens
- Bijlagen

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d Gemeentewet en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de voor de gemeenschappelijke regeling van toepassing zijn de vereisten in de Gemeentewet en aan de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met BBV.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado en het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur en de Regeling Controleprotocol normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

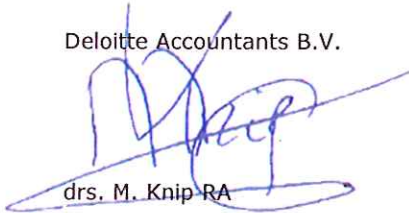
- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.

- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Arnhem, 19 april 2018

Deloitte Accountants B.V.

drs. M. Knip RA

Paraaf voor identificatiedoeleinden:

BIJLAGEN

A. Normenkader

Per 1 januari 2004 dient de accountant op grond van artikel 213 van de gemeentewet, naast een getrouwheidsonderzoek ten aanzien van de jaarrekening, een rechtmatigheidsonderzoek uit te voeren, naar de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties.

Naast genoemde onderzoeken heeft SOWECO rekening te houden met meerdere wetten in formele zin. Deze zijn van buitenaf opgelegd en daarom niet beïnvloedbaar door het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur, de Raad van Commissarissen of de Directie, noch enige ander persoon of orgaan welke direct of indirect bij GR SOWECO is betrokken. Deze wetten vallen automatisch onder het normenkader waarbinnen SOWECO opereert. Onderstaand worden de belangrijkste genoemd:

- Grondwet
- Burgerlijk Wetboek
- Gemeentewet
- Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)
- Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp)
- Participatiewet en de daarbij horende regelingen/protocollen
- Besluit begroting en verantwoording (Bbv)
- Besluti accountantscontrole decentrale overheden (Bado)
- Wet Financiering decentrale overheden (Fido) en aanverwante regelingen (Ruddo)
- Wet Normering Topinkomens (WNT)
- CAR-UWO en CAO Sociale Werkvoorziening
- Sociale wetgeving in brede zin inclusief coordinatiewet Sociale Verzekeringen
- Fiscale wetgeving in brede zin
- Wet markt en overheid
- Nationale aanbestedingswet

B. Personele samenstelling per 31 december 2017

Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur van GR SOWECO is als volgt samengesteld:

F.J. Cornelissen	Gemeente Almelo (voorzitter)
A.L. Langius	Gemeente Almelo
Mw. J.H. van den Dolder-Soeten	Gemeente Hellendoorn
J.J. Beintema	Gemeente Hellendoorn
B. D. Tijhof	Gemeente Rijssen-Holten
B. Beens	Gemeente Rijssen-Holten
R. de Witte	Gemeente Tubbergen
T. Vleerbos	Gemeente Tubbergen
Drs. G.J. Binnenmars	Gemeente Twenterand
M. van Abbema	Gemeente Twenterand
F.R.B.M. Slagers-Bekhuis	Gemeente Wierden
Mw. D. Span – Kiekebeld	Gemeente Wierden

Dagelijks Bestuur

Het Dagelijks Bestuur van GR SOWECO is als volgt samengesteld:

F.J. Cornelissen	Gemeente Almelo (voorzitter)
Mw. J.H. van den Dolder-Soeten	Gemeente Hellendoorn
B. D. Tijhof	Gemeente Rijssen-Holten
R. de Witte	Gemeente Tubbergen
Drs. G.J. Binnenmars	Gemeente Twenterand
F.R.B.M. Slagers-Bekhuis	Gemeente Wierden

Ondernemingsraad

De Ondernemingsraad is als volgt samengesteld:

Naam OR-lid	wergroepen en aandachtsgebieden
Eric Kuipers (voorzitter OR)	Strategie en Beleid, contacten met portefeuillehouders en raadsleden, RvC, vakbonden, Twents OR-overleg, personeel, organisatie en communicatie
Frank ter Hedde (2 ^o voorzitter OR)	Strategie en Beleid, contacten met portefeuillehouders en raadsleden, RvC, personeel, organisatie en klankbordgroep
Miriam Doeschot	Strategie en Beleid, personeel en organisatie
Bianca Hofmeijer	Financiën, fuwa en personeel
Gertjan ten Hove	Communicatie, contacten met cliëntenraden en klankbordgroep
Willem Hofman	ARBO-zaken, focusgroep en contacten met vakbonden
Willem Hartman	Financiën, fuwa en focusgroep

Henk Vorkink	ARBO-zaken en focusgroep
Mark Lozeman	Contacten met cliëntenraden en het Twents OR-overleg
Jos Westerink	Toegevoegd ambtelijk secretaris

C. Verantwoordingsinformatie

Verantwoordingsinformatie WSW 2017 Gemeenschappelijke regeling Soweco

Volgnummer	CBS-code gemeente	Realisatie SOWECO		Realisatie LARCOM		Totaal	
		C. Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in (jaar T), uitgedrukt in arbeidsjaren	D. Het totaal aantal gerealiseerde werkenplekken voor geïndiceerde inwoners in (jaar T), uitgedrukt in arbeidsjaren	C. Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in (jaar T), uitgedrukt in arbeidsjaren	D. Het totaal aantal gerealiseerde werkenplekken voor geïndiceerde inwoners in (jaar T), uitgedrukt in arbeidsjaren	C. Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in (jaar T), uitgedrukt in arbeidsjaren	D. Het totaal aantal gerealiseerde werkenplekken voor geïndiceerde inwoners in (jaar T), uitgedrukt in arbeidsjaren
1	141 Almelo	466,79	-	-	-	466,79	-
2	163 Hellendoorn	138,50	-	4,84	-	143,35	-
3	183 Tubbergen	88,32	-	-	-	88,32	-
4	189 Wierden	90,88	-	-	-	90,88	-
5	1700 Twenterand	165,62	-	113,93	-	279,55	-
6	1742 Rijssen-Holtten	125,95	-	-	-	125,95	-
		1.076,06	-	118,77	-	1.194,83	-

Namens het bestuur van Soweco GR
voor deze de algemeen directeur van SOWECO N.V.,

drs. R.J.M. van Broekhoven

Algemeen directeur

Waarmerk accountant

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatie doeleinden.

Behorend bij assurance-rapport

d.d. 15 maart 2018

JAARSTUKKEN 2017

**SOWECO NV
statutair gevestigd te Almelo**

INHOUDSOPGAVE

Pagina

Jaarverslag

- Jaarverslag 2017 1

Jaarrekening

- Balans per 31 december 2017 2
- Winst- en verliesrekening 2017 4
- Kasstroomoverzicht 5
- Toelichting 6

Overige gegevens

- Statutaire winstbestemming 24
- Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 25
- Kerncijfers

SOWECO NV
Plesmanweg 9
7602 PD ALMELO
Postbus 308
7600 AH ALMELO

SOWECO NV

Jaarverslag 2017

JAARVERSLAG 2017

Het jaarverslag 2017 van SOWECO NV , behorende bij deze jaarstukken, ligt ten kantore ter inzage.

SOWECO NV

Jaarrekening 2017

BALANS PER 31 DECEMBER 2017

(x € 1.000)

ACTIVA	31-12-2017	31-12-2016
VASTE ACTIVA		
Materiële activa	981	928
Financiële activa	<u>36</u>	<u>36</u>
Totaal	<u>1.017</u>	<u>964</u>
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorraden	0	2
Debiteuren	2.243	1.848
Vorderingen op groepsmaatschappijen	4.903	2.526
Overige vorderingen	714	323
Liquide middelen	<u>53</u>	<u>2</u>
Totaal	<u>7.913</u>	<u>4.701</u>
TOTAAL ACTIVA	<u>8.929</u>	<u>5.665</u>

Raad van Commissarissen SOWECO NV:

Almelo, 19 april 2018

Dhr. H.J. Hazewinkel, voorzitter

Mw. J.G. Beukers-Maatje

Mw. dr. J. Engels

Dhr. K. Pool

VOOR BESTEMMING RESULTAAT

(x € 1.000)

PASSIVA	31-12-2017	31-12-2016
EIGEN VERMOGEN		
Aandelenkapitaal	1.134	1.134
Overige reserve	970	965
Onverdeeld resultaat	<u>861</u>	<u>10</u>
Totaal	<u>2.965</u>	<u>2.109</u>
VOORZIENINGEN	0	0
LANGLOPENDE SCHULDEN	<u>1.134</u>	<u>1.134</u>
KORTLOPENDE SCHULDEN		
Crediteuren	491	491
Belastingen en sociale premies	312	417
Overige schulden	<u>4.028</u>	<u>1.514</u>
Totaal	<u>4.830</u>	<u>2.422</u>
TOTAAL PASSIVA	<u><u>8.929</u></u>	<u><u>5.665</u></u>

Aldus opgemaakt:

Almelo, 19 april 2018

Dhr. R.J.M. van Broekhoven, algemeen directeur SOWECO NV

WINST- EN VERLIESREKENING 2017

(x € 1.000)

Omschrijving	2017	2016
Netto-omzet	12.395	11.603
Overige opbrengsten	<u>857</u>	<u>885</u>
Bedrijfsopbrengsten	<u>13.252</u>	<u>12.488</u>
Directe kosten van de omzet	2.529	1.719
Personeelskosten	3.118	3.002
Afschrijvingen vaste activa	416	380
Overige bedrijfskosten	<u>6.401</u>	<u>7.383</u>
Bedrijfslasten	<u>12.464</u>	<u>12.484</u>
Bedrijfsresultaat	<u>788</u>	<u>4</u>
Financiële baten	111-	80-
Financiële lasten	38	74
Resultaat deelnemingen	<u>0</u>	<u>0</u>
Financiële baten en lasten	<u>73-</u>	<u>6-</u>
Resultaat	<u><u>861</u></u>	<u><u>10</u></u>

KASSTROOMOVERZICHT

(x € 1.000)

Omschrijving	2017	2016
KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN		
Bedrijfsresultaat	788	142
Aanpassingen voor:		
- Afschrijvingen NV	416	425
- Boekresultaat verkochte activa	47-	92-
- Voorzieningen	0	4-
- Mutaties in het werkkapitaal:		
* Voorraden	2	1
* Debiteuren	395-	95-
* Vorderingen op groepsmaatschappijen	2.377-	882
* Overige vorderingen	391-	617
* Crediteuren	0-	124
* Overige schulden	181-	1.226-
	<u>3.342-</u>	<u>303</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	2.185-	774
Ontvangen rente	111	80
Betaalde rente	38-	212-
	<u>74</u>	<u>132-</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	2.112-	642
KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN		
Investeringen in vaste activa	462-	394-
Desinvesteringen in vaste activa	40	302
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	422-	92-
KASSTROOM UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN		
Ontvangsten uit financiering	2.590	67
Aflossingen van langlopende schulden	0	0
Dividenduitkering GR	5-	616-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	2.585	549-
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN	<u>51</u>	<u>1</u>

TOELICHTING

Algemeen

SOWECO NV is statutair en feitelijk gevestigd te Almelo met KvK nummer 06084483.

De aandelen voor 100% in bezit zijn van SOWECO GR, statutair gevestigd te Almelo, Plesmanweg 9 (7602 PD).

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders vermeld.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De aanvullende bijdrage vanuit gemeenten is per 2017 direct verantwoord bij GR SOWECO, zo ook de overige personeelskosten SW personeel. Dit betreft een presentatiewijziging welke geen impact heeft op het resultaat en het eigen vermogen. Dientengevolge zijn ook de vergelijkende cijfers 2016 aangepast.

Consolidatie

Soweco NV heeft een tweetal deelnemingen die voor consolidatie in aanmerking komen, te weten:

- Soflex BV te Almelo
- Perspect BV te Almelo

In deze jaarrekening zijn de financiële gegevens van Soweco NV verwerkt op basis van uniforme waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen. De financiële gegevens van de deelnemingen zijn niet in de jaarrekening geconsolideerd. De redenen voor het niet consolideren van deze twee deelnemingen zijn als volgt:

Deelnemingen Soflex BV en Perspect BV zijn voor het resultaat van Soweco NV van te verwaarlozen betekenis. De kosten en baten van Soflex BV worden één-op-één overgezet naar Soweco NV zodat het resultaat van Soflex BV per saldo nihil is. De balansposten van Soflex BV en Perspect BV worden via de rekeningcourant aan Soweco NV overgedragen en zijn daardoor eveneens van te verwaarlozen belang. Op basis van artikel 407 van het Burgerlijk Wetboek 2 Titel 9 worden Soflex BV en Perspect BV niet in de consolidatie meegenomen maar wordt zij gewaardeerd volgens de nettovermogenswaarde.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld op basis van de veronderstelling dat de onderneming haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. SOWECO NV is voor haar continuïteit afhankelijk van bijdragen door de GR en de deelnemende gemeenten. Hiertoe is een garantieverklaring afgegeven door SOWECO GR, waarin tevens wordt verwezen naar artikel 4a van het aanwijzingsbesluit zoals getekend datum 30 juni 2010, waarin bepalingen zijn opgenomen ten aanzien van de vermogensinstandhouding van SOWECO NV.

TOELICHTING

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn als volgt:

- Voorzieningen aan terreinen: 4% - 25%
- Gebouwen: 2,5% - 20%
- Installaties: 5% - 20%
- Machines: 7% - 20%
- Inventarissen: 5% - 20%
- Vervoermiddelen: 10% - 25%

Financiële vaste activa

De niet-geconsolideerde deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde, doch niet lager dan nihil. Deze nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van Soweco NV.

Overige deelnemingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs of nettovermogenswaarde indien lager.

Vorraden

De grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen gebaseerd op de gemiddelde betaalde inkoopprijs. Waarderingsverschillen tussen standaard verrekenprijs en betaalde inkoopprijs worden als bedrijfsresultaat verantwoord. Indien voorraden incurant zijn, wordt een voorziening in mindering gebracht.

De gereede producten en halffabricaten worden gewaardeerd tegen de fabricagekostprijs of tegen de marktprijs indien de marktwaarde lager is dan de fabricagekostprijs.

De fabricagekostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen, de loon- en machinekosten en de indirecte kosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

TOELICHTING

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit:

Aandelenkapitaal

Verantwoord is het geplaatste en volgestorte aandelenkapitaal.

Overige reserve

De overige reserve muteert als gevolg van toevoeging of onttrekking van het resultaat huidig boekjaar. Dividenduitkeringen worden direct aan de overige reserve onttrokken en als kortlopende schuld op de balans opgenomen.

Vooruitlopend op het besluit van de algemene vergadering van aandeelhouders wordt het resultaat van het huidige boekjaar aan de overige reserve toegevoegd of onttrokken en wordt een eventuele dividenduitkering al aan de overige reserve onttrokken en als kortlopende schuld verantwoord.

Voorzieningen

Algemeen

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Langlopende en kortlopende schulden

Opgenomen leningen en schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Niet uit de balans blijvende essentiële verplichtingen worden nader toegelicht.

TOELICHTING

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Omzet

Omzet uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening

op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

Opbrengsten uit hoofde van verleende diensten worden in de winst-en-verliesrekening als netto-omzet opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie op verslagdatum. Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van beoordelingen van de tot dat moment verrichte dienstverlening als percentage van de totaal te verrichten dienstverlening.

Huuropbrengsten

Huuropbrengsten uit vastgoedobjecten worden lineair in de winst-en-verliesrekening opgenomen op basis van de duur van de huurovereenkomst.

Directe kosten van de omzet

Hieronder zijn begrepen de direct aan de netto-omzet toerekenbare kosten. De kosten van grond- en hulpstoffen worden berekend op basis van vaste verrekenprijzen.

Personeelskosten werknemers Soflex

Hieronder wordt verstaan de over het jaar verschuldigde salarissen, het betaalde vakantiegeld en de daarmee samenhangende sociale lasten en pensioenpremie met betrekking tot de (voormalig) ambtelijke werknemers en de doorbelaste personeelskosten van werknemers in dienst van de deelnemingen Soflex BV. De mutatie in nog te betalen vakantiegeld en vakantiedagen is hier eveneens onder verantwoord.

De overige personeelskosten worden ook hieronder opgenomen.

Afschrijvingen vaste activa

Dit betreft de afschrijvingskosten van de vaste activa alsmede de doorbelaste afschrijvingslasten. De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de economische levensduur.

TOELICHTING

Overige bedrijfskosten

De overige bedrijfskosten worden berekend op basis van historische kosten.

Financiële baten / lasten

De financiële baten en -lasten betreffen de opbrengst uit de cashmanagement rekeningen en opgenomen deposito's. Tevens zijn hieronder opgenomen de rentebaten en –lasten inzake de rekeningen-courant met groepsmaatschappijen.

Resultaat deelnemingen

Als resultaat van deelnemingen waarin invloed van betekenis wordt uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid, wordt opgenomen het aan de vennootschap toekomende aandeel in het resultaat van deze deelnemingen. Dit resultaat wordt bepaald op basis van de bij Soweco N.V. geldende grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.

Bij deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, wordt het dividend als resultaat aangemerkt. Verwerking hiervan vindt plaats onder de financiële baten en lasten.

Bestemming resultaat

Een voordelig resultaat komt, vooruitlopend op het besluit van de algemene vergadering van aandeelhouders, ten gunste van de overige reserve. Een nadelig resultaat wordt onttrokken aan de overige reserve.

Vennootschapsbelasting

Soweco NV is met ingang van 2016 in principe onderworpen aan de heffingen van de Wet op de Vennootschapsbelasting. Er is echter een volledige vrijstelling van toepassing, waardoor Soweco NV geen vennootschapsbelasting behoeft af te dragen. Er is dan ook geen verplichting voor vennootschapsbelasting in de jaarrekening opgenomen.

Kasstroomoverzicht

Dit overzicht sluit aan bij de mutaties op de balans en is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. De ontvangen en betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER

(x € 1.000)

Omschrijving		31-12-2017	31-12-2016
VASTE ACTIVA			
Materiële activa	Boekwaarde per 1 januari	928	1.168
	Investerings	462	394
	Desinvesteringen	116-	1.880-
	Afschrijvingen	416-	381-
	Terugboeking afschr. i.v.m. desinvestering	124	1.627
		<u>981</u>	<u>928</u>
	Boekwaarde per 31 december		
	De investeringen kunnen als volgt worden gespecificeerd:		
	Machines en Installaties	403	367
	Vervoersmiddelen en Inventarissen	59	27
		<u>462</u>	<u>394</u>
	Totaal investeringen		
	Verhouding afschrijving/boekwaarde (in procenten)	42,4	41,1
	Voor het verloop van de materiële vaste activa verwijzen wij naar bijlage 1 van deze jaarrekening.		
Financiële activa	Deelneming Soflex BV (100%)	18	18
	Deelneming Perspect BV (100%)	18	18
		<u>36</u>	<u>36</u>
	Totaal financiële activa		

De mutatie in de financiële vaste activa betreft uitsluitend het aandeel in het resultaat van deelneming Soflex BV. (2017: nihil; 2016: nihil)

STAAT VAN VASTE ACTIVA EN AFSCHRIJVINGEN 2017

(x € 1.000)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Omschrijving van de kapitaaluitgaven	Oorspronkelijke aanschaffings- waarde per 01-01-2017	Investerings 2017	Desinvesteringen 2017	Oorspronkelijke aanschaffings- waarde per 31-12-2017 kol. 1 + 2 - 3	Totaal van de afschrijvingen per 01-01-2017	Afschrijvingen 2017	Terugboeking afschrijvingen wegens desinvesteringen 2017	Bijzondere waarde vermindering 2017	Totaal van de afschrijvingen per 31-12-2017 kol. 5 + 6 - 7	Boekwaarde per 01-01-2017 kol. 1 - 5	Boekwaarde per 31-12-2017 kol. 4 - 8 - 9
Gebouwen en terreinen	149	0	0	149	147	1	0	0	148	2	1
Machines en Installaties	4.520	403	90	4.832	3.882	298	102	0	4.078	638	754
Vervoersmiddelen en Inventarissen	2.226	59	26	2.259	1.938	117	22	0	2.034	288	225
Totaal	6.894	462	116	7.240	5.967	416	124	0	6.259	928	981

Omschrijving		31-12-2017	31-12-2016
VLOTTENDE ACTIVA			
Vorraden	Vorraden	0	2
	Totaal voorraden	<u>0</u>	<u>2</u>
Debiteuren	Debiteurensaldo	2.302	1.905
	Af: voorziening wegens risico niet invorderbaarheid	<u>59</u>	<u>57</u>
	Totaal debiteuren	<u>2.243</u>	<u>1.848</u>
Vorderingen op groepsmaatschappijen	Rekening courant Soweco GR	<u>4.903</u>	<u>2.526</u>
	Totaal vorderingen op groeps.mij.	<u>4.903</u>	<u>2.526</u>
Overige vorderingen	Vooruitbetaalde bedragen	91	131
	Overige vorderingen	34	192
	Gemeentelijke bijdragen exploitatietekort	<u>589</u>	<u>0</u>
	Totaal overige vorderingen	<u>714</u>	<u>323</u>
Liquide middelen	Kas	8	2
	Bank	<u>45</u>	<u>0</u>
	Totaal liquide middelen	<u>53</u>	<u>2</u>

Omschrijving	31-12-2017	31-12-2016
--------------	------------	------------

EIGEN VERMOGEN

Aandelenkapitaal	Geplaatst en volgestort kapitaal	<u>1.134</u>	<u>1.134</u>
	Het maatschappelijk kapitaal van Soweco NV bedraagt € 4,538 miljoen en bestaat uit 10.000 aandelen van € 453,78 nominaal.		
	Hiervan zijn geplaatst en volgestort 2.500 aandelen van € 453,78 nominaal.		
Overige reserve	Saldo per 1 januari	965	304
	Bestemming resultaat	10	1.277
	Af: dividenduitkering	<u>5-</u>	<u>616-</u>
	Saldo 31 december	<u>970</u>	<u>965</u>
Onverdeeld resultaat	Saldo per 1 januari	10	1.277
	Resultaat boekjaar	861	10
	Af: resultaatbestemming boekjaar	<u>10-</u>	<u>1.277-</u>
	Saldo 31 december	<u>861</u>	<u>10</u>

De jaarrekening 2016 is op 13 april 2017 door de algemene vergadering van aandeelhouders vastgesteld. Tevens is besloten akkoord te gaan met het in de jaarrekening 2016 opgenomen voorstel winstbestemming en voorstel dividenduitkering.

Bestemming (positief) resultaat 2016

Een bedrag van € 5.000, zijnde 50% van het exploitatieresultaat, ten gunste te brengen van de algemene reserve gemeentelijke bijdrage van SOWECO GR.

Een bedrag van € 5.000, zijnde 50% van het exploitatieresultaat, ten gunste te brengen van de algemene reserve van SOWECO NV.

Voorstel resultaatbestemming 2017

De Raad van Commissarissen en de directie stellen het volgende voor

- een bedrag van € 430.500, zijnde 50% van het exploitatieresultaat, ten gunste te brengen van de algemene reserve gemeentelijke bijdrage van SOWECO GR.
- een bedrag van € 430.500, zijnde 50% van het exploitatieresultaat, ten gunste te brengen van de algemene reserve van SOWECO NV.

Omschrijving		31-12-2017	31-12-2016
VOORZIENINGEN			
Voorziening	Saldo per 1 januari	0	4
Reorganisatiekosten	Dotatie:	0	0
	Onttrekking:	0	4-
	Saldo per 31 december	0	0
In 2012 is door de directie besloten een reorganisatie door te voeren. Eind 2016 is deze geheel afgewikkeld			
LANGLOPENDE SCHULDEN			
Achtergestelde Lening			
Soweco GR	Achtergestelde lening	1.134	1.134
De achtergestelde (renteloze) lening is verstrekt door SOWECO GR voor onbepaalde tijd (geen aflossingsverplichtingen).			
KORTLOPENDE SCHULDEN			
Crediteuren	Crediteuren	491	491
Belastingen en sociale premies	Belastingen	310	218
	Sociale premies	2	199
	Totaal belastingen en sociale premies	312	417
Het saldo belastingen heeft nagenoeg volledig betrekking op nog te betalen BTW. Beide posten zijn medio maart geheel afgewikkeld			
Overige schulden	Rekenig Courant banken	3.017	427
	Afkoop loonkostensubsidie gemeente Almelo	109	160
	Reservering vakantiedagen	151	148
	Reservering vakantiegeld	102	106
	Cedrisgelden ten behoeve van sectorplannen	0	112
	Vooruitgefactureerde bedragen	235	142
	Nog te leveren verplichtingen	224	204
	Overige schulden	190	215
	Totaal overige schulden	4.028	1.514

Afkoop loonkostensubsidie In 2016 is een bedrag van EUR 1,1 miljoen overgedragen naar SOWECO GR

**NIET UIT DE BALANS
BLIJKENDE VERPLICHTINGEN****Leaseverplichtingen**

De leaseverplichting wagenpark bedraagt € 268.000 met een gemiddelde looptijd van 5 jaar.

De resterende looptijd kan als volgt worden gespecificeerd

Niet langer dan 1 jaar	158.000
Tussen 1 en 5 jaar	110.000

Leaseverplichtingen m.b.t. kopieermachines

Resterende looptijd 1 jaar, jaarverplichting € 22.000.

Huurverplichtingen

De verplichtingen die hier uit voortvloeien bedragen € 47.000.

Compensabel stelsel BNG

Soweco NV heeft tezamen met haar dochtermaatschappijen en de moedermaatschappij Soweco GR een compensabel stelsel voor alle binnen SOWECO aangehouden banksaldi bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Dit compensabel stelsel houdt in dat alle debet en credit saldi van de bankrekeningen met elkaar verrekend kunnen worden.

Uit dien hoofde zijn Soweco NV met haar dochterondernemingen, elk afzonderlijk hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden aan de Bank Nederlandse Gemeenten.

Fiscale eenheid

De fiscale eenheid Sociaal Werkvoorzieningschap Centraal Overijssel, SOWECO NV, C.S.

OB-nummer 8112.20.771.B01 omvat onderstaande rechtspersonen

Sociaal Werkvoorzieningschap Centraal Overijssel OB nummer 0015.84.091.B01

Soweco NV OB nummer 8066.24.097.B01

Soflex BV OB nummer 8119.66.240.B01

Extend BV OB nummer 8095.02.227.B01

**GEBEURTENISSEN NA
BALANSDATUM**

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum.

TOELICHTING OP DE WINST- EN VERLIESREKENING

(x € 1.000)

	Omschrijving	2017	2016
NETTO-OMZET	Productie	6.541	5.124
	Detacheren inclusief uitleen	4.788	5.572
	Overige	<u>1.066</u>	<u>906</u>
	Totaal netto-omzet	<u>12.395</u>	<u>11.603</u>

De netto-omzet van SOWECO NV betreft de aan derden gefactureerde omzet.
De omzet over 2017 is ten opzichte van 2016 met 6,8% toegenomen.

OVERIGE OPBRENGSTEN	Kantine-opbrengsten	234	237
	Huuropbrengsten	503	485
	Overige opbrengsten	<u>120</u>	<u>163</u>
	Totaal overige opbrengsten	<u>857</u>	<u>885</u>

	Omschrijving	2017	2016
DIRECTE KOSTEN VAN DE OMZET	Kosten van grond- en hulpstoffen en uitbesteed werk	<u>2.529</u>	<u>1.719</u>
	Totaal directe kosten van de omzet	<u>2.529</u>	<u>1.719</u>
	De kosten voor hulpstoffen en verpakkingsmateriaal worden verantwoord onder de directe kosten van de omzet. Deze bestaan uit de omzet gerelateerde inkoopkosten .		
PERSONEELSKOSTEN SOFLEX	Lonen soflex	2.248	2.066
	Pensioen soflex	284	246
	Sociale lasten soflex	420	418
	Overige personeelskosten	<u>166</u>	<u>272</u>
	Totaal	<u>3.118</u>	<u>3.002</u>
	Gem aantal fte's soflex	49,2	49,7

Omschrijving		2017	2016
AFSCHRIJVINGEN	Afschrijvingen NV	416	380
VASTE ACTIVA	Totaal	416	380
OVERIGE BEDRIJFSKOSTEN	Huren	407	395
	Huisvestingskosten (GR)	758	690
	Personeelskosten Ambtelijk GR	2.018	1.944
	Bijdrage SW GR	970	2.199
	Onderhoudskosten	672	696
	Energiekosten	443	468
	Belastingen en verzekeringen	195	196
	Overige algemene kosten	938	795
	Totaal	6.401	7.383
FINANCIËLE BATEN	Rente baten	111-	80-
	Totaal	111-	80-
FINANCIËLE LASTEN	Rente lasten	38	74
	Totaal	38	74
RESULTAAT	Soflex BV	0	0
DEELNEMINGEN	Extend BV	0	0
	Totaal	0	0

OVERIGE TOELICHTINGEN

Bezoldiging van bestuurders en commissarissen

In het boekjaar is voor vier commissarissen een bedrag van EUR 31.000 (2016: 31.000) aan bezoldigingen, met inbegrip van pensioenlasten als bedoeld in artikel 2:383, lid 1 BW, en onkostenvergoedingen ten laste gekomen van de onderneming.

De bezoldiging van de bestuurder is niet opgenomen vanwege het feit dat er één bestuurder is.

SOWECO NV

Overige gegevens 2017

STATUTAIRE WINSTBESTEMMING

De statutaire winstbestemming van SOWECO NV luidt als volgt:

1. Jaarlijks wordt door de algemene vergadering op voorstel van de raad van commissarissen vastgesteld welk deel van de winst -het positieve saldo van de winst- en verliesrekening- wordt gereserveerd, zulks met inachtneming van het in lid 2 hierna bepaalde.
2. Het daarna overblijvende wordt als dividend op de aandelen uitgekeerd rekening houdend met de afzonderlijk genomen besluiten ten aanzien van het weerstandsvermogen.
3. De vennootschap kan aan de aandeelhouder en andere gerechtigden tot de voor uitkering vatbare winst slechts uitkeringen doen voor zover het eigen vermogen groter is dan het gestorte en opgevraagde deel van het kapitaal vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden.
4. Uitkering van winst geschiedt na de vaststelling van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is.

Bij de berekening van de winstverdeling tellen de aandelen die de vennootschap in haar eigen kapitaal houdt niet mede, tenzij deze aandelen belast zijn met een vruchtgebruik ten gevolge waarvan het winstrecht toekomt aan de vruchtgebruiker.

5. De vennootschap mag tussentijds slechts uitkeringen doen, indien aan het vereiste van lid 2 is voldaan blijkens een tussentijdse vermogensopstelling. Deze heeft betrekking op de stand van het vermogen op ten vroegste de eerste dag van de derde maand voor de maand waarin het besluit tot uitkering bekend wordt gemaakt. Zij wordt opgemaakt met inachtneming van in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar beschouwde waarderingsmethoden. In de vermogensopstelling worden de krachtens de wet of de statuten te reserveren bedragen opgenomen. Zij wordt ondertekend door de directie; ontbreekt de handtekening van een of meer hunningen, dan wordt daarvan onder opgave van reden melding gemaakt. De vennootschap legt de vermogensopstelling ten kantore van het handelsregister neer binnen acht dagen na de dag waarop het besluit tot uitkering wordt bekend gemaakt.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de Algemene Vergadering van Soweco N.V. te Almelo

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Soweco N.V. te Almelo gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in deze jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Soweco N.V. op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2017.
2. De winst-en-verliesrekening over 2017.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van Soweco N.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag
- De overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van de directie voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Arnhem, 19 april 2018

Deloitte Accountants B.V.

Paraaf voor identificatiedoeleinden:

drs. M. Knip RA

JAARVERSLAG 2017

SOWECO NV
Statutair gevestigd te Almelo

Inhoudsopgave

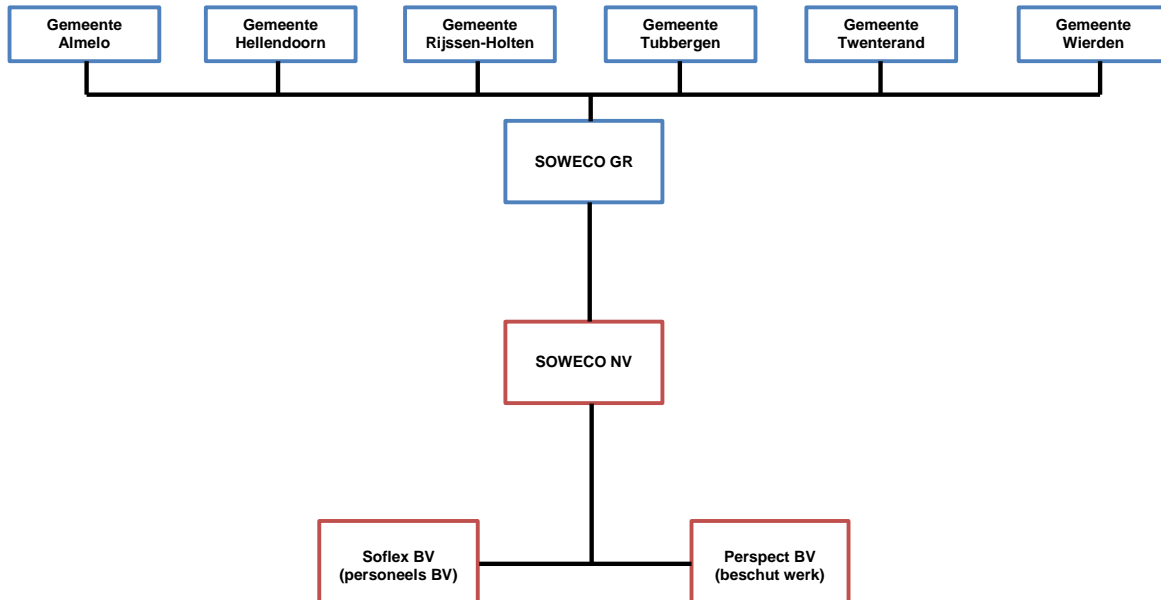
1.	Inleiding	3
2.	Missie en visie	4
3.	Verslag Raad van Commissarissen	6
4.	Verslag directie	9
4.1.	Externe ontwikkelingen	9
	Participatiewet	
	Beschut werk	
	WMO	
	Sectorplan sociale werkvoorziening	
4.2.	Bestuurlijke ontwikkelingen	11
4.3.	Organisatorische opzet SOWECO NV	12
	Organisatorische opzet	
	Organisatieontwikkeling	
	Productgroepen	
4.4.	Bedrijfsvoering	14
4.4.1.	Bedrijfsonderdelen	14
	Werkbedrijven	
	Detachering & ondersteunende dienstverlening	
	MVO Consultancy	
4.4.2.	Markt- en dienstenontwikkeling	17
4.4.3.	Verbanden/netwerken	17
4.4.4.	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen	18
4.4.5.	Kritische succesfactoren	18
4.4.6.	MVO bij SOWECO NV	19
4.4.7.	Opleiding en training	20
4.4.8.	Personeel en organisatie	20
4.4.9.	Huisvesting	21
4.4.10.	Overige informatie	22
4.5.	Resultaten	25
4.5.1.	Sociaal maatschappelijke resultaten	25
	SW doelgroep	
	Beschut werk (nieuw beschut)	
	Overige doelgroepen	
	Maatschappelijke initiatieven	
4.5.2.	Financiële resultaten	31
	Kerncijfers	
4.6.	Vooruitzichten	33

1. Inleiding

Dit jaarverslag heeft betrekking op de jaarrekening van SOWECO NV.

Hierin zijn de volgende entiteiten opgenomen:

- SOWECO NV als 100% dochter van SOWECO GR
- Soflex BV als 100% dochter van SOWECO NV
- Perspect BV als 100% dochter van SOWECO NV

Het verslagjaar 2017 laat zich voor SOWECO NV kenmerken door de volgende onderwerpen:

- Goede sociale resultaten:
 - ✓ 950+ mensen geactiveerd, getraind en/of begeleid, waarvan ultimo 2017 nog 735 in begeleiding
 - ✓ 1.354 mensen met een SW-indicatie in beheer gehad voor deelnemende gemeenten, waarvan ultimo 2017 nog 1.279
 - ✓ 1.222 mensen met een SW-indicatie van passend werk voorzien, waarvan er ultimo 2017 nog 1.155 actief zijn
 - ✓ 71 mensen naar een betaalde baan gebracht
- Goede financiële resultaten:
 - ✓ Het bedrijfsresultaat is € 788.000 (2016: € 4.000)
 - ✓ Het (exploitatie)resultaat is € 861.000 (2016: € 10.000)
- Uitbreiding van het producten- en dienstenpallet:
Ten behoeve van meer marktgericht werken is gestart met het in de markt zetten van nieuwe producten en diensten
- Doorontwikkeling van de organisatie:
Bestuurlijke besluitvorming inzake deconsolidatie van SOWECO GR en SOWECO NV

In het jaarverslag worden deze onderwerpen nader behandeld.

2. Missie en visie

Missie

Als betrokken dienstverlener creëren wij kansen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en realiseren daarmee een meerwaarde voor de inclusieve samenleving.

Visie

- Wij geloven in een inclusieve samenleving waarin het sociaal en economisch gezien van groot belang is dat kansen gecreëerd worden voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Wij benaderen deze kansen vanuit het perspectief van werkgever en individu.
- Wij realiseren economische en maatschappelijke meerwaarde bij werkgevers en binnen ons eigen bedrijf door het detacheren en plaatsen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt die wij actief en duurzaam opleiden, begeleiden en coachen.
- Wij ondersteunen bedrijven en instellingen bij het geschikt maken van hun organisatie voor de inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Wij ontzorgen werkgevers tegen redelijke kosten.
- Daarmee zijn wij dé professionele dienstverlener, die bekend staat om zijn kwalitatief goede dienstverlening en zijn innovatieve, klantgerichte arrangementen.

3. Verslag Raad van Commissarissen van SOWECO NV

Strategisch

Het bestuur van SOWECO GR, de Raad van Commissarissen en de directie van SOWECO NV hebben in 2016 een nieuwe strategische oriëntatie gekozen. Aanleiding was de gewijzigde wet- en regelgeving, de introductie van de Participatiewet en het langdurig achterwege blijven van instroom van nieuwe SW-medewerkers bij SOWECO NV.

Kern van deze nieuwe strategische oriëntatie is dat SOWECO NV zich ontwikkelt tot een maatschappelijke onderneming (MO) die zich inzet voor de (be-)geleiding naar werk van een brede doelgroep van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Deze nieuwe strategische oriëntatie beoogd:

- de sociale en fysieke infrastructuur van SOWECO NV in te zetten voor een bredere doelgroep
- gemeenten te ontlasten bij de omvangrijke frictiekosten als gevolg van wetgeving ter zake van afbouw van de Wsw
- het financiële resultaat van SOWECO NV, dat met de uitbreiding van de dienstverlening wordt gerealiseerd, optimaal aan te wenden voor de brede doelgroep en het stimuleren van het bedrijfsleven om werk te bieden aan de mensen uit deze doelgroep.
- De maatschappelijke meerwaarde vergroten terwijl de kosten voor gemeenten worden gereduceerd.

Begin 2017 heeft het Algemeen Bestuur van SOWECO GR de meerjarenbegroting geaccordeerd. Hierin is de ambitie verwoord van groei van nieuwe dienstverlening aan zowel gemeenten als aan het bedrijfsleven. In het verslagjaar zijn belangrijke stappen gezet bij de invoering van de nieuwe strategische oriëntatie. Nieuwe diensten zijn ontwikkeld waardoor extra omzet is gerealiseerd en er is een start gemaakt met aanpassing van de organisatie.

Eind 2017 zijn vervolgspraken gemaakt tussen SOWECO GR en SOWECO NV. De Raad van Commissarissen is van mening dat een overgangperiode van vier jaar nodig is om de doorontwikkeling naar een zelfstandige maatschappelijke onderneming een gezonde basis te geven. Het plan is om te gaan werken met nieuwe bilaterale dienstverleningsovereenkomsten met prestatieafspraken tussen de individuele gemeenten en SOWECO NV en met overeenkomsten tussen SOWECO GR en SOWECO NV. Dit geeft een beter inzicht in de prestaties van SOWECO NV en in de kosten van de dienstverlening. SOWECO GR. SOWECO NV ontwikkelt zich op deze wijze door naar een professionele dienstverlener die zich als maatschappelijke onderneming breed in de markt aanbiedt. Een eerste rekenkundige verkenning van de gevolgen van een deconsolidatie van SOWECO NV en SOWECO GR, binnen de bestaande juridische structuur is startpunt voor een heldere en transparante scheiding van verantwoordelijkheden tussen SOWECO GR en SOWECO NV. In 2018 wordt dit verder uitgewerkt waarna nadere afspraken worden gemaakt over de dienstverleningsovereenkomsten van SOWECO NV met de deelnemende gemeenten en met SOWECO GR.

Organisatorisch

SOWECO NV is vanwege de nieuwe strategische oriëntatie in het verslagjaar gestart met aanpassingen in de organisatiestructuur en in de personele bezetting. In de snel veranderende omgeving is een wendbare organisatie nodig en krachtig leiderschap om aan de verwachtingen van klanten en stakeholders te kunnen voldoen. SOWECO NV creëert hiermee een positie om de kansen die zich op de arbeidsmarkt voordoen, beter en sneller op te sporen en om te zetten in nieuwe (advies)opdrachten en plaatsingsmogelijkheden voor doelgroepen. Gebiedsgerichte activiteiten, zichtbaarheid en maatwerk per gemeente blijven kritische succesfactoren.

SOWECO NV blijft haar producten- en dienstenportfolio aanpassen en uitbreiden om werk voor de doelgroepen te kunnen ontwikkelen en het bedrijfsleven en gemeenten te bedienen.

Met betrekking tot Dienstverlening zagen we het afgelopen jaar groei in omzet bij:

- arbeidsmatige dagbesteding
- beschut werk onder de Participatiewet
- arbeidsactivering
- consultancy.

Ook de ondersteunende dienstverlening maakt groei door. Het gaat hierbij om:

- training en coaching van doelgroepen
- training en coaching van het middenkader bij het bedrijfsleven
- loonwaarde-metingen
- arbeidsdeskundig advies en plaatsingstrajecten
- detachering van mensen vanuit de Participatiewet bij het reguliere bedrijfsleven, met loonkostensubsidie.

Om gemeenten te kunnen ondersteunen in het uitvoeren van wetgeving met betrekking tot Beschut werk heeft SOWECO NV een bestaande dochtervennootschap geherpositioneerd onder de naam Perspect BV. Deze BV heeft als doel het formeel werkgeverschap voor gemeenten uit te voeren ten aanzien van mensen die op basis van “advies indicatie beschut werk” worden geïndiceerd door UWV. SOWECO NV begeleidt en traint deze doelgroep in hun ontwikkeling, daar waar dat additioneel door gemeenten wordt gevraagd.

Operationele resultaten

SOWECO NV heeft gedurende 2017:

- ✓ ongeveer 2.300 mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt geactiveerd getraind, gecoacht en/of langdurig begeleid, waarvan er ultimo 2017 nog 2.051 aan SOWECO NV verbonden zijn
- ✓ 1.222 mensen met een SW-indicatie van passend werk voorzien, waarvan er ultimo 2017 nog 1.155 actief zijn
- ✓ 71 mensen uit nieuwe doelgroepen van betaald werk voorzien
- ✓ vanuit haar operatie een financieel resultaat geleverd van € 861.000
- ✓ € 9.862.000 toegevoegde waarde gerealiseerd door middel van het werken met mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- ✓ Onder het label Matrix voor € 503.000 verhuuropbrengsten voor SOWECO GR gegenereerd

Werkwijze en werkzaamheden

De Raad van commissarissen heeft vijf keer regulier vergaderd. Zij is bovendien aanwezig geweest bij meerdere bestuurlijke overleggen van SOWECO GR. Tevens heeft er individueel overleg plaatsgevonden met wethouders van de aangesloten gemeenten.

Tijdens de reguliere vergaderingen zijn diverse elementen van de beleids-, planning en uitvoeringscyclus met de directie besproken, met daarbij specifieke aandacht voor:

- de managementletter 2016
- de jaarrekening 2016
- de begroting 2017
- de begrotingen 2018 en het meerjarenperspectief 2019-2021
- de sociale en financiële doelstellingen en de ontwikkeling van de daaruit voortvloeiende resultaten gedurende het jaar
- de kwaliteit van en de cultuur binnen de organisatie en de strategieontwikkeling van SOWECO NV
- de strategie en afstemming over de rekenkundige verkenning van de deconsolidatie/ontvoering van SOWECO NV uit SOWECO GR

Ondernemingsraad (OR) en de RvC zijn. Daarnaast is de portefeuillehouder dhr. B. Kamp voor personeelsaangelegenheden twee keer aanwezig geweest bij de reguliere overlegvergadering tussen de directie en de OR. Hierbij is o.a. gesproken over de continuïteit en doorontwikkeling van het bedrijf, de effecten van de ontwikkelingen op het gebied van personeel en de organisatie als geheel, de sociale en financiële resultaten van SOWECO NV en de contacten met gemeenten.

De RvC is van mening dat draagvlak onder het personeel voor de doorontwikkeling noodzakelijk is, wil deze een kans van slagen krijgen. De doorontwikkeling heeft veel consequenties voor het zittend personeel en voor het strategisch personeelsbeleid. Hierbij is een overgangperiode noodzakelijk.

In de auditcommissie zijn de managementletter, de jaarrekening en het jaarverslag, allen met betrekking tot het boekjaar 2016, in aanwezigheid van de accountant besproken.

De RvC heeft 13 juni jongstleden een evaluatie gehouden over haar eigen functioneren en dat van de directie.

Op 6 juli 2017 heeft dhr. B.J. Kamp afscheid genomen, nadat hij drie termijnen bij SOWECO NV betrokken is geweest. De RvC is hem zeer erkentelijk voor zijn constructieve bijdrage en grote betrokkenheid, gedurende een lange reeks van jaren.

Dhr. K. Pool is op 13 juli in een vergadering van het Algemeen Bestuur benoemd tot commissaris van SOWECO NV. Mevr. J. Engels is herbenoemd voor een periode van vier jaar. Alle (her)benoemingen hebben plaatsgevonden op basis van een profielschets van de RvC en afgeleide individuele posities.

De volgende taakverdeling is afgesproken:

- dhr. H.J. Hazewinkel blijft de rol van voorzitter invullen
- contactpersoon voor personele zaken is mevr. J. Engels
- de auditcommissie bestaat uit mevr. J. Engels (voorzitter) en dhr. H.J. Hazewinkel
- de remuneratiecommissie bestaat uit mevr. J.G. Beukers-Maatje en dhr. H.J. Hazewinkel

Op 13 april 2017 heeft de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) plaatsgevonden, waarbij het jaarverslag van SOWECO NV over 2016, de herziene begroting 2017 en de begroting over 2018 van SOWECO NV, zijn goedgekeurd en vastgesteld.

Op 8 december 2017 heeft de Buitengewone Algemene vergadering van Aandeelhouders (BAVA) plaatsgevonden waarin de begroting 2018 van SOWECO NV na wijziging is vastgesteld.

Toekomst

Eind 2017 zijn meer dan duizend mensen vanuit de brede doelgroep via SOWECO NV aan het werk naast de twaalfhonderd SW medewerkers die ook aandacht, begeleiding en training behoeven. Hiermee ontstaat begin 2018 een goede startpositie om meer mensen die zelfstandig geen kans zien om op de arbeidsmarkt te slagen te begeleiden naar een werkplek. Het liefste zo regulier mogelijk.

Het maatschappelijk verantwoord ondernemen krijgt tevens invulling door de brede advisering en begeleiding vanuit SOWECO NV naar het bedrijfsleven. De RvC ziet goede mogelijkheden om op basis van maatwerk per gemeente de zakelijke dienstverlening verder te verbreden en te verbeteren. Daarvoor is een constructieve houding van alle partijen die bij het proces van doorontwikkeling betrokken zijn vereist alsmede het besef dat het een dergelijk transitieproces tijd vraagt.

Ten slotte

We mogen terugkijken op een verslagjaar waarin in meerdere opzichten goede resultaten zijn behaald en vooruitgang is geboekt. Dat de doorontwikkeling van het bedrijf hoofdzakelijk plaats vindt met het bestaande personeelsbestand, betekent dat een groot beroep wordt gedaan op de inzet, flexibiliteit en ontwikkelvermogen van het personeel. Dat vraagt kennis en kunde van de medewerkers en tegelijkertijd een open houding naar noodzakelijke veranderingen van zowel de organisatie als van mogelijk zichzelf.

Gezien de behaalde resultaten en ingezette ontwikkelingen constateren we als RvC dat de organisatie er het afgelopen jaar in geslaagd is om de beoogde strategische oriëntatie vorm te geven. De Raad van Commissarissen is de directie, management en medewerkers erkentelijk voor hun inzet en betrokkenheid en constateert met voldoening dat er grote bereidheid is om SOWECO NV door te ontwikkelen tot een zelfstandige maatschappelijke onderneming die op haar werkgebied kan bijdragen aan het invulling geven aan een inclusieve samenleving.

Almelo, 19 april 2018

De Raad van Commissarissen van SOWECO NV

De heer H.J. Hazewinkel, voorzitter
Mevrouw J.G. Beukers-Maatje
Mevrouw J. Engels
De heer K. Pool

4. Verslag directie

De directie van de onderneming biedt hierbij de jaarrekening van SOWECO NV aan voor het boekjaar dat geëindigd is op 31 december 2017. Het resultaat van SOWECO NV over 2017 bedraagt € 861.000 positief.

Het jaar kenmerkt zich door meerdere externe en interne ontwikkelingen, die gevolgen hebben voor de bedrijfsvoering en de resultaten, zowel sociaal als financieel. In het verslag wordt hier nader op ingegaan.

4.1. Externe ontwikkelingen

Dit jaar is de economie verder aangetrokken. Door toenemende krapte op de arbeidsmarkt in verschillende branches groeit de vraag naar personeel. Dit heeft tot detachering van nieuwe doelgroepen en nieuwe aanvullende dienstverlening geleid. De groeiende discrepantie tussen de gevraagde competenties en de mogelijkheden van mensen uit de doelgroep, brengt met zich mee dat we steeds grotere inspanningen moeten leveren en meer instrumenten moeten inzetten om plaatsingen duurzaam succesvol te laten zijn. Daarnaast is sprake van veel uitleen van medewerkers naar marktpartijen.

Actief prijsbeleid heeft bijgedragen aan prijsverbetering bij productieopdrachten. De werkbedrijven blijven renderen, ondanks de dalende hoeveelheid SW medewerkers.

Participatiewet

SOWECO NV heeft voor gemeenten meer bijgedragen aan de ontwikkeling van doelgroepen binnen de Participatiewet op het gebied van training, coaching en begeleiding in de werksetting.

Statushouders

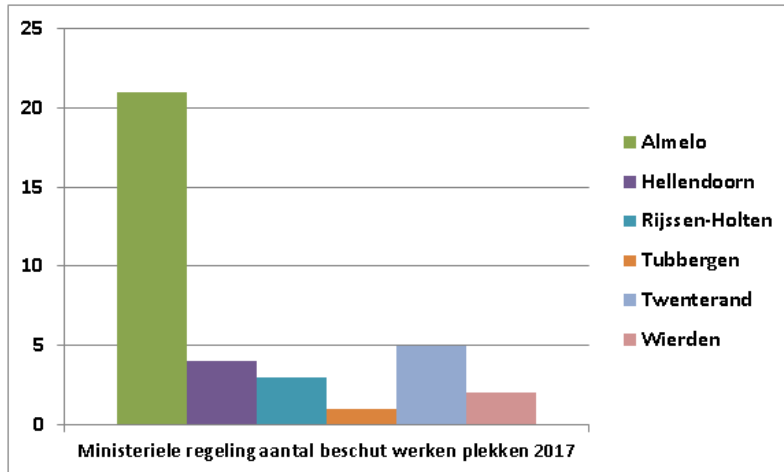
Statushouders, de nieuwe Nederlanders, vallen onder de Participatiewet en hebben extra aandacht nodig. In dit jaar is deze groep mensen in omvang toegenomen en zij kent verschillende problematieken op gebied van onder andere taalvaardigheid en culturele transitie.

Beschut werk (nieuw beschut)

Personen die in een werksituatie werkaanpassingen en/of begeleiding nodig hebben, die redelijkerwijs niet van werkgevers verwacht kunnen worden, krijgen een advies Beschut werk van UWV. Gemeenten werden tot 2017 door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid slechts gestimuleerd om Beschut werk aan te bieden. Vanaf 1 januari 2017 is dit bij wet geregeld.

Zowel individuen als gemeenten kunnen een advies Beschut werk aanvragen bij UWV. Indien een indicatie wordt afgegeven zijn gemeenten verplicht deze persoon een dienstbetrekking aan te bieden, tenzij gemeenten geen formatie meer hebben. Dan ontstaat een wachtlijst.

Taakstelling GR gemeenten 2017

WMO

De Wmo is een wet in het kader van zorg en ondersteuning voor mensen die niet op eigen kracht zelfredzaam zijn en wordt uitgevoerd door gemeenten in Nederland. De wet heeft als doel om burgers zo goed mogelijk in staat te stellen deel te nemen aan de samenleving. SOWECO NV heeft ervaring opgedaan met de Wmo in het kader van arbeidsmatige dagbesteding en begeleiding.

Sectorplan sociale werkvoorziening

Het kabinet heeft in 2015 budget beschikbaar gesteld om de transitie van de SW-sector te ondersteunen. De arbeidsmarktregio Twente heeft daartoe een plan ingediend, "Twente maakt er werk van" waarbij innovatie en transformatie van en binnen de SW-organisaties centraal staat.

4.2 Bestuurlijke Ontwikkelingen

In maart 2017 hebben de zes gemeenten die deelnemen in SOWECO GR ingestemd met voorstellen die mogelijk leiden tot splitsing van de bestaande GR en NV SOWECO, de doorontwikkeling van de NV tot nieuwe Maatschappelijke Onderneming (MO) en beperking van de “erfenis” voor de GR. Dit besluit is nader uitgewerkt en verwerkt in de notitie “Vervolg ontwikkeling SOWECO – governance, aandachtspunten en projectinrichting. Alle bestuurlijke geledingen van SOWECO hebben hier overeenstemming over bereikt.

De kern van deze vervolg-notitie is dat via concrete stappen wordt toegewerkt naar verzelfstandiging van SOWECO NV als maatschappelijke onderneming én afbouw van de GR. Concreet zijn de volgende doelstellingen afgesproken:

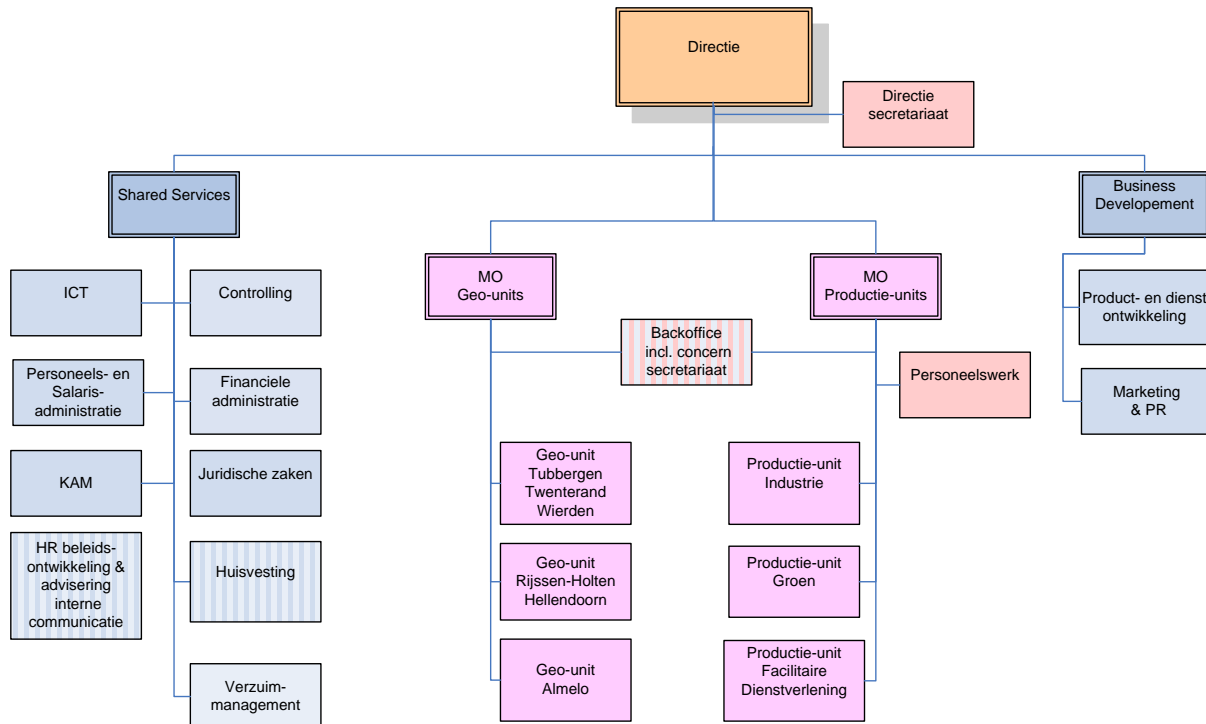
1. Per 1-1-2021 is het vastgoed van de GR SOWECO vervreemd.
2. Het aantal (ambtelijke) dienstverbanden van de GR SOWECO wordt zoveel mogelijk teruggebracht (en zo mogelijk overgedragen aan SOWECO NV).
3. De GR is per 1-1-2021 niet langer aandeelhouder van de SOWECO NV. Dit betekent dat de GR haar aandelen uiterlijk op die datum overgedragen heeft aan de gemeenten en/of andere nieuwe aandeelhouders.
4. Er wordt gewerkt naar de situatie dat de GR per 1-1-2021 alleen nog uit SW-personeel bestaat, dat wettelijk (met of zonder GR) voor rekening van de afzonderlijke gemeenten is.

In 2018 wordt hiertoe gestart met een administratieve deconsolidatie, welke inzicht zal geven in de onderlinge verhoudingen en verbondenheid.

4.3 Organisatorische opzet van SOWECO NV

Organisatorische opzet

De maatschappelijke onderneming SOWECO NV is als volgt ingericht:

Organisatieontwikkeling

2017 is een jaar geweest waarin uitvoering is gegeven aan het bereiken van meer marktgerichtheid, autonomie, winstgevendheid en innovatie. Deze nieuwe positionering en de ontwikkeling ervan is op pragmatische wijze aangevlogen, waardoor continu wordt bijgestuurd in structuur, cultuur en strategie. Belangrijk uitgangspunt bij de ontwikkeling is dat deze gerealiseerd wordt met de bestaande medewerkers in staf- en leiding, behoud van werk is het uitgangspunt. Deze transitie is een moeilijke opgave.

Op basis van de nieuwe positionering werd eind 2016 gekozen voor een andere organisatievorm. Een vorm waarin, naast de traditionele productiebedrijven Groen, Facilitair en Multipack, werd gewerkt met autonome, zelfstandige teams die zich lokaal richten op ontwikkeling van een lokale inclusieve arbeidsmarkt. Zo is gekozen voor multidisciplinaire, geografische gerichte, zelfsturende teams die zich richten op de lokale overheid, werkgevers en deelnemers. Drie teams, team Twenterand, Tubbergen en Wierden, team Almelo en Team Rijssen-Holten en Hellendoorn.

Gedurende 2017 werd duidelijk dat deze nieuwe vorm met name lokale voordelen heeft, zo heeft de herkenbaarheid en hebben de relaties in de lokale gemeenschap zich positief ontwikkeld. De besturing en daarmee de effectiviteit bleek onvoldoende om de beoogde resultaten te bereiken. Daarom is in het vierde kwartaal gewerkt aan een aangepaste inrichting, waarin de zelfsturing is vervangen door een meer centrale aansturing en waar de multidisciplinariteit is verkleind, waardoor focus op product/markt wordt vergroot. Binnen deze nieuwe vorm wordt nog steeds gewerkt met lokale focus door geografische teams.

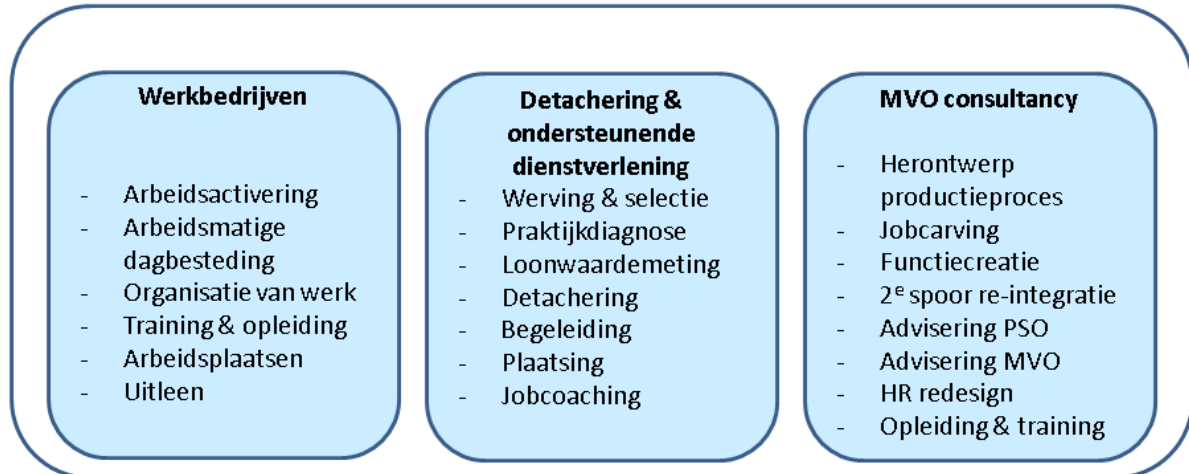
Initiatieven en instrumenten als individuele prestatieontwikkeling, werken zonder vaste taak/functieomschrijving en belonen op basis van impact en complexiteit, zijn belangrijk voor de ontwikkeling van het gewenste gedrag. Klanten, deelnemers, staf en leiding, wordt veelvuldig om feedback gevraagd, zodat continu bijsturen goed wordt gefaciliteerd en de strategie ook echt handen en voeten krijgt.

Om de nieuwe positionering intern te adapteren, worden de huisstijl en huisvesting doorontwikkeld. Uitingen naar de markt krijgen vorm op basis van de nieuwe positionering.

Productgroepen

SOWECO NV heeft haar organisatie ingedeeld op basis van drie productgroepen, te weten:

- **Werkbedrijven:** expertise op het gebied van het inrichten van een passende productieomgeving voor doelgroepen met een afstand tot de arbeidsmarkt. De drie werkbedrijven richten zich op de markt om toegevoegde waarde op basis van beschutte arbeid (binnen en buiten) en uitleen te creëren.
- **Detachering & ondersteunende dienstverlening:** richt zich op alle vormen van dienstverlening met betrekking tot werkgever – werknemer relaties, waaronder het detacheren van alle doelgroepen met de afstand tot de arbeidsmarkt en aanvullende producten en diensten zoals praktijkdiagnose, loonwaardemetingen en plaatsingstrajecten.
- **MVO consultancy:** heeft betrekking op advisering aan bedrijven en overheden inzake MVO people, die daarmee mogelijkheden aangeboden krijgen om sociaal ondernemen te internaliseren en rendabel te maken.

Positionering SOWECO NV

SOWECO NV opereert voor een deel vanuit het label Extend op de markt. Extend biedt werkgevers advies op het gebied van sociaal ondernemen en duurzame inzetbaarheid. Vanaf 2018 wordt daarnaast vanuit dit label eveneens de detacheringsactiviteit en ondersteunende dienstverlening aangeboden. Ook worden van hieruit de kandidaten geworven die ondersteuning nodig hebben om aan het werk te komen. De werkbedrijven acquireren onder de naam SOWECO NV.

4.4 Bedrijfsvoering

4.4.1 Bedrijfsonderdelen

Werkbedrijven

De kennis en expertise die vanuit de uitvoering van de Wsw is opgebouwd, wordt binnen de werkbedrijven ingezet en aangepast ten behoeve van arbeidsmatige dagbesteding en (nieuw) beschutte werkplekken onder de Participatiewet. In deze productiegerichte omgeving zijn, naast vaste arbeidsmatige plaatsen (binnen of buiten), ook werkplekken voor passanten beschikbaar ter ondersteuning van trajecten voor bijvoorbeeld (arbeids)activering, werkervaring, training of scholing.

De werkbedrijven bestaan uit drie onderdelen:

- Groen
- Facilitair
- Multipack (in- ompak)

In overleg met onze klanten worden werkzaamheden zoveel mogelijk op locatie uitgevoerd.

Werkbedrijf Groen

In de gemeenten Almelo, Twenterand, Tubbergen, Wierden en Tubbergen heeft SOWECO NV vestigingen van waaruit groenonderhoud wordt verricht. In Rijssen-Holten zijn groenmedewerkers gedetacheerd bij de gemeentelijke groendienst. Gedurende dit jaar is bij de gemeente Almelo onderzoek gestart naar de oprichting van een intern verzelfstandigde buitendienst, waarbij onze medewerkers gedetacheerd worden. In 2018 moet hieraan verder vorm worden gegeven.

Dit jaar is voldoende werk in Groen gerealiseerd voor alle medewerkers. In het hoogseizoen zijn grote inspanningen geleverd om aan de gevraagde kwaliteitseisen te voldoen. In de winterperiode blijft het lastig om voldoende werk uit de markt te halen en iedereen van voldoende werk te voorzien. Doordat een gemeente gedurende het jaar bezuinigingen heeft doorgevoerd, ontstond op dat moment acute leegloop, omdat niet meer op extra werk kon worden geanticipeerd. Een deel van de betrokken medewerkers is overgeplaatst en ingezet bij een opdracht van een andere gemeente, waardoor de werkdruk gelijkmatiger is verdeeld en een deel van de weggevallen omzet binnen het groenbedrijf is gecompenseerd.

Projecten

SOWECO heeft een bijdrage geleverd aan enkele projecten:

- Vanuit het Landschap Overijssel en enkele gemeenten is een vervolg op het werkgelegenheidsproject "Baanbrekend Landschap" gestart. Vanuit dit project zijn WWB kandidaten opgeleid in het landschapsonderhoud en aansluitend geplaatst in een reguliere baan. SOWECO NV heeft in dit project de dagelijkse begeleiding en de uitplaatsing van een aantal deelnemers gerealiseerd.
- In Wierden is een grote groep mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt begeleid met montage werk bij het project "Zonnepark de Groene Weuste". De opgedane praktijkervaring helpt mensen bij uitplaatsing naar regulier werk.

Beide projecten lopen in de eerste maanden van 2018 door.

Werkbedrijf Facilitair

Facilitaire dienstverlening behelst catering- en schoonmaakactiviteiten.

De afdeling catering werkt, naast voor het bedrijfsrestaurant, in toenemende mate voor particulieren en externe bedrijven. Het resultaat van de broodjesservice blijft achter bij de verwachtingen, daarentegen groeit de omzet uit de verzorging van de catering bij bedrijven en instellingen. Om aan de vraag te voldoen zijn SW-medewerkers van andere regionale SW-bedrijven ingezet.

De in een samenwerkingsverband opgestarte boodschappenbezorgservice, “de Boodschappen Butler” komt als activiteit moeizaam van de grond. Deze marktpartij kent in het zuiden van het land grote groei. In Twente wordt klaarblijkelijk deze service vooralsnog minder gevraagd.

De afdeling schoonmaak kan amper voldoende medewerkers vinden om aan de stijgende vraag van bedrijven en instellingen te voldoen. Daarnaast zijn, in samenwerking met marktpartijen, in voorgaande jaren aanbestedingen gewonnen met betrekking tot meerjarige contracten voor de schoonmaak van schoolgebouwen binnen scholengemeenschappen. Door de samenwerking en inzet van nieuwe doelgroepen is hier aan de capaciteitsvraag voldaan. Naast SW-medewerkers zijn 17 mensen uit de doelgroepen van de Participatiewet werkzaam geweest, door middel van een detachingscontract. Vanwege de vraag in de markt en de krimp in de SW-populatie heeft deze constructie toekomst. Gedurende het jaar is mutatieonderhoud voor een woningstichting uitgevoerd. Dit is veelzijdig werk, dat vaak in samenwerking met een groenploeg wordt uitgevoerd en als totaalpakket is aangeboden.

Werkbedrijf Multipack

De in- en ompakactiviteit kent een goed jaar; veel werk bij licht stijgende prijzen. De NTW is, ondanks onvoorzien weggevallen opdrachten van o.a. het inpakken van kerstpakketten, boven begroting, mede als gevolg van enkele grote spoedopdrachten. Het is, vanwege haar beperkte omvang, moeilijk om de min of meer solitaire inpakafdeling in Rijssen van passende opdrachten te voorzien.

De uitleen van medewerkers, waarbij groepen medewerkers met en zonder leiding voor beperkte tijd bij een externe opdrachtgever werken, wordt in groei beperkt doordat een deel van de SW-populatie deze vorm van externe plaatsing niet aankan.

Arbeidsmatige dagbesteding kende te weinig groei. De deelnemers komen hoofdzakelijk via de gemeente Almelo en eigen werving binnen. Voor 2018 zijn besprekingen gaande met gemeenten over inzet van deze voorziening.

Detachering & ondersteunende dienstverlening

Detacheringsfaciliteit

De jaarlijkse afname van SW-detacheringen, zowel groeps- als individueel, wordt deels opgevangen door detacheringen met de nieuwe doelgroepen. Dit betreft mensen uit het doelgroepenregister, die vanuit UWV of gemeenten, bij SOWECO NV worden aangemeld om arbeidsfit gemaakt te worden en naar werk te worden toegeleid.

Door de toenemende krapte op de arbeidsmarkt en de groei in de economie doen bedrijven steeds meer op een beroep op mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Bedrijven willen echter niet alle risico's en begeleiding op zich nemen vanwege de onzekerheid ten aanzien van regelingen en onervarenheid met de doelgroep.

Omdat zij ook ontzorgd willen zijn op het gebied van administratieve handelingen en loonkostensubsidieproblematiek is een nieuwe detacheringsfaciliteit opgezet. SOWECO NV detacheert deze populatie, in samenwerking met een externe partij.

Ondersteunende dienstverlening

Naast de detacheringsfaciliteit worden producten en diensten aangeboden die gericht zijn op het creëren, ontwikkelen en behouden van een werkgever – werknemer relatie.

Hiertoe worden onderstaande producten en diensten ingezet en verbeterd:

- Loonwaardemeting
- Arbeidsfit maken
- Praktijkdiagnose
- Plaatsingstraject

MVO consultancy

Bedrijven worden geadviseerd over en begeleid in sociaal ondernemen. Het gaat hierbij om het belichten, richten en soms inrichten van een actieve setting binnen bedrijven om inspiratie, inzicht en kansen te creëren voor maatschappelijk verantwoord ondernemen gericht op mensen. Dit biedt zowel maatschappelijke als economische waarde voor mens, bedrijf en de samenleving.

Voor het bedrijfsleven is, op basis van hun behoefte, een breed scala aan opdrachten uitgevoerd.

- Voor diverse bedrijven zijn opdrachten op het gebied van functieherontwerp en analyse van bedrijfsprocessen uitgevoerd.
- Meerdere bedrijven, waaronder ook gemeenten, zijn ondersteund in het behalen van de certificering van de Prestatieladder Socialer Ondernemen.
- De training Buitengewoon coachen en begeleiden is een training voor leidinggevenden, die werken met mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Deze training is aan een tiental bedrijven gegeven. Daarnaast is een training gegeven aan het Werkbedrijf Twente, die de opgedane kennis vervolgens aanbiedt aan leidinggevenden bij bedrijven die mensen vanuit de bijstand aan het werk hebben.
- Daarnaast zijn opdrachten uitgevoerd op het gebied van onder andere het vaststellen van MVO people beleid en het creëren van draagvlak binnen een bedrijf.

Voor aandacht en naamsbekendheid in de markt is onder het label Extend medewerking verleend aan enkele events:

- In juli zijn we actief geweest bij een triathlon. Belangrijke events, die daaraan voorafgaand hebben plaatsgevonden, zijn een netwerkborrel bij Aveco de Bondt en een evenementenpresentatie in het Kulturhus in Holten.
- Eind augustus is met een tiental andere bedrijven het Extend Business Event georganiseerd; een event voorafgaand aan de Profronde van Almelo. Hierbij zijn ca. honderd ondernemers uitgenodigd.

Deze activiteiten dragen bij aan lokale zichtbaarheid en het verstevigen van het zakelijke netwerk.

4.4.2 Markt- en dienstenontwikkeling

De ontwikkelingen in de markt vragen veel aandacht. De Participatiewet en Wmo leiden tot een meer behoefte gestuurde vraag vanuit bedrijfsleven en overheid. De intensievere samenwerking met bedrijven, organisaties, instellingen en gemeenten creëert nieuwe vormen van dienstverlening en participatieprojecten.

SOWECO NV wordt ook bestuurlijk gestimuleerd om zich meer marktgericht te positioneren. Het ontwikkelen van nieuwe dienstverlening en verdienmodellen is belangrijk voor deelnemende gemeenten om de erfenis, die ontstaat door afnemende dienstverlening rondom SW-activiteiten, te beperken en aan haar sociale doelstellingen vanuit het bredere sociale domein invulling te geven.

Jobcoaching

Het blijkt dat de duurzaamheid van een plaatsing voor een belangrijk deel bepaald wordt door goede intensieve begeleiding op de werkplek. Met andere woorden, professionele jobcoaching wordt steeds belangrijker. Daarom is SOWECO NV gestart met incompany jobcoachtraining om aan de stijgende vraag naar dit product te voldoen. Gemeenten en UWV hebben dit jaar voor het eerst meerdere jobcoachtrajecten bij SOWECO NV ingekocht. We verwachten dat de vraag naar jobcoaching ook de komende jaren fors zal toenemen.

Arbeidsmatige dagbesteding

Gemeenten zien de kosten van dagbesteding jaarlijks fors stijgen terwijl de beschikbare budgetten onder druk staan. Een aantal gemeenten heeft besloten een algemene voorziening in het leven te roepen voor een lichtere vorm van dagbesteding. SOWECO NV heeft hierop ingespeeld door Arbeidsmatige Dagbesteding te ontwikkelen. Deze vorm van dagbesteding is erop gericht de mogelijkheden op toeleiding naar werk te vergroten. Ook kunnen mensen nadat ze uitgetreden zijn uit het arbeidsproces en toch arbeidsmatig bezig willen zijn, gebruik maken van deze faciliteit.

De dienstverlening rondom arbeidsmatige dagbesteding is verder ontwikkeld. SOWECO NV biedt deelnemers een scala van mogelijkheden aan - van een vorm van vrijetijdsbesteding tot eenvoudig handwerk - waardoor men kan kiezen wat hen het best past. Alle trajecten zijn gericht op het vergroten van de mogelijkheden tot toeleiding naar werk.

Statushouders

De afgelopen jaren zijn in meerdere gemeenten statushouders komen wonen. Taalvaardigheid is meestal een eerste noodzaak. Taalontwikkeling kan worden versneld in een arbeidsmatige setting. SOWECO NV heeft eind 2016 hiervoor een traject met de gemeente Twenterand opgestart en in dit jaar uitgevoerd. Er zijn echter nog veel belemmeringen die het bemoeilijken om statushouders aan werk te helpen. In 2018 wordt samen met maatschappelijke partners en gemeenten gestreefd naar vermindering van deze belemmeringen zodat toeleiding naar werk kansrijker wordt.

4.4.3 Verbanden/netwerken

SOWECO NV heeft een breed netwerk in Almelo en omgeving. Zij is lid van onder andere Industriële Kring Twente, Regionaal Ondernemers Contact B2B en VNO/NCW. Verder is zij actief betrokken bij Duurzaam Netwerk Almelo (DNA) en St. De Slinger. SOWECO NV participeert in Cedris, de brancheorganisatie van sociale werkvoorzieningen. SOWECO NV is vertegenwoordigd als lid in de commissie van deskundigen bij TNO voor de Prestatieladder Socialer Ondernemen en is daarnaast lid van MKB Twente, MVO Nederland en De Normaalste Zaak.

4.4.4 Maatschappelijk verantwoord ondernemen

We constateren dat er bij bedrijven MVO people steeds meer gaan omarmen. We zien daarbij echter ook dat ze veelal moeite hebben daaraan goede invulling te geven. Daarnaast speelt Social Return On Investment een steeds belangrijker rol bij de gunning van opdrachten met name vanuit de overheid. SOWECO heeft diensten en producten (door)ontwikkelt om bedrijven te helpen bij de ontwikkeling op deze gebieden.

Screening sociaal ondernemen

Naast de PSO Quickscan, die bedrijven in de gelegenheid stelt te onderzoeken in hoeverre zij een kans maken om PSO gecertificeerd te raken, is de Screening Sociaal Ondernemen ontwikkeld. Deze screening concentreert zich specifiek op het 'people' gedeelte binnen het bredere Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) van een organisatie. Hierbij wordt de bestaande stand van zaken van een organisatie aangaande sociaal ondernemerschap in beeld gebracht. Daarnaast blijkt uit de screening welke kansen de organisatie heeft om sociaal ondernemerschap maximaal te benutten.

MVO check

De MVO check is speciaal ontwikkeld om elke vorm van organisatie inzicht te bieden in de huidige uitoefening van sociaal ondernemerschap en aanbevelingen aan te dragen voor eventuele verbeteringen. Mede door ontwikkeling van wet- en regelgeving wordt de 'P' van 'People' steeds belangrijker bij de invulling van maatschappelijk verantwoord ondernemen van organisaties. Zonder kosten of verplichtingen krijgt een organisatie door de MVO check inzicht in de mogelijkheden voor integratie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, waardoor zij invulling geven aan sociaal ondernemerschap.

Dit jaar hebben circa 120 bedrijven deze check ingevuld. Mede daardoor is ook een tiental advies opdrachten uitgevoerd.

Het invullen van de MVO check door bedrijven geeft ons o.a. inzicht in de belemmerende en bevorderende factoren voor inclusief ondernemen. Belangrijke factoren zijn:

- De mate waarin bedrijven gefaciliteerd worden in het begeleiden van de mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- De samenwerking met en betrouwbaarheid van UWV en gemeenten, ook ten aanzien van regelingen
- De flexibiliteit en leermogelijkheden van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt

Daarnaast blijkt uit de check dat veel grote bedrijven aangeven dat zij ervaring hebben met inclusief ondernemen en het vooral kleinere bedrijven zijn die zij interesse hebben in het thema.

4.4.5 Kritische succesfactoren

Ten aanzien van een juiste uitvoering van projecten in het Sociaal Domein is het van belang continu oog te hebben voor en aandacht te schenken aan onze kritische succesfactoren.

Deze zijn:

- het leveren van maatschappelijke meerwaarde
- de realisatie van de opgedragen taakstelling
- het bevorderen van de ontwikkeling van werknemers naar een zo hoog mogelijke trede op de werkladder en dus naar een zo regulier mogelijke werksituatie
- het bevorderen van de ontwikkeling van kandidaten uit allerhande projecten en het toeleiden van hen naar duurzaam werk

4.4.6 MVO bij SOWECO

SOWECO is een organisatie, die maatschappelijk betrokken ondernemen hoog in het vaandel heeft staan. Daarom wil SOWECO NV zoveel mogelijk bedrijven hiervoor enthousiast maken. Het functioneren van bedrijven en instellingen wordt steeds meer getoetst aan de mate waarin zij maatschappelijk betrokken ondernemen concretiseren. In de Participatiewet wordt een groot beroep op bedrijven gedaan om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een arbeidsplaats in het bedrijfsleven te bieden.

Onze leveranciers worden beoordeeld op hun bijdrage op het gebied van sociaal ondernemen. Extend speelt hierbij een rol en inspireert bedrijven om mogelijkheden te ontdekken om zowel bedrijfseconomisch te renderen alsook sociaal te ondernemen.

People

SOWECO is een organisatie, die maatschappelijk betrokken ondernemen hoog in het vaandel heeft staan. Daarom wil SOWECO NV zoveel mogelijk bedrijven hiervoor enthousiast maken. Het functioneren van bedrijven en instellingen wordt steeds meer getoetst aan de mate waarin zij maatschappelijk betrokken ondernemen concretiseren. In de Participatiewet wordt een groot beroep op bedrijven gedaan om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een arbeidsplaats in het bedrijfsleven te bieden.

Onze leveranciers worden beoordeeld op hun bijdrage op het gebied van sociaal ondernemen. Extend speelt hierbij een rol en inspireert bedrijven om mogelijkheden te ontdekken om zowel bedrijfseconomisch te renderen alsook sociaal te ondernemen.

Planet

Er zijn Energieaudits uitgevoerd (EED). Er is een groot aantal energiebesparende maatregelen uitgewerkt. Het doel is een verlaging van het energieverbruik met 20% over een termijn van vijf jaar.

De meeste jaardoelen voor 2017 zijn gerealiseerd. Het betreft onder andere:

- de inzet van elektrische auto's met een eigen laadpunt
- het toepassen van de CO2 prestatieladder
- het voorkomen van bodemverontreiniging

Gedurende het jaar is een begin gemaakt met het vervangen van traditionele verlichting door LED verlichting en de sanering van asbest in enkele onderkomens van Groen

4.4.7 Opleiding en training

SOWECO NV heeft in totaal 198 medewerkers een opleiding en/of training aangeboden, waarvan:

- 132 aan SW-medewerkers
- 66 aan niet-SW medewerkers (Soflex en ambtelijk)

De externe kosten voor opleidingen bedragen € 50.000. De BHV-uitvoeringskosten zijn niet als opleidingskosten geboekt. Daarnaast is subsidie Praktijkleren toegekend door Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (o.b.v. begeleidingsuren 2 stagiaires MBO BBL AA2) € 3.428. De belangrijkste opleidingen en trainingen zijn:

Gericht op de werkbedrijven/ SW

- VCA opleidingen (verlengingen VOL en Basis)
- Groen opleidingen
- Heftruckcursus en herhalingen
- Veilig werken met de Hoogwerker
- Workshop Voedselveiligheid
- Schoonmaakopleidingen

Gericht op management en begeleiding

- Korte Jobcoachopleiding
- Public Controlling
- Intervisie
- Strategisch HRM (post-hbo)
- Weerbaarheidstraining

Algemeen

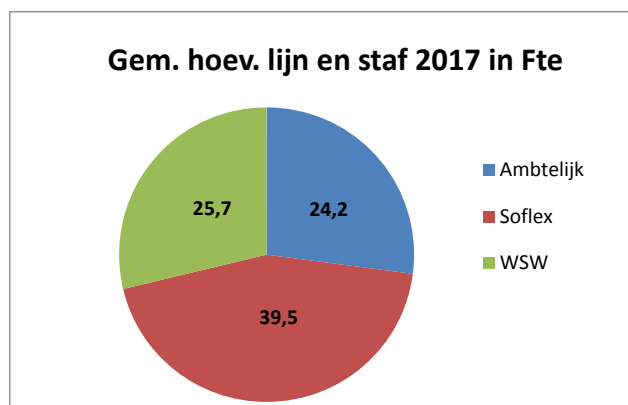
- Cursus BHV
- Herhaalcursus BHV

Stages, erkenningen

- Uitbreiding Erkenningen: Logistiek medewerker (niveau 3), Vakbekwaam medewerker voeding en technologie (niveau 3)
- Stages: 3 stagiaires uit het HBO

4.4.8 Personeelsomvang en verloop

De gemiddelde personeelsomvang met betrekking tot staf en leidinggeven bedraagt in dit jaar 101 personen, zijnde 89,4 Fte. Onderstaande diagram toont de verdeling in arbeidsrechtelijke status. Het personeelsverloop bedraagt 8.25 % en beperkt zich tot de Soflex medewerkers.

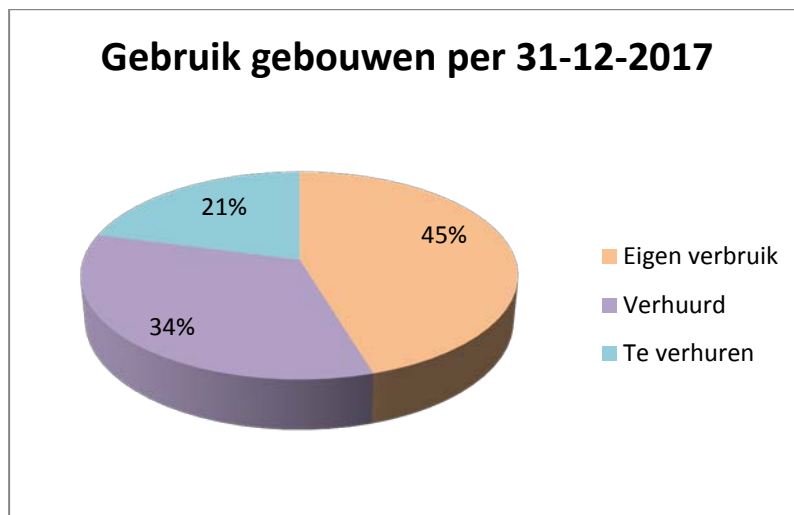
4.4.9 Huisvesting

SOWECO NV is door SOWECO GR gemandateerd om haar vastgoed te beheren. Als gevolg van de krimp in SW-formatie en de focus op detachering en uitleen is de behoefte aan eigen productie- en kantoorruimten afgenomen. Dit heeft geleid tot gedeeltelijke leegstand van de in het bezit zijnde panden.

SOWECO NV verhuurt daarom sinds enige jaren de vrijgekomen ruimten onder de naam Matrix Bedrijvent centrum. De formule van gefaciliteerde gekoppelde verhuur aan flexibele huurcontracten slaat aan in de markt. De behoefte aan huur van kantoorruimten tot een NVO van 100 M² is dermate groot dat dit jaar een dekingsgraad van meer dan 95% is gerealiseerd. In totaliteit zijn meer dan 35 externe huurders op de SOWECO-complexen gehuisvest.

De verhuur van containerunits op het terrein aan de Plesmanweg is dit jaar beëindigd. Doordat enerzijds de technische staat minder wordt en anderzijds de vergunning was verlopen zijn de units afgevoerd. Hierdoor is het verhuurbare oppervlak afgenomen.

Onderstaande grafiek geeft de verhouding weer tussen eigen gebruik, verhuur en leegstand per ultimo 2017.

Toelichting:

- Op de grote productie- en magazijnruimten na zijn alle verhuurbare ruimten verhuurd.
- Daarnaast is een deel van de ruimte niet verhuurbaar als gevolg van bouwkundige opzet.

In opdracht van het bestuur van SOWECO GR is een projectgroep geformeerd, die als opdracht heeft om te komen met een advies met betrekking tot het beheer van het bij SOWECO GR in bezit zijnde vastgoed. De projectgroep, bestaand uit leden van zowel gemeenten als SOWECO NV, heeft een advies uitgebracht aan het Algemeen Bestuur. Het bestuur heeft besloten het advies te volgen waardoor vanaf 2018 het vastgoed, daar waar mogelijk, gefaseerd wordt vervreemd. Alle huurdersbelangen, waaronder die van SOWECO NV, worden daarbij gerespecteerd.

4.4.10 Overige informatie

Kwaliteitsbeheersing

SOWECO vindt het belangrijk dat processen en procedures eenduidig worden toegepast en voortdurend worden verbeterd. Gedurende het jaar is een project afgerond voor herontwerp van de primaire processen, welke in de nieuwe organisatie toegepast worden. Ook ondersteunende processen als beleidscycli en jaarplanningen, klanttevredenheidsmetingen en het bepalen van KPI's, worden projectmatig en/of in werkgroepen doorontwikkeld en geïmplementeerd.

SOWECO is ten aanzien van kwaliteit gecertificeerd volgens ISO 9001.

De verbindingen tussen het kwaliteitssysteem, risicomanagement en key-controls zijn verder uitgewerkt en worden in 2018 geïmplementeerd.

Arbeidsomstandigheden en veiligheid

SOWECO stuurt op gezondheid en veiligheid en is gecertificeerd volgens de OHSAS18001 norm. Daarnaast zijn de groenafdelingen gecertificeerd volgens VCA.

Gedurende het verslagjaar zijn 13 meldingen van ongevallen binnengekomen. Dat zijn er 11 minder dan in het voorgaande jaar; geen van allen ernstig.

Er zijn maatregelen getroffen in het kader van agressiebeheersing. Doelstelling is om het veiligheidsgevoel van staf en leidinggevenden te verhogen.

Milieu

Door het bureau M-trix is zijn Energieaudits uitgevoerd (EED). Er is een groot aantal energiebesparende maatregelen uitgewerkt. Het doel is een verlaging van het energieverbruik met 20% over een termijn van vijf jaar.

De meeste jaardoelen voor 2018 zijn gerealiseerd. Het betreft onder andere:

- de inzet van elektrische auto's met een eigen laadpunt
- het toepassen van de CO2 prestatieladder
- het voorkomen van bodemverontreiniging

Gedurende het jaar is een begin gemaakt met het vervangen van traditionele verlichting door LED verlichting en de sanering van asbest in enkele onderkomens van Groen.

Auditering

Naast het interne auditprogramma door de eigen auditeurs, zijn door DEKRA externe audits uitgevoerd in het kader van ISO 9001 VCA** en OHSAS 18001. De geconstateerde tekortkomingen en verbeterpunten zijn pro-actief uitgewerkt, waardoor de certificeringen zijn gecontinueerd.

Automatisering en informatievoorziening

De automatisering van SOWECO is gericht op hoge up-time, opdat primaire en secundaire bedrijfsprocessen adequaat verlopen. Daarnaast worden de benodigde applicaties technisch en functioneel ondersteund. In de afgelopen drie jaar is de ICT-infrastructuur voor zowel SOWECO- als Matrix-klanten ge-upgrade naar moderne maatstaven. Dit alles tegen een Total Costs of Ownership (TCO) dat op of onder het landelijk gemiddelde ligt.

Gedurende het jaar is aandacht geweest voor o.a.:

- Informatiebeveiligingsbeleid als gevolg van de invoering van AVG /GDPR
- Uitbouw van toekomstbestendige IT-infrastructuur
- Ontwikkelen en inrichten van een hybride cloudomgeving

Risicomanagement

Risicomanagement is essentieel voor het realiseren van onze strategische ambities. De risico's die het behalen van onze doelen kunnen belemmeren worden geïnventariseerd en beperkt. Om die reden is risicomanagement een belangrijk onderdeel van de bedrijfsvoering.

Niet alle risico's liggen binnen de invloedssfeer van SOWECO. De risico's met betrekking tot de continue ontwikkeling van de sociale wetgeving en de daarbij beschikbaar gestelde (SW-gerelateerde) rijkssubsidie enerzijds en de daaruit voortvloeiende beleidsmatige keuzes die lokaal worden gemaakt binnen de deelnemende gemeenten anderzijds zijn niet of nauwelijks door SOWECO NV te beïnvloeden. Deze risico's blijven buiten de scope van de interne werkgroep risicomanagement.

Gedurende het jaar heeft de werkgroep zich gericht op de beïnvloedbare risico's. Binnen het interne auditprogramma zijn risico's actief bevraagd. Daarnaast is een risicoprogramma opgesteld voor 2018, waarbij pro-actief risico's worden uitgevraagd. Het frauderisico is uitgevraagd, ten behoeve van een frauderisico-analyse.

Voornaamste risico's en onzekerheden		
Bevinding	Beheersingsmaatregel	
Strategie		
Strategiewijziging	De bestuurlijke visie, welke in 2017 is geaccordeerd, behelst nog veel open einden. Gemeenteraden lijken het besluit op verschillende wijze te interpreteren.	In gesprek zijn met Dagelijks en Algemeen Bestuur en aandeelhouders over: <ul style="list-style-type: none"> • één en gezamenlijk doel en proces • sociale doelstelling en impact voor betrokken kwetsbare doelgroepen.
Objectivering ten behoeve van politieke keuzes	De bezetting van werkgroepen om uitwerking van visie vorm te geven bestaat uit derden.	<ul style="list-style-type: none"> • Betrokkenen volledig, tijdig en juist informeren ten behoeve van objectiviteit
Maatschappelijke ontwikkelingen	Door wettelijke stopzetting van de indicatiestelling SW is sprake van leegloop SW als gevolg van natuurlijke uitstroom. Hierdoor daalt de dekking voor de vaste kosten van de onderneming.	Bewust kiezen als het gaat om: <ul style="list-style-type: none"> • Vervanging personeel • Investeringsvraagstukken • Rationalisatie (door onder andere workflowprocessen)
	Door zeer beperkte instroom van nieuwe doelgroepen staat het kwaliteitsniveau van productie-gerelateerde werksoorten (vooral bij groen) onder druk en daarmee ook de marge.	<ul style="list-style-type: none"> • Bijstelling van aanbod in werksoorten. • Dienstverlening blijven ontwikkelen en leveren op basis van behoefte van klant en/of gemeenten
Marktomstandigheden	Door bezuinigingen binnen gemeenten ontstaat prijsdruk op groenprojecten en daarmee op de marge.	Hercalculatie op groenprojecten en eventueel aanpassen van opdracht/werkbestek
Operationele activiteiten		
	De operationele risico's zijn in beeld. Er zijn geen nadrukkelijk te benoemen, dan wel specifieke risico's of onzekerheden.	Algemene beheersingsmaatregelen naast AO/IC: <ul style="list-style-type: none"> • Werkgroep risicomanagement • Actief informatie-beveiligingsbeleid • Pro-actieve uitvraag naar risico's
Financiële positie		
	De financiële positie van SOWECO NV is in belangrijke mate afhankelijk van SOWECO GR.	<ul style="list-style-type: none"> • Continuïteitsparagraaf die ongestoorde bedrijfsvoering mogelijk maakt • Ex-ante voorfinanciering
Financiële verslaggeving		
	Geen specifieke risico's of onzekerheden.	
Wet-en regelgeving		
Vennootschapsbelasting	De gevolgen van de per 2016 gewijzigde wetgeving is nog niet	Extern onderzoek is uitgevoerd en besproken met fiscus. In afwachting van oordeel fiscus.

	volledig uitgekristalliseerd voor SW-gerelateerde bedrijven.	
AVG 2018	Nieuwe regelgeving inzake privacy is nog explicieter	<ul style="list-style-type: none">• Aanvullend extern onderzoek starten voor benodigde maatregelen

4.5. Resultaten

4.5.1 Sociaal maatschappelijke resultaten

SW doelgroep

In het verslagjaar heeft SOWECO NV steeds voldoende werk weten te genereren om alle 1.222 SW-medewerkers gedurende het jaar te voorzien van zinvol werk. Dit is waardevol voor betrokkenen en creëert toegevoegde waarde voor de gemeenschap. In algemene zin blijft de focus onveranderd gericht op de bevordering van de ontwikkeling van competenties van al onze medewerkers en deelnemers.

Zowel bij intern werkende als bij uitgeleende of gedetacheerde medewerkers gaat de aandacht uit naar het vinden van een passende en uitdagende werkplek, waar iedereen (medewerker, klant-werkgever en SOWECO) tevreden over is. Dit is voor iedereen die in het kader van re-integratie, leren werken of arbeidsactivering deelneemt aan door SOWECO NV aangeboden en verzorgde (ontwikkel)trajecten, even belangrijk.

Ultimo 2017 zijn 1.155 SW-medewerkers werkzaam bij SOWECO NV en 124 SW-medewerkers bij Larcom.

Dit jaar is meer dan 50% van de SW-medewerkers buiten de eigen productie activiteit van SOWECO NV, in het reguliere bedrijfsleven, aan het werk geweest door middel van detachering of uitleen. Ondanks alle inspanning op dit gebied, is het steeds complexer om met de SW-populatie die nu nog beschut werkt tot detachering te komen. Uitleen is vaak het maximaal haalbare. Ook de komende jaren zullen weinig beschutte SW-medewerkers alsnog tot detachering komen.

Daarentegen detacheert SOWECO NV meer mensen vanuit de Participatiewet, hetgeen een kostenbesparing oplevert voor gemeenten en een meerwaarde biedt voor de samenleving.

Gemiddelde realisatie doelgroep Wsw in arbeidsjaren (AJ)

SOWECO NV heeft voor de binnen SOWECO GR betrokken gemeenten Almelo, Hellendoorn, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand en Wierden gemiddeld 1.194,83 arbeidsjaren onder verantwoordelijkheid van SOWECO gerealiseerd.

Realisatie SOWECO 2017 versus 2016			
SW-medewerkers in arbeidsjaren	realisatie 2017	realisatie 2016	verschil
Populatie GR werkzaam bij SOWECO NV	1.054,53	1.075,21	-20,68
idem ex-Larcom populatie Hellendoorn	21,53	23,78	-2,25
Totale GR populatie werkzaam bij SOWECO NV	1.076,06	1.098,99	-22,93
Populatie Hellendoorn bij Larcom	4,84	5,68	-0,84
Populatie Twenterand bij Larcom	113,93	121,41	-7,48
idem Begeleid werken	0,00	1,15	-1,15
Taakstelling / Realisatie SOWECO NV	1.194,83	1.227,23	-32,40
Populatie niet deelnemende gemeenten *	0,00	36,79	-36,79
Beheerde SW-populatie SOWECO	1.194,83	1.264,02	-69,19

Werkzame medewerkers ultimo 2017

De hoeveelheid gedetacheerde medewerkers daalt in absolute zin van 482 per ultimo 2016 naar 447 ultimo 2017. Percentueel is sprake van een lichte daling van 39,4% naar 38,7%.

- Eind 2017 zijn 127 medewerkers (109,1 Fte) in individuele detachering en 320 medewerkers (287,9 Fte) in groepsdetachering werkzaam.
- Eind 2016 betrof het 138 medewerkers (117,1 Fte) in individuele detachering en 344 medewerkers (310,4 Fte) in groepsdetachering.

Bovenstaande is vervat in onderstaand overzicht:

Recapitulatie SW-medewerkers werkzaam bij SOWECO NV						
ultimo verslagjaar	2017			2016		
Laddering naar werksort	Nom.	Fte	AJ	Nom.	Fte	AJ
Begeleid werken	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
Individuele detachering	127	109,1	111,6	138	117,1	120,9
Groepsdetachering	320	287,9	298,2	344	310,4	319,9
Werken op locatie *	233	217,3	225,1	245	227,3	235,1
Beschutte werkplek *	475	391,0	413,0	495	405,2	428,9
Totalen	1.155	1.005,3	1.047,9	1.222	1.059,8	1.104,7

(excl. Larcom populatie)

(*) Naast gedetacheerde medewerkers is een groot aantal medewerkers vanuit de beschutte productie- en groenafdelingen uitgeleend aan vele bedrijven, als semi-permanente ondersteuning in hun productieproces of om pieken in de productie op te vangen. Ultimo 2017 is omgerekend 107,8 Fte in uitleensituaties aan het werk. Dientengevolge is afgerond 50% van de SW-medewerkers geheel of gedeeltelijk extern werkzaam geweest.

Het aantal gedetacheerden per eind 2017 is een saldering van nieuw gerealiseerde en, om uiteenlopende redenen, beëindigde plaatsingen.

Dynamiek Detacheringen 2017			
Medewerkers	Mutaties	nwe plaatsing	beëindigd
Individueel gedetacheerden	145	80	65
Groepsgedetacheerden	70	26	44
Totaal aantal mutaties	215	106	109

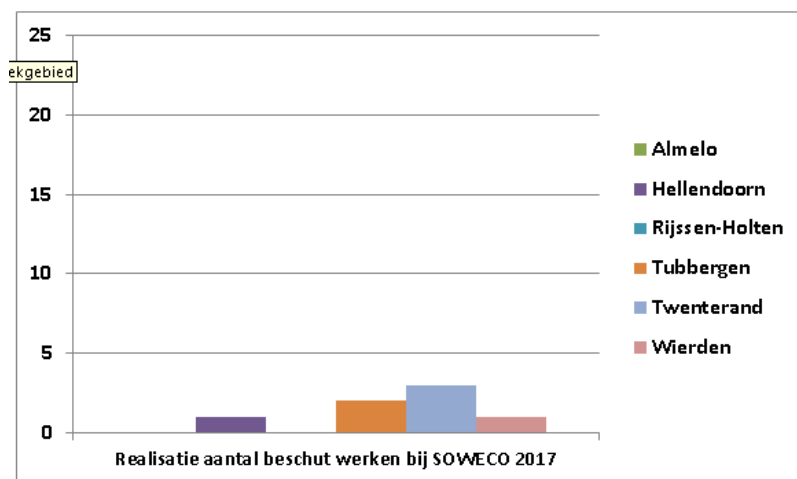
Het verloop van de binnen SOWECO NV werkzame SW-medewerkers is in onderstaande tabel weergegeven. De aantallen betreffen personen (nominalen) per ultimo van elk jaar.

Ontwikkeling SW-medewerkers werkzaam bij SOWECO NV naar feitelijke werkplek						
ultimo verslagjaar - nominaal	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Laddering naar werksoort	Nom.	Nom.	Nom.	Nom.	Nom.	Nom.
Begeleid werken	0	0	0	0	0	38
Individuele detachering	127	138	141	151	129	168
Groepsdetachering	320	344	344	380	342	235
Werken op locatie	233	245	251	271	508	516
Beschutte werkplek	475	495	526	531	430	540
Totalen	1.155	1.222	1.262	1.333	1.409	1.497

(excl. Larcom populatie en tot 2016 werknemers uit niet deelnemende gemeenten)

Beschut werk (nieuw beschut)

Beschut werk onder de Participatiewet wordt door gemeenten nog minimaal ingezet. Vanaf oktober zijn zeven mensen met een advies beschut werk ingestroomd bij Perspect, waar het werkgeverschap wordt uitgevoerd, en bij SOWECO NV, waar een werkplek met begeleiding wordt geboden. Dit aantal groeit de komende jaren gestaag, aangezien GR gemeenten hebben besloten mensen met een beschikking Beschut werk bij SOWECO NV te plaatsen, indien er geen mogelijkheden bij reguliere bedrijven zijn.

Overige doelgroepen

SOWECO NV bedient, naast de traditionele doelgroep SW, steeds meer nieuwe doelgroepen. Het aantal mensen uit deze doelgroepen is gestegen van 548 per ultimo 2016 naar 735 ultimo 2017. Het totale aantal begeleide mensen gedurende het jaar bedraagt meer dan 950.

De gemiddelde NTW per deelnemer is beperkt in vergelijking met de gerealiseerde loonwaarde van SW-medewerkers. Bij de meeste deelnemers wordt geen NTW uit productie of detachering gegenereerd; het betreft alleen een ontwikkel- en/of begeleiding fee. Doordat ook loonkosten achterwege blijven, zijn deze opdrachten, naast de maatschappelijke waarde, ook voor SOWECO NV (resultaat-technisch) weldegelijk belangrijk.

De nieuwe doelgroepen komen vanuit verschillende organisaties en bedrijven. De mensen komen veelal uit de bestanden van de deelnemende gemeenten, maar ook uit die van niet deelnemende gemeenten, UWV, VSO scholen en reguliere bedrijven. De inhoud van de

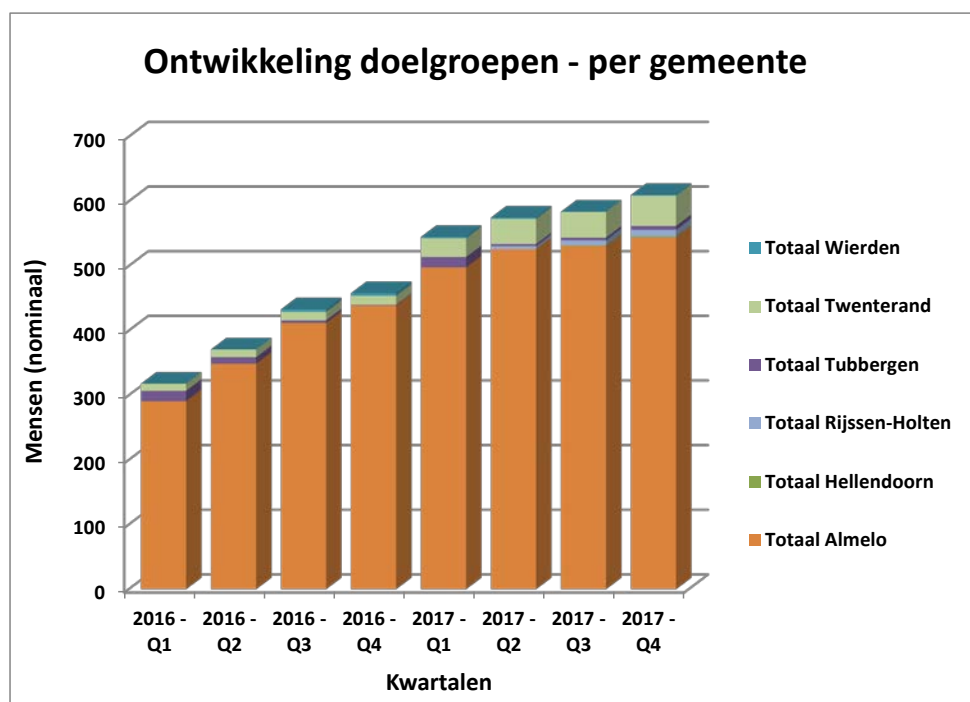
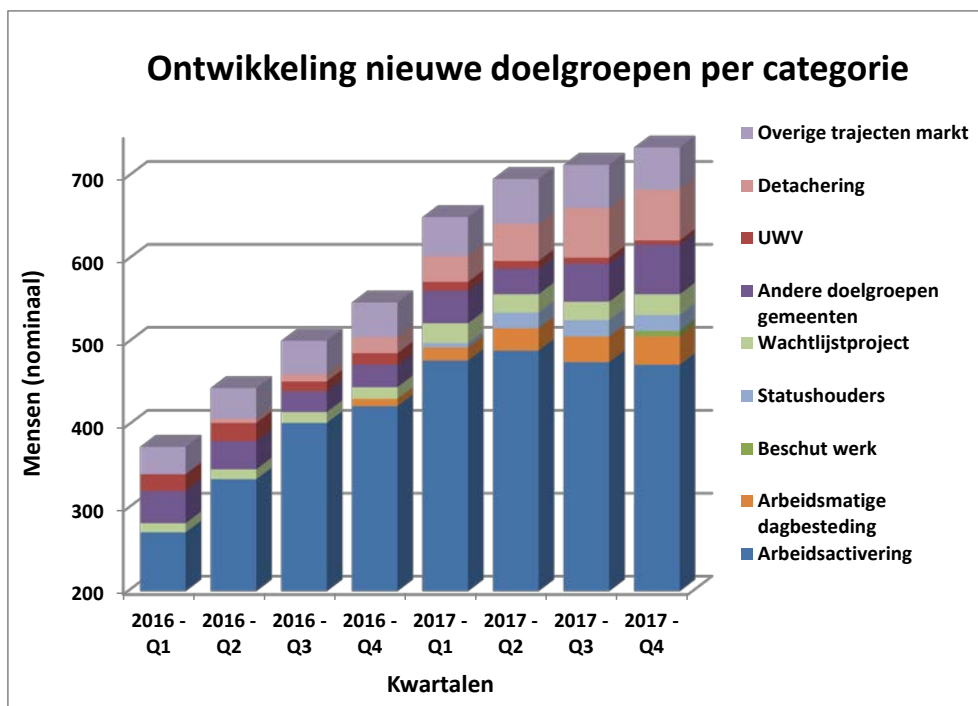
trajecten varieert van activering, training en werkervaring tot beschut werken. Voor een belangrijk deel gaat het hierbij ook om arbeidsmarkttoeleiding van doelgroepen. Onderstaande grafiek geeft een beeld van de ontwikkeling in aantallen van de verschillende doelgroepen.

Plaatsing in regulier werk

Al onze inspanningen zijn erop gericht mensen aan werk te helpen. Bij voorkeur duurzaam en volledig uit de uitkering. Dit levert gemeenten en UWV besparingen op en mensen zijn niet meer of minder afhankelijk van een uitkering. Daarnaast is het hebben van werk voor velen van grote betekenis door het verkrijgen van status, structuur en sociale contacten. Dit jaar hebben we door onze inspanningen 81 mensen op basis van een regulier arbeidscontract aan het werk gekregen.

Ontwikkeling doelgroepen in traject

- Arbeidsmatige dagbesteding kent een stijgende lijn van 9 naar 34 mensen, die gemiddeld 3 dagdelen in de week bij ons in de dagbesteding aanwezig zijn. De komende jaren wordt verdere groei verwacht.
- Arbeidsactivering, een project, uitgevoerd voor de gemeente Almelo, is vanaf 2015 gericht op activering van mensen met een zeer grote afstand tot de arbeidsmarkt en loopt door tot 2020. Eind december zijn 473 mensen ingezet bij diverse bedrijven en organisaties in de regio. Het succes van deze formule is dat er, naast activering, ook 35 mensen regulier werk hebben gevonden in de afgelopen 3 jaar.
- Met de gemeente Twenterand is begin van het jaar een pilot gestart met 20 personen uit de doelgroep statushouders. SOWECO begeleidt en traint deze doelgroep, met als doel het verkrijgen van regulier werk. In 2018 wordt deze pilot voortgezet en zal het aantal statushouders groeien.
- Het aantal deelnemers in traject uit het doelgroepenregister is gegroeid. Na een praktijkdiagnose wordt een advies gegeven voor een vervolgtraject. Ook hier is het ultieme resultaat het verkrijgen van een baan in het reguliere bedrijfsleven.
- Voor de gemeenten is vanaf 2016 ondersteuning geboden aan mensen die een Wsw indicatie hadden en nog op de wachtlijst stonden. Hiervoor zijn arbeidsfit-trajecten ingezet en zijn mensen, daar waar mogelijk, aan werk geholpen.
- In 2016 zijn meer trajecten voor UWV uitgevoerd in het kader van een specifiek project (Pauw) dat toen is ontstaan, hetgeen nog deels is doorgelopen in 2017. Halverwege 2016 heeft UWV het Inkoopkader Re-integratie (percelen Werkfit en Naar werk) neergezet, waarin mensen met een uitkering van UWV zelf konden kiezen met welk re-integratiebureau ze zaken wilden doen. Hier zijn weinig trajecten uit voortgekomen. In 2018 wordt een stijgende lijn in deze trajecten verwacht, aangezien daar zwaarder op wordt ingezet en het contact met UWV is geïntensiveerd.
- Een van de mogelijkheden om aan regulier werk te komen, vanuit de Participatiewet of een UWV uitkering, is via onze detachingsfaciliteit. Deze detachering is gegroeid van 19 naar 61 personen aan het eind van dit jaar.
- Naast trajecten van onze eigen gemeenten en UWV, worden ook trajecten voor andere gemeenten uitgevoerd, waaronder Dinkelland. Dit betreft diverse doelgroepen, waaronder mensen uit het doelgroepenregister en statushouders. Dit jaar is het aantal stabiel gebleven. De verwachting is dat het aantal trajecten afneemt, omdat de stichting Participatie Dinkelland de uitvoering zelf ter hand gaat nemen.

Sectorplan sociale werkvoorziening

In 2016 is een 14 tal projecten verder uitgerold bij SOWECO NV. Hiervan zijn zes projecten doorgelopen in 2017. De laatste projecten zijn in 2017 afgesloten en hebben onder andere betrekking op:

- Werkgeversportal MVO check
- Marketing en commercie
- Transformatie naar marktgerichte sociale onderneming

Maatschappelijke initiatieven

SOWECO NV heeft medewerking verleend aan initiatieven en activiteiten van organisaties, die zich bezighouden met het bevorderen van participatie en/of het welbevinden van personen.

- In 2017 is Stichting Twentsewens Ambulance in Enschede, een organisatie die het mogelijk maakt dat mensen met een beperking of chronische ziekte vervoerd worden bij speciale gelegenheden, ondersteund door het doneren van de maandelijkse opbrengst van de SOWECO loterij, zijnde in totaal €6.000.
- Eind december heeft SOWECO NV een ruimte ter beschikking gesteld voor het inpakken van kerstpakketten ten behoeve van minima gezinnen in Almelo.
- De schoonmaakafdeling heeft bij de Triathlon Holten in juli de schoonmaak verzorgd als sponsoring in natura.
- De afdeling Groen heeft een kleine bijdrage geleverd aan de musical “Het verzet kraakt” in Almelo.
- SOWECO NV is partner van de stichting De Slinger en verleent bestuurlijke ondersteuning. Deze stichting stelt zich ten doel om partijen te verbinden, die – ieder op hun eigen manier – een bijdrage leveren aan het bevorderen en uitbreiden van het maatschappelijk betrokken ondernemen. SOWECO NV heeft ondersteuning geboden bij een zestal klussen, die een waarde van €3.000,- vertegenwoordigen.

4.5.2 Financiële resultaten

Staat van baten en lasten

Het gerealiseerde financiële resultaat bedraagt € 861.000 (+). Dit is € 851.000 hoger dan het financiële resultaat 2016 (ad € 10.000 +).

Bijdrage van SOWECO NV aan SOWECO GR

Over 2017 heeft SOWECO NV in totaal € 3.746.000 bijgedragen in de lasten van SOWECO GR. Onderstaand van een overzicht van deze bijdragen.

Bijdrage van SOWECO NV aan SOWECO GR			
bedragen x € 1.000	2017	2016	Vershil
Bijdrage personeelskosten ambtelijk	2.018	1.944	-74
Bijdrage huisvestingskosten	758	690	68
Bijdrage subsidieresultaat SW	970	2.199	-1.229
Totaal aan bijdragen	3.746	4.833	-1.235

SOWECO NV heeft in 2017 voor € 970.000 bijgedragen aan het resterende subsidietekort van SOWECO GR. Indien deze bijdrage wordt geëlimineerd heeft SOWECO NV een operationeel resultaat gerealiseerd van € 1.831.000 (2016: € 2.209.000). De daling van het resultaat wordt veroorzaakt door hogere personele kosten van afgerond € 0,2 miljoen en hogere overige bedrijfskosten van € 0,2 miljoen.

Balans

Het balanstotaal bedraagt ultimo 2017 € 8.929.000.

Dit is € 3.264.000 hoger ten opzichte van de ultimo stand van 2016 ad € 5.665.000, een stijging van 57,6%. Dit is mede het gevolg van:

- Het positieve bedrijfsresultaat
- Een toename aan schulden aan groepsmaatschappijen

Eigen vermogen

Met inachtneming van het verdelen van het resultaat over 2017 (zie resultaatbestemming) ad € 861.000 (+) stijgt het vermogen per saldo met € 861.000 naar € 2.965.000 ultimo 2017. Na goedkeuring van de resultaatbestemming bedraagt het eigen vermogen € 2.534.000. Dat is een solvabiliteit van 30%.

De Raad van Commissarissen heeft, onder voorwaarden van een aanvullende garantstelling van gemeenten met betrekking tot de financiering van het subsidietekort ingestemd met de amendering van de in 2003 overeengekomen vermogenscriteria.

Kerncijfers

Omschrijving	2017	2016	2015
Netto-omzet (x € 1.000)	12.395	11.603	11.663
mutatie t.o.v. voorgaand jaar (%)	6,8%		
Toegevoegde waarde (x € 1.000)	9.866	9.884	9.931
mutatie t.o.v. voorgaand jaar (%)	-0,2%		
Resultaat (x € 1.000)	861	10	1.277
mutatie t.o.v. voorgaand jaar (%)	8512,6%		
Balanstotaal (x € 1.000)	8.929	5.665	7.309
mutatie t.o.v. voorgaand jaar (%)	57,6%		
Solvabiliteit (<i>eigen vermogen / totaal vermogen * 100</i>)	33,2	37,2	37,1
Liquiditeit - current ratio (<i>vlottende activa / vlottende schuld</i>)	1,64	1,94	1,77
Liquiditeit - quick ratio (<i>vlottende activa exclusief voorraden / vlottende schuld</i>)	1,64	1,94	1,77
Rentabiliteit eigen vermogen (<i>resultaat / eigen vermogen * 100</i>)	29,1	0,5	47,0
Winstmarge (<i>resultaat / netto-omzet * 100</i>)	6,9	0,1	10,9
Resultaat per werknemer (<i>resultaat / aantal werknemers * € 1.000</i>)	17.505	122	16.781
Krediettermijn debiteuren in dagen (genormaliseerd) (<i>debiteurensaldo / netto-omzet inclusief BTW * 365 dagen</i>)	56	50	47

4.6. Vooruitzichten

Algemeen

- Er is een groeiend besef dat de inclusieve samenleving een resultante is van gezamenlijke inspanning van landelijke overheid, bedrijfsleven en gemeenten, waarbij het betrekken van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, naast sociaal lonend ook financieel aantrekkelijk kan zijn.
- Dit heeft een aanzuigende werking naar het inzetten van doelgroepen op de reguliere arbeidsmarkt enerzijds en naar commerciële vraag tot advies, begeleiding en training op gebied van MVO-people anderzijds. Veelal zullen vormen van detacheren voorloper zijn van eventuele definitieve plaatsing.
- Ter stimulering van marktpartijen zal in samenwerking met de Provincie Overijssel bij enkele gemeenten een werkgeverscampagne worden gestart.
- Nu de landelijke overheid het inzetten van beschutte werkplekken op basis van vrijwilligheid niet meer accepteert, zal deze doelgroep langzaamaan groeien, hetgeen ook nieuw financieel resultaat met zich meebrengt.

Bedrijfsmatig

- De organisatie zal haar wendbaarheid moeten ontwikkelen en inzetten om aan de veranderende vraag te voldoen.
- Dit vraagt om hernieuwde aanpassingen in de organisatie en haar structuur, zo ook om verdere ontwikkeling van kwaliteiten en vaardigheden van het personeel. Alhoewel de ontwikkeling is ingezet met bestaand personeel zal verandering leiden tot dynamiek en daarmee verloop in het personeelsbestand. Met een krappere wordende arbeidsmarkt zal het werven van personeel ook voor SOWECO NV een uitdaging zijn.
- Verbinding maken met de markt vraagt gerichte aandacht en een impuls voor marketing en sales. Tegelijkertijd zal de organisatie haar focus moeten blijven richten op effectiviteit van handelen.
- Het zoeken naar samenwerking met externe partijen kan helpen om het aanbod van nieuwe dienstverlening te vergroten.
- De dynamiek in groenonderhoud leidt tot voorbereidingen van productie naar detacheringen bij de gemeenten Wierden en Almelo. Uitgangspunt is dat deze beweging voor zowel gemeenten als SOWECO NV profijtelijk zal zijn.

Bestuurlijk

- Het besluit tot deconsolidatie vraagt in samenspraak met gemeenten om nadere uitwerking, waarmee inhoud kan worden gegeven aan bilaterale afspraken.
- Ter ondersteuning van transparantie enerzijds en het kunnen maken van onderbouwde besluiten anderzijds wil SOWECO NV haar bijdrage leveren aan uitwerkingen en advisering van werkgroepen en Bestuur en daarmee aan toekomstige besluitvorming.

Financieel

- De rijksbijdrage SW per arbeidsjaar blijft dalen ten laste van gemeenten.
- Nieuwe vormen van dienstverlening dempen het groeiende financiële tekort op SW-activiteiten en worden dientengevolge belangrijker voor het bedrijfsresultaat.
- SOWECO NV zal terughoudend omgaan met kostenintensivering. Daar waar zicht is op meer omzet, kunnen investeringen echter noodzakelijk zijn.

Almelo, 19 april 2018

R.J.M. van Broekhoven
Algemeen directeur